VOOR GOEDE WAARDE
IN JONGENS KLEEDEREN,
GA NAAR DE
ECONOMIC OUTFITTING CO.,
Fabriceerende Kleerenmakes,
KAAPSTAD.

DE ZUID-AFRIKAAN
VEREENIGD MET
ONS LAND

KLEEDERMAKERIJ DEPARTEMENT.

Schrijf om patronen en Zelfmetings Vormen naar de Economic Outfitting Co., Broeken die passen 15/6, 18/6, 21/- Pakken die passen 55/- 65/- 75/-. Blauw Serge Pakken 65/-
Post Vrij in alle gevallen.
Hoek van Plein en Spinstraten, Kaapstad.

DEEL 67.—No 6,367.] KAAPSTAD, ZATERDAG, 28 NOVEMBER, 1896. [Dit Blad verschijnt driemaal per week: Dinsdags, Donderdags en Zaterdags. Inteekenings-prijs per jaar £1 10s. postgeld ingesloten vooruit betaalbaar.]

Executeurskamer.

BELANGRIJKE VERKOOPING
—VAN—
Plaatsen, Levende Have, enz.,
TE "PAPKUILSFONTEIN,"
Afdeeling MALMESBURY.

In den Boedel van wijlen den heer ISAAC A. J. DE VILLERS

De Executeuren in dezen Boedel zullen publiek doen verkoopen op
Dingsdag, den 1sten December, 1896,
OM 9 URE 'S VOORMIDDAGS.

1. Het onverdeelde halfaandeel in de alombekende plaats, "PAPKUILSFONTEIN," groot in haar geheel 1,307 morgen gelegen te Groenekloof, nabij Darling. De plaats is goed voorzien van water, heeft uitgestrekte zaailanden, uitmuntende veeweide, een prachtige wijngaard beplant met circa 30,000 wijnstokken allen in vollen dracht. De gebouwen bestaan uit een groot geriefelijk woonhuis, wijnkelder, stallen, wagenhuis, enz., allen in goeden staat van reparatie.

2. De welbekende Zaai- en Veeplaats "BUFFELSFONTEIN," gelegen als boven, groot 2,163 morgen. Deze plaats heeft ook volop water; en de gebouwen er op bestaan uit woonhuis, stallen, kralen, enz.:

VERDER:

90 Extra Vette Zware Slachtossen.
34 do. do. Slachtkoeijen.
40 Melk Koeijen met Kalveren.
100 Aanteelbeesten uit goede ras, van 1 tot 4 jaar, allen in goede conditie.
8 Goedgeteelde Merries.
30 Vette Varkens, groot en klein.

TERMEN LIBERAL.

P. J. DE VILLIERS, J. H. N. ROOS, Waarn Sees. } Executeuren Datief.

J. W. MOORREES Jr. & Co., Afslagers.

Stellenbosch! Stellenbosch!!
BELANGRIJKE VERKOOPING
VAN KOSTBARE
Wijn en Vruchten Plaatsen
—OP—
13 Januari, 1897.

DE Edele Heer M. L. Neethling zal publiek laten verkoopen op bovengemelden datum, en ter plaatse, de vier uitmuntende plaatsen "Zorgvliet," "Simons Berg," "Kuipers Berg" en "Jonkershoek Berg" gelegen te Banghoek in de afdeeling van Stellenbosch. Iedere plaats bevat zoowat 350 akkers grond, heeft een aanhoudend voorraad van water, een wijngaard, eiken- dennen- en populierbosschen, groote verscheidenheden van de beste ingevoerde en andere vruchtenboomen, en genoegzaam weigrond. Op de plaats Zorgvliet staat er een woonhuis en buiten gebouwen. Op de andere plaatsen zijn er degelijke gebouwen.

De grond is de uitstekendste in het distrikt van Stellenbosch, en iets daaraan gelijkstaande is jaren lang niet het publiek aangeboden.

Verdere bijzonderheden in latere advertenties en op aanvraag bij.—G. Montgomery Walker.

G. MONTGOMERY WALKER,
Procureur voor den eigenaar.

Standard Bank Gebouwen,
Kaapstad, 13 November 1896.

N.B.—Bij dezelfde gelegenheid zal daar een groote verkooping plaats vinden van kostbaar vee en losgoed.

Somerset Strand! Somerset Strand!
BELANGRIJKE EN
UITGEBREIDE VERKOOPING
van ERVEN
OP 11 EN 12 JANUARI, 1897.

DE Edele Heer M. L. NEETHLING, zal op bovengemelde datums aan het Strand, publiek doen verkoopen het geheele prachtige eigendom gelegen in het centrum van het Strand tusschen "Eksteens" en "Standard" (Hayletts) Hotels. Het eigendom dat een groot front naar de zee heeft en de beste badplaats, is verdeeld geworden in zoowat 350 Erven, de plannen waarvan nu gemaakt worden. De Erved zijn die zoo verkiesijk en in onmiddellijk bereik van de zee, en daar zij den eenigen open verkrijgbaar grond bevatten, zal de gelegenheid, nu aangeboden door de verkooping, niet weder verkregen worden. Grondbeleggers behooren dit in het oog te houden en hun geld te sparen tot de verkooping. Het Strand is nu onder de Municipale Wet en is zonder twijfel de tegenwoordige en toekomende badplaats van Zuid-Afrika.

Verdere bijzonderheden in latere advertenties en op aanvraag bij

G. MONTGOMERY WALKER,
Procureur voor den Eigenaar

Standard Bank Gebouwen,
Kaapstad, 13 November, 1886.

N.B.—Bij gelegenheid van bovengenoemde verkooping zullen twee paar Karpaarden (15 handen hoog) en een prachtig Rijtuig verkocht worden.

Dr. I. BOBERG, TANDENDOKTER,
92, ADDERLEY STRAAT, Kaapstad.

TANDEN worden absolut zonder pijn uitgetrokken door toepassing van gas. Alle soorten van vullingen (voornamelijk met goud.) De beste kunstmatige tanden worden op Vulcanite, Celluloid of Gouden platen ingezet, ook volgens de allernieuwste Crown en Bridge methode. Billijke prijzen. Spreekuren van 9 v.m. tot 5 n.m.

BELANGRIJKE
PUBLIEKE VERKOOPING
—VAN—
36 ZEER KOSTBARE
ERVEN

DE ondergeteekende gelast door de Leden van het Dorpsbestuur, zal Publiek verkoopen ten dorpe
HERMANUSPIETERSFONTEIN
Op Zaterdag, 9 Januari, 1897,
36 Zeer Fraaie Erven, gelegen te Hermanuspietersfontein.

Voor volle bijzonderheden zie Handbiljetten.

W. H. F. KLEYN, Afslager.

Caledon, 25 Nov., 1896.

BELANGRIJKE PUBLIEKE VERKOOPING
—VAN—
155 ZEER KOSTBARE
ERVEN.

DE ondergeteekende behoorlijk gelast door Mejufr. STROUD, zal publiek verkoopen te
"POOLE'S BAY"
("Annex HERMANUSPIETERSFONTEIN,")
Op Maandag, 11 Januari, 1897,
155 Zeer Fraaie Erven gelegen ten dorpe Poole's Bay.

Voor volle bijzonderheden zie Hanbiljetten.

W. H. F. KLEYN, Afslager.

Caledon, 25 November, 1896.

BELANGRIJKE
PUBLIEKE VERKOOPING
—VAN—
186 ZEER KOSTBARE
ERVEN.

DE ondergeteekende gelast door de Executeuren des Boedels wijlen den heer H. VIGNE, zal publiek verkoopen ten dorpe
GREYTON
OP WOENSDAG 9 DECEMBER, 1896.
186 Fraaie Erven, gelegen ten dorpe GREYTON.

Voor volle bijzonderheden zie Handbiljetten.

W. H. F. KLEYN, Afslager.

Caledon, 25 November, 1896.

Kaapsche Gouvernements Spoorwegen.
Verandering en Bespoediging van Passagiers Treinen.

OP en na ZONDAG, 13 DECEMBER 1896, zullen de volgende veranderingen in de Hoofd lijn Treindienst plaats hebben, namelijk:—

BEPERKTE SNEL TREINEN VOOR PASSAGIERS.

Een Beperkte Sneltrein voor Passagiers voor alle klassen (Vrijdags van de Kaapstad voor eerste klas alleen) zal van de Kaapstad vertrekken dagelijks om 10 uur v.m., voor Kimberley, Mafeking, Johannesburg en Pretoria.

Een Beperkt Sneltrein voor Passagiers, zal dagelijks van Pretoria vertrekken om 10·30 v.m., van Johannesburg dagelijks, Maandags uitgezonderd om 12·0 des middags, voor Kimberley, Mafeking, en Kaapstad.

Een beperkt aantal Passagiers zal slechts met deze doorloopende Sneltreinen vervoerd worden.

GEWONE PASSAGIERS TREINEN.

De tegenwoordige 9·0 n.m., Trein van de Kaapstad zal vooreerst op dat uur van den terminus blijven vertrekken.

De 10·56 n.m., Trein van Johannesburg zal vertrekken om 9·25 n.m. en zal vroeger bij de Intermidiaire Staties aankomen.

WEEKELIJKSCHE SNELTREINEN VOOR PASSAGIERS.

De tegenwoordige 8·0 n.m., Trein van de Kaapstad des Donderdags zal gestaakt worden, doch in plaats daarvan zal de 10·0 v.m., Sneltrein van de Kaapstad des Vrijdags alleen Eerste klas Passagiers vervoeren, en zal een Eetzaal er aan gehecht hebben.

De tegenwoordige 11·58 v.m., Trein van Johannesburg des Maandags zal van die statie vertrekken om 3·55 n.m., en zal te Kaapstad aankomen om 1·45 n.m., des Woensdags.

Aansluitende treinen zullen vertrekken van: Oost Londen, des Maandags om 2·34 n.m., Port Elizabeth, om 8·0 n.m., en Mafeking, om 3·0 n.m.

Er zijn er andere kleinere veranderingen, voor de bijzonderheden waarvan en voor verdere informatie, verwijzen wij naar de veranderde Biljetten Tijdtafels en het Officieele Tarief Boek.

C. B. ELLIOTT,
Algemeen Bestierder.

Direkteur Generaals Kantoor,
Kaapstad, 7 Nov. 1896.

CLAREMONT!
CLAREMONT!
CLAREMONT!

DE heer ARTHUR MEIKLE, Afslager behoorlijk gelast door den heer H. DE V. STEYTLER (van de firma van de heeren Tredgold, Steytler en Beyers, Procureurs), eigenaar van het Vrij-Eigendom

ZAL PER PUBLIEKE VEILING VERKOOPEN

Op het Maartplein, tegenover de "Chains."

Op DONDERDAG 3 Dec., 1896
OM 10 UUR V.M.

OP DE VOLGENDE GEMAKKELIJKE TERMEN, T.W.:—

£10 STORTING £10
Het Saldo in Twaalf gelijke Maandelijksche Paaimenten,
ZONDER RENTE
1,200 STANDS
MIN OF MEER
ELK 50 bij 100 VOET.

Een deel uitmakende van het Claremont Landgoed, gelegen op de helling van een heuvel tusschen Langlaagte en Maraisburg, hebbende een nieuwgebouwde Spoorweg Statie in het midden van het eigendom bij welke Statie Treinen geregeld zullen halt houden op en na Zondag, 15 dezer maand (November). Volle bijzonderheden aangaande Tijdtafels, Reisgelden, enz., te worden geadverteerd in den loop van eenige dagen.

Wij kunnen met vertrouwen onze Klanten en het Publiek in het algemeen aanbevelen om stands te Claremont te koopen om de volgende redenen:—

CLAREMONT
Is slechts 15 minuten per spoor van Park Statie.
CLAREMONT
Heeft een Spoorweg Statie op het landgoed.
CLAREMONTS
Treindienst is veelvuldig en goed.
CLAREMONT
Heeft de Johannesburgsche Waterwerken Hoofdpijp door het Landgoed.
CLAREMONT
Heeft prachtige Uitzichten.
CLAREMONT
Heeft zuivere lucht.
CLAREMONT
Is de komende Aristocratische Voorstad.
CLAREMONT
Is de Sanatorium van de Rand.
CLAREMONT
Heeft een huur van 99 jaren, het beste en liberaalste ooit hier uitgereikt.
CLAREMONTS
Huur heeft geen beperkingen aangaande bouwen enz.
CLAREMONT
Stand licenties zijn slechts 2s 6d per maand.
CLAREMONT
Kan veranderd worden van erfpachten, Vrij-eigendom te eeniger tijd voor de kleine som van £15.
CLAREMONTS
Plannen worden nu geprepareerd.

Denk aan den dag van Verkoop:
DECEMBER 3,
1896.

Om diegenen die van voornemen zijn te Koopen in staat te stellen het eigendom te inspekteeren kunnen vrije Retour Spoorweg kaartjes (Park en Claremont Staties) verkregen worden op aanzoek op en na 13 dezer van

Afslager ARTHUR MEIKLE, Commissioner Straat,

Of de Agenten en Secretarissen:

THE AUSTRALIAN TRUST COMPANY;
(P.O. Bus 2235),
Fox Straat, tegenover de Hof Zalen,

Van wien alle verdere bijzonderheden en informatie kan verkregen worden.

Nationale Vraagstukken
DOOR
PROFESSOR P. J. G. DE VOS.

PROFESSOR DE VOS heeft het Afrikanerdom door het schrijven van zijne degelijke en doortastende artikelen over de groote Nationale Vraagstukken van ons volk eenen dienst bewezen die niet spoedig vergeten zal worden. De lezers van ONS LAND hebben de stukken stellig niet alleen met belangstelling en bewondering, maar ook met instemming, gelezen. De wensch is dan ook reeds door velen uitgedrukt dat deze stukken in pamfletvorm verkrijgbaar gesteld behooren te worden. Deze begeerte voorziende hebben wij een beperkt getal exemplaren laten afdrukken en inbinden, die nu verkrijgbaar zijn aan het Kantoor van ONS LAND.

Tegen 6d. per Exemplaar. Postvrij.

Zij die de stukken reeds gelezen hebben behooren zich van een exemplaar te voorzien om ze ook aan anderen die geene inteekenaaren van *Ons Land* zijn te leenen.

Zend uwe aanvragen met het bedrag in postzegels of postwissels aan

Van de Sandt de Villiers & Co.,
Uitgevers "ONS LAND" Kaapstad.

ODD-FELLOWS ZAAL,
PLEINSTRAAT.
Open 's Morgens, 's Middags en 's Avonds,
DE NIEUWE LONDENSCHE
WASSENBEELDENGALERIJ,
Een zeer zeldzame verzameling van meer dan 100 van wereldberoemde personen.
De meest bekende menschen van alle eeuwen en volken. Kamer van Afgrijslijkheden Open 10 v.m. tot 5 n.m.; s' Avonds 7 tot 10. Entree 1/-; Kinderen 6d.

Onderwijzer Benoodigd

APPLICATIES moeten ingezonden worden aan den ondergeteekende, vóór of op den 17den DECEMBER, 1896, voor eene derde Klas Publieke School te Belmont, 10 minuten rijdens van het Spoorweg Station.

Applicaties vergezeld van goede getuigschriften van bekwaamheid, goed gedrag en Lidmaatschap eener Protestantsche Kerk, om onderwijs te geven in Engelsch en Hollandsch.

Salaris £120 per jaar en huis vrij en £50 per jaar voor het opzicht over het Boarding Departement.

Werk te beginnen met het APRIL, 1897, kwartaal. Een gehuwde persoon zal de voorkeur hebben.

J. J. DE KOCK,
Voorzitter.

Belmont,
5Sten October, 1896.

BENOODIGD.

EENE Gouvernante om twee meisjes kinderen, van 12 en 14 jaar oud, onderwijs te geven in het Hollandsch, Engelsch, en Handwerk.

Salaris £3 10s. per maand.

Gelieve applicatien te maken aan Mevr. A. KROGMAN, Bagshot P.K. Sandhurst, dist. Harrismith, O.V.S.

BENOODIGD.

EEN Onderwijzer of Onderwijzeres op een plaats 4 uren van Aliwal Noord, om 8 of 10 jonge kinderen te onderwijzen in het Engelsch en Hollandsch, ook Muziek. Applicatiés zullen ingewacht worden door den ondergeteekende tot 1 Jan. 1897, melden de salaris en bekwaamheden. Dienst te beginnen na de Nieuwjaars vacantie.

J. G. VAN AARDT,
Windvogelspruit,
Aliwal Noord.

23 Nov., 1896.

BENOODIGD.

EEN Onderwijzer of Onderwijzeres voor de 3de Klasse Publieke School te Kruisrivier, Cango, Oudtshoorn,

Salaris £90 per jaar en huis vrij.

Applicaties, vergezeld van certificaten van bevoegdheid om onderwijs te geven in 't Engelsch, Hollandsch en Muziek, moeten aan den ondergeteekende ingezonden worden niet laten dan den 15den DECEMBER, E.K.

Werk te beginnen in Januari 1897; alleenlijk Protestanten behoeven aanzoek te doen.

J. VAN OS,
Hon Sects.

Kruis-Rivier,
22 Oct., 1896.

Onderwijzeres Benoodigd.

APPLICATIES met de noodige getuigschriften, worden gevraagd voor de betrekking van Onderwijzeres aan de Gouvts. School te Ventersdorp, distrikt Potchefstroom' Z.A.R., en zullen ingewacht worden door den ondergeteekende tot den 20sten DECEMBER. Werk te beginnen in Januari, 1897. Salaris £100 per jaar en £10 voor reiskosten. Muziek eene sterke aanbeveling waarmede omgeveer £50 per jaar verdiend kan worden.

A. ROSCHER,
Secretaris.

Ventersdorp,
12 Nov., 1896.

HEINING PALEN.

TE KOOP,—TRAMRAILS, geschikt voor Heining doeleinden.

Doe aanzoek bij
COMBRINCK & Co.,
Strandstraat,
Kaapstad

Kolonlale Weeskamer en Trustmaatschappij.

Finale Verkooping

— VAN —

Lakens, Aardewerk, Behangselpapier, enz., enz.

— TE —

STELLENBOSCH.

In den Boedel van wijlen den heer ADOLF SAMUEL VAN COLLER, op

Woensdag, 2 December,

TE 9.30 V.M.

ZULLEN verkocht worden tegen over het Pakhuis van den overledene het overige van de Voorraad Goederen bestaande uit: —

1. CANVAS: Tick, Lakens, Quilts, Tweeds, Cretonnes, Silisias, Flanellen, Knoopen, Katoenen Tafel-Kleeden, Linoliums, Wasdoeken, Overjassen enz., enz., enz.
2. STEVELS: Canvas en andere Schoenen, Klompen, enz.
3. ELECTROPLATE: Messen, Vorken, Lepels, Schoteldeksels en Zakmessen.
4. AARDEWERK: zooals Kopjes, Schoteltjes, Borden, Eetservicsen Slaapkamer Sets, Kandelaars, Theepotten en ook Glaswerk.
5. BEHANGSELPAPIER: tusschen 3 en 4000 rollen van de laatste en meest gezochte patroonen.
6. OLIE en OLIEVERF.
7. Pijpen, Tabakszakken, Scheermessen, Aanzetriemen enz.
8. Spijkers, Schroeven, Sikkels, Hars, Zwavel, Weeg Schalen, Gewichten.

OOK:

Eene groote assortement van Fancy Goederen en andere artikelen. Handelaars en Winkeliers van buiten die langs de Spoorweg lijn wonen behooren deze verkooping bij te wonen om deze goederen in oogenschouw te nemen en deel te nemen in de koopjes, die zullen aangeboden worden.

G. W. STEYTLER,
Secretaris.

Kolonlale Weeskamer,
4 Kerkplein, Kaapstad,
26 Nov., 1896.

GOUVERNEMENTSBERICHT
No. 1043, 1896.

Departement van Landbouw,
Kaapstad, 28 November, 1896.

PRIJZEN VOOR GE-ENTE WIJNSTOKKEN.

HIERMEDE wordt ter algemeene kennisname gepubliceerd, dat de volgende *Prijzen* door het Gouvernement zullen worden uitgeloofd voor het best gelukte *Enten van Europeesche Wijnstokken* op *Amerikaansche Wijnstokken* gedurende het seizoen van 1896: —

Eene prijs van £30.
Twee prijzen van £15 elk.
Vier prijzen van £10 elk.

Het aantal enten ter mededinging moet niet minder zijn dan 5,000; en kunnen in de kweekerij of uitgeplant in de wijngaard zijn.

Personen die mededingen moeten 10s. inlegeld deponeeren.

De prijzen zullen worden verleend volgens orde van verdienste en volgens den volgenden schaal van van punten:

Percentage van enten die gelukt zijn 60 punten.

Behandeling en wijze van bewerking 20 punten.

Grootte en wijze van bewerking 10 punten.

Soort en wijze van bewerking 10 punten.—Totaal 100 punten.

Zij die van plan zijn mede te dingen moeten hunne namen bij den ondergeteekende inzenden niet later dan Dinsdag, den 1sten December, 1896; en het onderzoek der Enten zal plaats hebben ongeveer in het midden van Januari, 1897.

CHARLES CURREY,
Onder Secretaris voor Landbouw.

Hoofdonderwijzer en Een Hulponderwijzer of Onderwijzeres Benoodigd.

APPLICATIES, vergezeld van certificaten van bekwaamheid en getuigschriften van goed zedelijk gedrag, zullen door den ondergeteekende worden ingewacht tot op ZATERDAG 9 JANUARI, 1897, voor de betrekking van Hoofd-Onderwijzer en een Hulp-Onderwijzer of Onderwijzeres, in de 2de Klas Publieke School te **Van Rhynsdorp.**

Salaris voor den Hoofd-Onderwijzer £170 per jaar met vrije woning. De voorkeur zal gegeven worden aan een gehuwd persoon, daar hij de kostinrichting onder zijn toezicht zal moeten nemen.

Salaris voor den Hulp-Onderwijzer of Onderwijzeres £72 per jaar zonder inwoning. Kennis van Hollandsch, Engelsch, Muziek en zang kunst wordt vereisch.

De Applikanten moeten Leden zijn van de Ned. Geref. Kerk. Werkzaamheden te beginnen op WOENSDAG den 21sten APRIL, 1897.

R. H. T. v. D. MEULEN, V.D.M.,
Voorzitter der Sch. Com.

Van Rhynsdorp,
18 Nov. 1896.

FILLIS'
GROOT CIRCUS
EN
MENAGERIE.

Wordt Nog Steeds Druk Bezocht.

15,000 menschen hebben reeds de Voorstelling bijgewoond.

Het is onmogelijk om te ontkennen, dat de Troep van Fillis de eenige is die bij een bezoek aan Zuid-Afrika zulk een groote toeloop van menschen heeft.

HEDEN. 3 uur n·m. HEDEN.

Leeuwen, Tiigers, Olifanten, Apen, Beer, enz. enz.

EN EEN MONSTER PROGRAMMA.

Heden Avond!
Heden Avond!

TEN 8 UUR,

DERDE GROOTE VERANDERING VAN PROGRAMMA.

DE VIJF OLIFANTEN met Nieuwe Kunsten.

Jongej. EMMA BELL'S Welbekende Jockey Nummer.

DE POOLSCHE NATIONALE DANS. Twee Volbloed Zwarte Springhengsten, "Eagle en Falcon."

DE BEER! DE BEER! Met zijne Grappige en Onderhoudende Kunsten.

Jongej. LUCILLE CARR, de Bevallige Rijderes op het Ongezadelde Paard.

Groote Nieuwe Pantomime, "Het geraamte, of Harlequin uit het Kannon Geschoten."

JERREY HURLEY en Jongej. ALEXANDRA in hunne Vertooning op de Vliegende Trapeze.

DE LAATSTE WEEK! DE LAATSTE WEEK! Van den Heer THOMAS SYLVESTER, de Beste Jockey Rijder, die ooit in Zuid-Afrika gezien is.

De WALHALLAS in hunne Prachtige Acrobatische Kunsten.

De Volbloed Australische Springmerrie "Rosa," Bereden door Mevr. F. E. FILLIS.

De CALIFORNISCHE BRONCHO PAARDEN.

De CLOWN OP STELTEN.

De NUBIESCHE LEEUWEN, Voorgesteld door den Heer WINSCHERMANN.

De bevallige Skirt Dans in de Leeuwenkooien doo Jongej. FANNIE HEARN.

POPULAIRE PRIJZEN:

5s. 3s. 2s.

En een beperkt aantal zitplaatsen tegen 1s.

AANVANG PRECIES TEN 8 UUR.

Onderofficieren en Soldaten in Uniform halfprijs op alle plaatsen, behalve de 1s. zitplaatsen.

Menagerie open dagelijksch. Voeding der dieren, ten 11 uur v.m.

Denk aan de verschijning van NIEUWE KUNSTENAARS. Zie de advertentie op MAANDAG.

Eenig Eigenaar	F. E. FILLIS
Werkend Direkteur ...	H. T. PHILLIPS.
Secretaris & Penningmeester.	CHAS. BARRASS.

KOLONIALE WEESKAMER EN TRUST MAATSCHAPPIJ,

No. 4, Kerkplein, Kaapstad.

P.K. BUS 14

Telegrafisch en Kabel Adres "FIDELITY."

OPGERICHT 31 MAART 1856.

Kapitaal	**£20,000**
Reserve Fonds	**£54,000**

VOOR HET ADMINISTREEREN VAN BOEDELS en Eigendommen, **als Executeurs, Administrateurs, Voogden Curatoren, Trustees in Insolvente Boedels en in zake huwelijks kontrakten Inspekteurs, Assignees, Agenten, Likwidateurs van Publieke Maatschappijen en Firmas.**

VOOR HET INVORDEREN van Verbanden, Wissels en andere schulden.

VOOR HET VOORSCHIETEN VAN GELD op Eerste Verbanden op Vastgoed en andere goedgekeurde Securiteiten, het Beleggen van Kapitaal, het Koopen en Verkoopen van Vasten ander goed.

DIREKTEUREN:

H. M. ARDERNE (Fairbridge, Arderne en Lawton, Prokureurs), VOORZITTER.
HARRY BOLUS, C. T. VOS,
J. C. HOFMEYR, PAUL DE VILLIERS,
C. M. BERNARD, J. A. REID.

Personen begeerig hen aantestellen gelieven vriendelijk hen te nomineeren als De Koloniale Weeskamer en Trust Maatschappij.

☛ **De Insolvente Tak is onder beheer van den Secretaris, voor wiens daden de Maatschappij verantwoordelijk zal zijn.**

WAARBORG TAK:

VOOR HET GARANDEEREN van de Eerlijkheid, Oprechtheid en Getrouwheid van Personen in posities van vertrouwen tegen betaling van een Jaarlijksche Premie.

☛ De Polissen van de Maatschappij worden erkend door de Imperiale, Koloniale Transvaalsche en Vrijstaatsche Regeeringen Municipale en Afdeelingsraden, Banken en andere publieke Instellingen en Societeiten.

De Direkteuren ontmoeten elken Dinsdag om 10 ure 's voormiddags voor het verrichten van Bezigheid.

G. W. STEYTLER, Secretaris

P. J. VAN ZIJL.
KLEEDERMAKER,
PORTERVILLE.

Monsters en Vormen van zelfmaatneming kunnen op aanvraag verkregen worden.

TERMEN ZEER BILLIJK.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN

ZEER KOSTBARE
Vaste en Losse Goederen
IN DE AFDEELING
WORCESTER.

In den Boedel van wijlen den heer CHARL GERT DU PLESSIS,

DE ONDERGETEEKENDEN ZULLEN

Op Woensdag, 16 December, aanst.

BEGINNENDE S MORGENS TEN 9 UUR,

Publiek laten Verkoopen op de Plaats Zelve

I. VASTGOED:

A. De plaats genaamd Kruispad, beter bekend als De Draai, gelegen aan het Touwsrivier Spoorwegstation, groot omtrent 8,550 morgen.

Deze plaats heeft zeer goede weivelden voor groot- en kleinvee, is voorzien van standhoudend water en heeft vruchtbare Zaailanden.

De Grond strekt zich uit tot aan en om het gemelde Station, dat reeds tot een aanzienlijk dorpje is gegroeid en heel wat handel oplevert; en hier vooral is de bron waaruit in de toekomst winst te halen is, hebbende de nu overleden Eigenaar reeds meermalen aanzoeken om Stands voor handelsbezigheden gehad, doch ze steeds geweigerd, met uitzondering van één waarvoor Vijf Pond Sterling per maand betaald wordt.

B. Zeker stuk Grond genaamd Annex Kruispad, groot 633 morgen.

II. LOSGOED:

A. Levende Have: 900 Schapen, 8 Rammen, 50 Bokken, 50 Ossen en Aanteelbeesten, 6 Ruinpaarden, 8 Merries en Veulens, 2 Varkens.

B. Boerderijgereedschap: 1 Kapwagen, 1 Open do., 1 Kapkar, 1 Open do., 1 Bak do., 2 Paar Achtertuigen, 6 Paar Voortuigen met Zwingels, 2 Span Jukken, 1 Span Riemen, 1 Egge, 3 Ploegen, 2 Zadels, 4 Kruiwagens, 1 Dam Schraper, 1 Diptank, Waterbakken, Graven en Pikken, enz., enz.

C. Huisraad: Het gewone Assortiment en wat meer zal worden aangeboden.

WED. C. G. DU PLESSIS, } Executeuren
J. A. PIENAAR, } Testamentaire.

Worcester, 23 Nov., 1896.

J. J. THERON, AFSLAGER.

Kaapsche Gouvernements Spoorwegen.

Kerst- en Nieuwjaars Vakantiedagen, 1896-7.

RETOURKAARTJES zullen tusschen alle Stations op de Kaapsche en de Oranje Vrijstaat Gouvernementslijnen worden uitgegeven (inbegrepen op die van de Mafeking en Indwe lijnen, maar uitgezonderd die ten noorden van Viljoensdrift en op de Wijnberg en Simonsstad lijnen) tegen de volgende verminderde prijzen, nam.:

SPECIALE FAMILIEKAARTJES.—Op en na den 1sten December, 1896, tot en met 4 Januari, 1897, zullen families, op vertoon van een certificaat, waarvan afschriften gratis aan elk Station kunnen verkregen worden, en die niet minder dan 3 volle eerste of tweede klasse kaartjes voor dezelfde bestemmingsplaats nemen, voor afstanden onder 150 mijlen tegen de gewone enkele prijs voor de reis heen en terug, vervoerd worden; dat zal echter niet hooger zijn dan £1 8s. 2d. eerste klasse, of 18s. 9d. tweede klasse, voor elk kaartje; en voor afstanden van 150 mijlen en meer, tegen drie-vierden van de gewone enkele prijs. In het geval dat één lid eener familie vóór de anderen wenscht terug te keeren, kan daartoe verlof worden gekregen bij den Stationschef.

GEWONE RETOURKAARTJES.—Op en na 1 December, 1896, tot en met 4 Januari, 1897, zullen eerste, tweede en derde klasse retourkaartjes uitgegeven worden tegen de gewone prijs voor enkele reis (afstand niet in aanmerking te nemen.) Deze kaartjes zullen geldig zijn voor twee maanden na datum van uitgave, maar in geen geval later dan 28 Februari, 1897.

Passagiers naar en van de Z.-Afrikaansche Republiek.

Kaartjes tegen verminderde prijzen zullen worden uitgegeven tusschen Midden-Vaalrivier Brug en eenigen der Stations van de Nederlandsche Maatschappij vanaf 5 December, 1896, tot 2 Januari, 1897, geldig om op terug te keeren tot en met 31 Januari, 1897.

Excursiekaartjes uitgegeven naar en van de Zuid-Afrikaansche Republiek zullen geldig zijn op de lijn der Nederlandsche Maatschappij, tot en met 31 Januari, 1897, en op de Kaapsche en Oranje Vrijstaat lijnen voor twee maanden vanaf den dag van uitgave, doch in geen geval later dan 28 Februari, 1897.

In beide richtingen zullen kaartjes niet geldig zijn met de wekelijksche Sneltrein. Bij het invoeren van de nieuwe treinendienst op 13 December, 1896 (voor bijzonderheden zie aanplakbilletten) zullen excursiekaartjes niet geldig zijn met de 9·34 v.m. trein van Kaapstad naar Johannesburg en de 12 uur middag trein van Johannesburg naar Kaapstad.

Excursiekaartjes zullen niet uitgegeven worden naar Stations in de Vrijstaat en Zuid-Afrikaansche Republiek en ten zuiden van De Aar met de trein die te 10.50 v.m. van Mafeking vertrekt.

Voor verdere bijzonderheden zie aanplakbilletten.

C. B. ELLIOTT, Algemeen Bestierder.

Kantoor van den Algemeenen Bestierder,
Kaapstad, 24 November, 1896.

Nederlandsche Zuid-Afrikaansche
SPOORWEGMAATSCAHPPIJ.

Kortste en Goedkoopsre Route voor Reizigers en Goederen van de Zee naar Johannesburg, Pretoria en andere plaatsen in de Transvaal.

Dagelijksche personendienst van Lourenco Marpues (Delagobaai) in 24 uren naar Johannesburg en 51 uur naar Pretoria.

Tarief voor Reizigers naar Johannesburg £4 17s.—en £3 17s
" " " " Pretoria £4 6s. 6d.—en £3 4s,

Dagelijksche personendienst van Durban (Natal) naar Johannesburg, Pretoria en andere plaatsen in de Transvaal en Oranje Vrijstaat.

ALBERTS THOMAS'
PHOSPHOORZUURPOEDER
(BLAUW IJZER GUANO.)

Meer dan 20,000 Zakken ex "OBERON" worden omstreeks het midden van December hier verwacht, en wij nemen nu Orders voor hetgeen nog onverkocht is.

[AFSCHRIFT.] **CERTIFICAAT VAN ANALYSE.**

"Monster van 20,394 Zakken elk 200 lbs. Thomas' Phosphoorzuur Poeder, uitmakende een gedeelte van eene lading verscheept per "Oberon" naar Kaapstad.

Totaal Phosphoorzuur	18·57 per cent.
Gelijk aan Tribasie Phosphoor van Kalk	40.54 "

Zie dat iedere zak gemerkt is "Alberts" make. Anderen namaaksel. Een aantal vervalschte namaaksels worden den Boeren aangeboden.

Geen Mest. Superphosphates. Alberts Thomas' Phosphoorzuur Poeder.

Te verkrijgen bij alle Sub-Agenten.

WOODHEAD, PLANT, en Co., KAAPSTAD.

KERSTMIS
— EN —
Nieuwjaars Kaartjes.

Bijzonder Goedkoope Pakketten en Doozen.

SEIZOEN 1896 EN 1897.

Thorne, Stuttaford en Co.,
KAAPSTAD.

WIJ hebben het genoegen u hiermede onze prijslijst te overhandigen van Kerstmis en Nieuwjaars Kaartjes.

Groote Keuze van de beste Uitgevers. Betere Waarde voor uw geld dan ooit te voren. Nieuwe Teekeningen.

Wij hebben ons veel moeite gegeven om door keuze en verscheidenheid van onze kaartjes een ieders smaak te voldoen.

Kaarten (in Pakketten).

De "Incomparable," bevat 12 Kaarten, 6d per pakket.
De "Montague," bevat 15 Kaarten, 1/- per pakket.
De "Heather en Rose," bevat 20 Kaarten, 1/6 per pakket.
De "Royal Academy," bevat 25 Kaarten, 2/6 per pakket.

Kaarten (in Doozen).

De "Sensation," bevat 12 Kaarten, 6d. per doos.
De "Eden," bevat 12 Kaarten, 1/- per doos.
De "Shanklin," bevat 20 Kaarten, 2/- per doos.
De "Sir John Millais," bevat 20 Kaarten, 3/- per doos.
De "Knysna," bevat 25 Kaarten, 4/6 per doos.
De "Killarney," bevat 25 Kaarten, 5/- per doos.
De "Humming Bird," bevat 20 Kaarten, 6/- per doos.

RONDDRAAIENDE KALENDERS VOOR 1897.

De Windmolen
De Vuurtoren
De Tower Brug
De La Grand Duchess

ALLEN DEZELFDE PRIJS 1/6 ELK.

Grootste Nieuwigheid van het Seizoen

Behalve het bovengemelde hebben wij nog bijzonder mooie boeken en boekjes, die alleen bij ons te verkrijgen zijn.

Ons Speciale Boek bevat 21 prachtige Platen van Afrikaander Kinderen en is zeer geschikt om naar Europa te zenden, prijs 1/9 elk.

Ruime Keuze van Enkele Kaarten van 1d, 2d, 3d, 6d, 1/-, 1/6, 2/-, 3/-, elk.

Kalenders voor 1897, met Nieuwe Teekeningen, van 6d. 1/- tot 1/9 elk.

Eene Ruime Keuze van photografieën van de Kaap; mooier dan ooit te voren.

Thorne, Stuttaford en Co.

KENNISGEVING

AAN WIJNBOEREN.

DE KOLONIALE BRANDEWIJN KETEL.

DE Beste en Goedkoopste in de Markt: Speciaal gemaakt voor het gebruik door Koloniale Boeren, Hij geeft meer brandewijn van een aangegeven hoeveelheid most of wijn dan eenig ander in de markt. Eene groote besparing in brandstoffen en minder arbeid en indien noodig is éene toevoer van water voldoende voor het seizoen. Alle grootten in voorraad. Doe aanzoek bij

WM. RAE,
Kopersmid, Varneys Weg, Groenpunt,
KAAPSTAD.

KEATING'S POEDER DOODT.
KEATING'S POEDER DOODT.
KEATING'S POEDER DOODT.
KEATING'S POEDER DOODT.
KEATING'S POEDER DOODT.
KEATING'S POEDER DOODT.

WEEGLUIZEN,
VLOOIEN,
MOTTEN,
KEVERS,

DOCH IS ONSCHADELIJK VOOR DIEREN.
DOCH IS ONSCHADELIJK VOOR DIEREN.
DOCH IS ONSCHADELIJK VOOR DIEREN.
DOCH IS ONSCHADELIJK VOOR DIEREN.
DOCH IS ONSCHADELIJK VOOR DIEREN.
DOCH IS ONSCHADELIJK VOOR DIEREN.

Het is Onovertroffen voor het dooden van VLOOIEN WEEGLUIZEN, KAKKERLAKKEN, KEVERS, MOTTEN in BONT, en alle andere soort insecten. Jachters zullen hetzelve onmisbaar vinden voor het dooden van vlooien op hunne honden, alzoo ook dames voor hunne schoot hondjes.

Het PUBLIEK wordt OPMERKZAAM er op gemaakt dat ieder echt pakket van het echte poeder het eigen handschrift draagt van THOMAS KEATING, zonder dit is elk aangeboden artikel een bedrog. Enkel in blikjes.

KINDEREN LIJDEN AAN WORMEN.
KINDEREN LIJDEN AAN WORMEN.
KINDEREN LIJDEN AAN WORMEN.
KINDEREN LIJDEN AAN WORMEN.
KINDEREN LIJDEN AAN WORMEN.

die hunne gezondheid ondermijnen. KEATING'S WORM PEPERMENTEN zijn ZUIVER PLANTEN BANKET, verschalende wat voorkomen en smaak aangaat, een aangename wijze waarop het eenig zeker middel tegen WORMEN kan toegediend worden. Het is een volkomen veilig en zachte preparaat, en is bizonder geschikt voor kinderen. Verkocht in Blikjes en Bottles, door alle Apothekers.

Eigenaar, THOMAS KEATING, Londen.

Departement van Publieke Werken.

AAN BOUWMEESTERS.

TENDERS worden gevraagd voor het bouwen van Nieuwe Kantoren en het maken van Verandahs aan de Publieke Gebouwen, Robertson.

Specificaties en Teekeningen kunnen gezien en verdere inlichting bekomen worden ten kantore van den ondergeteekende en ten kantore van den Resident Magistraat, Robertson.

Tenders, duidelijk gemerkt "Tender voor Vergrootingen aan Publieke Gebouwen, Robertson," zullen ontvangen worden door den Controlleur en Auditeur Generaal, Kaapstad, tot op MAANDAG MIDDAG, 7 December, 1896.

Tenderaars moeten twee voldoende borgen verschaffen voor de uitvoering van het Kontrakt, en die borgen moeten den tender teekenen.

De laagste of eenige Tender niet noodwendig te worden aangenomen

H. S. GREAVES,
pro. Hoofd Inspekteur.

Departement van
Publieke Werken,
Kaapstad, 13 Nov., 1896.

Departement van Publieke Werken.

AAN BOUWLIEDEN.

TENDERS worden gevraagd voor de opbouwing en voltooiing van een Nieuw Post Kantoor te Kenhardt.

Specificaties en Teekeningen kunnen gezien en verdere inlichting bekomen worden ten Kantore van den Resident Magistraat, Kenhardt.

Tenders duidelijk gemerkt "Tenders voor Post Kantoor Kenhardt," zullen onvangen worden door den Kontrolleur en Auditeur-Generaal, Kaapstad, tot op VRIJDAC middag, 4 DECEMBER, 1896.

Tenderaars moeten twee voldoende borgen verschaffen voor de uitvoering van het Kontrakt, en die borgen moeten den Tender teekenen.

De laagste of eenige Tender niet noodwendig te worden aangenomen.

H. S. GREAVES,
pro Hoofd Inspekteur.

Departement van Publieke Werken.
Kaapstad, 11 Nov., 1896.

Departement van Publieke Werken.

Reparatien aan het Knijsna Hoofd.

TENDERS

DUIDELIJK gemerkt "Reparatien aan Knijsna Hoofd," zullen door den Kontrolleur en Auditeur-Generaal, Kaapstad, ontvangen worden tot op WOENSDAG middag den 2 DECEMBER, 1896, voor de uitvoering van zekere reparaties aan bovengenoemd Hoofd waarvoor al het benoodigde hout en IJzerwerk door de regeering zal verschaft worden.

Specificaties en condities van het kontrakt kunnen gezien worden ten kantore van de Civiele Commissarissen van Mosselbaai, Georg en Knijsna, of ten kantore van het Departement van Publieke Werken, gedurende de gewone kontoor uren.

Tenderaars moeten aangeven den kortsten tijd, waarin zij ondernemen willen het werk waarvoor zij tenderen te voltooien, en moeten twee voldoende borgen verschaffen voor de behoorlijke uitvoering van het kontrakt; zoodanige borgen moeten den ingedienden tender teekenen.

De laagste of eenige tender niet noodwendig te worden aangenomen.

JOS. NEWEY,
Hoofd Inspekteur van Publieke Werken.

Departement van Publieke Werken.
Kaapstad, 6 Nov., 1896.

De Paarlsche Executeurskamer, (Bept.

OPROEPING VAN PEETKINDEREN.

In den Boedel van wijlen den WelEd. heer Guilliam Jacobus Du Toit, E.zoon, in leven wonende te Dal Josaphat, in de Afdeeling van de Paarl.

DE Peetkinderen van den overledene, gedoopt in een der Nederduitsche Gereformeerde Kerken in deze Kolonie tot op 1 Juli, 1880, en in geval van het overlijden van een of meerder hunner derzelver wettige descendenten staaksgewijze, worden hierdoor opgeroepen hunne aanspraken op een legaat van £25 aan ieder vermaakt volgens Testament, vergezeld door Doop Attestaten, in te leveren ten kantore van de Paarlsche Executeurskamer, Beperkt, binnen zes weken van heden, na welken datum de zaak finaal zal worden afgesloten.

M. PENTZ, J. F. ZN.,
W. A. JOUBERT, JR.,
Executeuren Testamentair.

Paarl,
7 Nov., 1896.

TENDERS.

TENDERS worden gevraagd door de ondergeteekende tot 5 DECEMBER, e.k., voor het opbouwen van haar Woonhuis, Kelder en Stal, die onlangs afgebrand zijn.

Tenderaars kunnen voor één of allen tenderen.

Alle informaties kunnen verkregen worden bij mijnen zoon den heer J. N. DE VILLIERS, thans huurder van de plaats

De Weduwe
A. P. I. DE VILLIERS.

Kuils-Rivier,
23 Nov., 1896.

TULBAGH ! TULBAGH ! !

In den Insolventen Boedel van Carel Gerhard Niehaus.

DE ondergeteekenden zullen publiek laten Verkoopen te

DROSTDY,

TULBAGH

Op Woensdag, 9 December, 1896, e.k.
TEN 3 URE N.M.

I. Zeker Erf met de daaropstaande gebouwen aan genoemden boedel behoorende zijnde Blok B. No. 3.

II. De losse goederen bevattende onder anderen: 2 Paarden, 1 Kapkar, 1 Paar Tuigen, Winkel Rakken, Toonbank, Schaal en Gewigten, Zakken, enz. enz.

P. J. P. MARAIS,
HENRY FAGAN.
Gez. Curatoren.

Tulbagh, 25 Nov., 1896.

Publieke Verkooping
— VAN —
AANDEELEN.

DE ondergeteekende, behoorlijk gelast door de Executrice Testamentair van den overledenen heer J. D. J. ROUX, Groenrivier, Moddergat, zal publiek doen verkoopen op

Woensdag, 2 December, 1896
— TE —
STELLENBOSCH.

Voor den winkel van den overledenen A. S. van Coller,
TEN 10 URE V.M.

Zeker 4 Aandeelen zijnde Nos. 627 630 in de Stellenbosch Distrikts Bank, Beperkt, groot £15 elk.

PAUL D. CLUVER, Afslager.

Stellenbosch,
25 Nov., 1896.

45 Goedgedresseerde Paarden waaronder verscheidene egale paren van 3 tot 5 jaren oud.

2 Uitmuntende Karpaarden 5 jaren oud, Groot en Sterk (15 hand 3 duim.)

Op Dinsdag, 8 Dec., aanst.

ZAL opgemeld getal Paarden die in eene goede conditie zijn publiek verkocht worden aan Klapmuts Statie.

P. E. REDELINGHUYS.
J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

LOST TRANSFER.

NOTICE is hereby given that I intend applying for a certified copy of the Deed of Transfer made on the 12th day of March, 1877, by FRANCOIS JEAN VAN HELSLAND DUMINY, in favour of FRANCOIS JEAN VAN HELSLAND DUMINY, the younger, whereby certain property situate at Tygerbergen in the Cape Division, now called Welgemoed, consisting of:

Firstly, the Land known specially as Welgemoed, measuring 70 morgen and 103 square roods.

Secondly, the Quitrent Land, measuring 189 morgen and 528 square roods.

Thirdly, the Land marked Lot 431, measuring 31 morgen and 325 square roods.

Fourthly, the Land described as portion of Lot, No. 2, in extent 9 morgen and 240 square roods, was conveyed, and all persons claiming to have any objection to the issue of such copy, are hereby required to lodge the same in writing, with the Registrar of Deeds in Cape Town, within fourteen days from the publication of this Notice.

Dated at Cape Town, this 26th day of November, 1896.

G. MONTGOMERY WALKER,
Applicant's Attorney.

SCHUTBERICHTEN.

AANGEHOUDEN in het Publieke Schut te Kommaggas, boven den bepaalden tijd. Indien niet tevoren gelost, zullen zij op het Schut verkocht worden op VRIJDAG, den 4 December, 1896, te 10 uur v.m. als volgt:

1 Zwarte Koe (Rinkhals).
1 Roode Kalf, versje, over 1 Jaar oud.

C. WEICH,
Schutmeester.

Kommaggas, Namakwaland,
22 November, 1896.

AANGEHOUDEN in het Publieke Schut te Roodebergskloof boven den bepaalden tijd. Indien niet tevoren gelost, zullen zij op het Schut verkocht worden op VRIJDAG, den 4 December, 1896, te 10 uur v.m. als volgt:

1 Geel Merrie-paard, geen merk.
1 Bruin Ezel, Brandmerk op linkerbout.

J. LATHAM,
Schutmeester.

Roodebergskloof, Namakwaland,
1 November, 1896.

"DE ZUID AFRIKAAN
vereenigd met
ONS LAND."

Het voornaamste Hollandsche Nieuwsblad in de Kaapkolonie,
Heeft de GROOTSTE en MEEST UITGEBREIDE Circulatie van eenig Hollandsch Nieuwsblad van zijn omvang in de Kolonie.

UITGEGEVEN
Dinsdags, Donderdags en Zaterdags
Door de Drukpers Maatschappij
Van de Sandt de Villiers & Co., Beperkt,
44, Burgstraat, Kaapstad.

Subscriptie met Postgeld: 6/6 per kwartaal, vooruit betaalbaar

STUKVATEN TE KOOP.

22 Zes legger Vaten,
1 Grapoirre (Druiven Zift en Molen,)
2 Wijn Pompen,
2 Zetten Pers Balies,
En een hoeveelheid kelder gereedschap.

Doe aanzoek bij

J. HOFMEYR SCHOLTZ,
Somerset West.

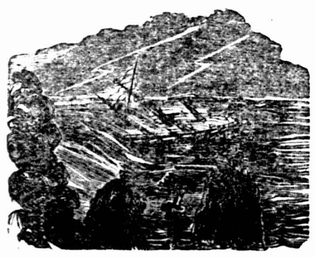

Gestrande Schip 'ATLAS.'

Op last van den Consul-Generaal voor Zweden en Noorwegen, zullen de heeren J. J. HOFMEYR en ZOON per publieke veiling verkoopen

Op DONDERDAG, 3 December, aanst.
Om 11 uur,
Op het Blauwberg Strand nabij den mond van de Rietvlei.

Het wrak van het Norweegschschip "ATLAS" zooals hij nu in het water ligt, met zijne Ankers, Kettings, Windassen, Spillen (Capstands), enz.

ALSOOK,

Zoodanige Koper, Houtwerk, Sparen, enz., en wat er van het wrak op het Strand nabij het schip opgestapeld is in partijen om alle koopers te gerieven.

Op last van Kapt. MURCHASSEN en voor rekening van wien het moge aangaan.

JAS. SEARIGHT & Co., Agenten.

AFRIKAANDER BOND.
PROVINCIALE BESTUUR.

DE volgende Provinciale Vergadering zal gehouden worden te MALMESBURY, en geopend worden

Op den 2 DONDERDAG in Maart 1897.

Beschrijvings punten kunnen bij mij worden ingezonden voor publicatie tot

den 31sten JANUARI 1897.

Daar het onmogelik voor mij is, om uit de ingezonden verslagen van het laatste Congres, de post adressen van de Secretarissen der verschillende Dist. Besturen regt te krijgen, verzoek ik hen vriendelijk nog ditmaal bij mij aanzoek te doen voor de noodige vormen, en dan zal men vinden, dat de nieuwe vorm voor Statistiek Verslag, het aanzoek doen voor de toekomst onnoodig zal maken. Doe dus zoo spoedig mogelijk aanzoek.

Alle verslagen moeten bij mij worden ingezonden, niet later dan den 31sten Januari 1897.

Uw aller Dienaar,
THOS. P. THERON,
Sec. Prov. Bestuur, Afr. Bond.

Britstown, 6 Nov. 1897.

TE KOOP.

EERSTE KLAS STOOMKOLEN nu geland per "Schwanden" van Cardiff, die wij ten hoogste kunnen aanbevelen. Ook Guano, en verwacht binnen kort genaamd IJzer Guano. Alles tegen zeer lage prijzen. Doe aanzoek bij

GEBRS. STEPHAN,
No. 67, BREESTRAAT, KAAPSTAD.

AAN BOUWMEESTERS EN KONTRAKTEURS.

TENDERS worden heirmede gevraagd voor het optrekken van Schoolgebouwen, Durbanville.

Specificaties en Plannen kunnen op aanvraag geinspekteerd worden bij den ondergeteekende of bij den heer WILLIAM BLACK, Architect, en C.E., Burmester Kamers, Adderleystraat, Kaapstad.

Tenders bij den ondergeteekende te worden ingezonden niet later dan DINSDAG, 1 DECEMBER, 1896.

Op last,
D. I. DE VILLIERS,
Hon. Secretaris

Durbanville.

BREDASDORP.

Tweede Klasse Publieke School.

Assistente Benoodigd

APPLICATIES vergezeld van getuigschriften zullen door den ondergeteekende tot Zaterdag, 12 Januari ontvangen worden.

Applicanten moeten op zijn minst een 3de Klasse certificaat bezitten en in staat zijn Klavier-onderwijs te geven.

Salaris £75 per jaar, Muziekgelden extra. Werkzaamheden te beginnen na de Kerstvacantie.

O. G. F. HERBERT,
Hon. Secretaris.

Bredasdorp, 25 Nov., 1896.

KENNISGEVING.

Kantoor van den Prokureur-Generaal,
Kaapstad, 20 Nov., 1896.

TENDERS, gemerkt "Tenders voor het Westelijk Rondgaand Hof," zullen door den Kontroleur- en Auditeur-Generaal tot 21 December, 1896, des middags ten 12 uur ontvangen worden, van personen die genegen zijn de ondervermelde Paarden, Tuigen, enz., ten dienste der Rechters, die in de Westelijke Distrikten gedurende de jaren 1897, 1898 en 1899 het Rondgaande Hof houden, te leveren:—

TEN EERSTE.

Hetzij
(*a*) Een span van acht paarden, met voerlieden, tuigen, enz., enz. kompleet, voor den reiswagen van den Rechter.
(*b*) Vier paarden, met voerlieden, tuigen, enz., enz., kompleet, voor den spider van den Rechter.
(*c*) Twee rijpaarden, met zadels, toomen, enz., kompleet.

TEN TWEEDE.

Of
(*a*) Een span van acht paarden, met voerlieden, tuigen, enz., enz., kompleet, voor den wagen van den Rechter.
(*b*) Twee rijpaarden, met zadels, toomen, enz., kompleet.

TEN DERDE.

Of
(*a*) Span van vier paarden, met voerlieden, tuigen, enz., enz., kompleet, voor den spider van den Rechter.
(*b*) Twee rijpaarden, met zadels, toomen, enz., kompleet.

De Kontrakteur zal voor zijne rekening moeten voorzien in stalling, voer, enz., voor paarden en provisies, enz., voor personen door hem in dienst genomen.

Den spider en den wagen zullen door het Gouvernement geleverd worden.

De paarden, tuigen, enz., te worden gebruikt zullen eerst door den Rondgaanden Rechter moeten goedgekeurd worden en de Kontrakteur zal schikkingen moeten maken voor de aankomst van den Rechter op die plaatsen waar het Hof gehouden zal worden en op tusschenliggende halten op zoodanige tijd als door hem zal bepaald worden.

Het moet wel verstaan worden dat slechts die der bovengenoemde paarden, enz., zullen worden aangenomen, die door de Rechters voor de respektieve Rondgaande Hoven zullen vereischt worden.

Het zal ook van den Kontrakteur verlangd worden om de namen van goede en bevredigende waarborgen op te geven, voor het behoorlijk nakomen van het kontrakt.

De laagste of eenige Tender zal niet noodzakelijk worden aangenomen.

JOHN J. GRAHAM,
Sec. van het Rechtsdepartement.

WEGGELOOPEN

OP den 20 dezer van de plaats van den ondergeteekende, een Zwartschimmel Merrie Ezel, even geschaafd, 5 jaren oud. Heeren, Schutmeesters en anderen bij wien gemelde Ezel mocht aangeloopen of nog mocht aanloopen, worden verzocht er dadelijk kennis van te geven aan den ondergeteekende, door wien alle billijke kosten zullen betaald worden.

S. S. WALTERS.

Kosterfontein, dist. Malmesbury,
26 Nov., 1896,

BURGSTRAAT, KAAPSTAD.
KOCH & DIXIE,
Invoerders van Allerlei IJzerwerk,
Behoort men altijd eerst te gaan om
KOMBUISKACHELS EN LEDIKANTEN.

VOOR HET KOMENDE SEIZOEN BEVELEN WE AAN ONZE
TUINSPUIT van de beste kwaliteit.
GRASSPRENKELAARS, TUINBANKEN, HANGMATTEN.
PICNICMANDJES, bevattende alle benoodigdheden voor groote en kleine gezelschappen.
BERGKNAPZAKKEN (zooals op het vasteland van Europa in gebruik) zullen zeer nuttig bevonden worden voor bergbeklimmers.
Probeer ons **CARBOLINEUM,** die Houtbewarede vloeistof. Timmermerhout, met deze uitstekende stof behandeld, zal met succes alle oorzaken van verrotting weerstaan.

AAN AANVRAGEN VAN 'T BINNENLAND WORDT PROMPTE AANDACHT VERLEEND.

TANDEN!
TANDEN!!
TANDEN!!!

De Heer WALKER,
DIREKTEUR VAN HET
LONDENSCHE TANDEN INSTITUUT
Ulster Kamers, Grontepleiu,

HEEFT de eer aan het publiek in de Buitendistrikten te berichten dat hij een HEEL STEL TANDEN in EEN DAG kan leveren tegen minder dan de HELFT van den gewonen prijs. Een waarborg voor vijf jaar wordt met elk stel gegeven.

Alle Consultaties geheel Gratis

Departement van Publieke Werken.

TENDERS
Voor het bouwen van Kraai Rivier Brug, nabij Aberdeen.

VERZEGELDE Tenders duidelijk gemerkt "Tender voor Kraai Brug," zullen door den Kontroleur en Auditeur Generaal, Kaapstad ontvangen worden tot WOENSDAG middag 12 uur, op 16 December, a.s., voor het bouwen van een Houten en IJzeren Brug, over de Kraai Rivier, nabij Aberdeen, waarvoor het grootste gedeelte van het materiaal door het Gouvernement zal geleverd worden.

Plannen, specificaties en voorwaarden van het kontrakt kunnen op aanvraag gezien worden op het Kantoor van den Distrikts Inspekteur, Publieke Werken, Port Elizabeth, of op het Departement van Publieke Werken, Kaapstad, gedurende de gewone Kantooruren.

Tenderaars moeten het kortste tijdperk vermelden waarin zij zich verbinden het werk, waarvoor zij tenderen gereed te hebben, en moeten twee bevredigende borgen stellen voor het nakomen van het kontrakt, en zoodanige borgen moeten den ingezonden tender teekenen. De laagste of eenige Tender zal niet noodzakelijk worden aangenomen.

JOSEPH NEWEY,
Hoofd Inspekteur van Publieke Werken.

Departement van Publieke Werken,
Kaapstad, 25 November, 1896.

KENNISGEVING.

HIERBIJ word bekend gemaakt dat wij van heden geen trek over onze plaats zullen toelaten, en dat allen die met paarden, ezels, ossen of klein vee over onze plaats zullen trekken in rechten zullen worden vervolgd en met transport rijders die uitspan hen hetzelfde.

E. J. GROBBELAAR.

Blindefontein,
20 Nov., 1896.

AANGELOOPEN

OP 5 October, 1896, op de Plaats van den ondergeteekende, een **Rood-bruin Merrie Paard,** omtrent 5 jaren oud, met kale plek aan regter nek, merk op voorblad. De eigenaar kan zulks terugbekomen, mits betalende alle kosten ook van deze advertentie en wel binnen 6 weken van afheden. Indien niet gelost voor den tijd, zal zulks gehouden worden als zijn eigendom door den ondergeteekende.

MICHIEL BASSON.

Vijgenvlei, dist. Malmesbury,
27 November, 1896,

UIT DE HAND TE KOOP

EENE Extra Vee- en Zaaiplaats in het dist. Malmesbury, groot 3168 morgen. Doe aanzoek vóór het einde van December aanstaande bij

W. J. DE KOCK.

Malmesbury,
26 Nov., 1896.

MALMESBURY MINERALE BADEN
(WARME ZWAVEL BRONNEN.)

HONDERDEN lijders aan Rhumatiek, Lever-, Zenuw-, of huidziekte werden door het gebruik van deze Baden, die slechts 2 minuten rijden van het Malmesbury Spoorweg Statie gelegen zijn, genezen. De gebouwen zijn geheel vernieuwd en nu in goede staat. Voor termen en bijzonderheden schrijf aan

G. TOUCHER,
Eigenaar.

GOUVERNEMENTSBERICHT
No. 1042, 1896.

Departement van Landbouw,
Kaapstad,
Kaap de Goede Hoop,
28 November, 1896.

GOUVERNEMENTS PRIJZEN VOOR AMERIKAANSCHE WIJNSTOK PLANAGES, 1896.

NAAR aanleiding van Gouvernementsbericht No. 593 van 1894, wordt hiermede ter algemeene kennisname gepubliceerd, dat de Prijzen voor het bovengenoemde uitgeloofd in 1896, in aantal vermeerderd zijn van *drie* tot *zes*, in elke klasse, en dat de Prijs Lijst nu als volgt luidt:

KLASSE A.—Voor de grootste en gezondste wijngaarden van Amerikaansche stokken (ongeënt) van de Riparia, Rupestris, Solonis en Jacquez soorten, van niet minder dan 3,000 wijnstokken, staande niet minder dan 3½ voet van elkaar in elke richting; geplant in 1895.

6 Prijzen van £25 elk.

KLASSE B.—Voor de grootste en gezondste Wijngaarden van Amerikaansche stokken van de bovengenoemde soorten geënt met Europeesche Wijnstokken, van niet minder dan 1,500 wijnstokken, staande niet minder dan 3½ voet van elkaar in elke richting; geplant in 1895.

6 Prijzen van £25 elk.

Zij die van plan zijn mede te dingen moeten hunne namen aan den ondergeteekende inzenden niet later dan Dinsdag, 1 December, 1896; en het onderzoek der Wijngaarden zal plaats vinden ongeveer in het midden van Januari, 1897. Prijzen zullen worden toegekend volgens eene schaal van punten tevoren door de keurmeesters vastgesteld.

CHARLES CURREY,
Onder Secretaris voor Landbouw.

KENNISGEVING.

DE ondergeteekende wenscht het publiek bekend te maken dat hij gehuurd heeft dat geriefelijk woonhuis aan het Somerset West Strand, van den heer P. Bosman, en waar hij nu gereed is Strand bezoekers te ontvangen van af den 1sten November e.k. Begunstigers kunnen verzekerd zijn van goede behandeling en voortreffelijke verzorging.

J. VAN DUIJN.

Somerset West Strand,
19den October 1896.

"Uitnoodiging te Piketberg."

EENE PUBLIEKE VERGADERING zal gehouden worden te Piketberg op **Vrijdag, 15 Januari, 1897,** om half tien uur des voormiddags, in zake de Spoorweg-Verlenging door Piketberg naar het Noord Westen. Alle belanghebbenden worden vriendelijk verzocht deze Vergadering bij tewonen, ten einde de zaak eendrachtig en grondig te bespreken.

Op last,
JOHS. LIEBENBERG,
Sec. Afr. Bond.

Kaapsche Afdeelingsraad.

HEFFING VAN BELASTING
Onder Wet No. 40 van 1889.

KENNISGEVING geschiedt hiermede volgens Artikel 265 dat de Raad van Zin is op de Maandelijksche Vergadering die in zijn Kantoor, No. 43 St. Georgesstraat zal gehouden worden op DINSDAG, 1 DECEMBER, a.s., om 10 uur v.m., een belasting te leggen en te bepalen voor alle belastingplichtige Personen van een penny (1d.) per £ op de waarde van Onroerende Goederen in de Kaapsche Afdeeling, om als volgt verdeeld te worden: ⅝ voor Hoofdwegen en ⅜ voor Afdeelingswegen en andere doeleinden.

Op last,
C. LIND,
Secretaris.

Afdeelingsraadkantoor,
Kaapstad, 43 St. Georgesstraat,
26 October, 1896.

Het Genas Hen Allen

MIJNHEER,—Negen maanden geleden betuigde ik in een brief aan u van le goede uitwerking van RHEUMATICURO in mijn geval. Ik ben 60 jaren oud en heb 23 jaren lang geleden aan CHRONISCHE ASTHAM en RHEUMATIEK en zochte verlichting van vele beroemde geneeskundigen, en probeerde alles zonder baat te vinden en had in mijn geval alle geloof in menschelijke bekwaamheid verloren, tot dat ik RHEUMATICURO probeerde en in eens zijn mijn Neuralgia, Rheumatiek en pijnen in hoofd en aangezicht verdwenen en het nieuws is ver en wijd verspreid dat "onmeester VAN ROY amper heellemaal gezond was van die wonderlijke Medicijn," en dit was werkelijk het gevaal; elkeen die het probeerde beveelt het aan.

De heer JACOB VAN ZIJL van Vlakfontein (3 uur van Steijnsburg), is genezen van een schijnbaar ongeneeslijkgeval van Rheumatiek en Jicht. Nooit, zei zijn moeder Mevr. VAN ZIJL aan mij, was er een erger geval van "Koorts Ziekte", zooals zij het noemen. De eerste dosis RHEUMATICURO deed de lijdende jonge man rustig slapen en medecijn werd voortdurend toegediend, hoewel de buren en vrienden zeiden dat zij niet verwachten dat hij leven zou, *was hij tweemaal hier*, en getuigde van de geneeskracht van de RHEUMATICURO en PILLEN.

JONES RHEUMATCURO.

De oude heer VAN DER WELT, van Reddersburg, werd genezen door een bottel.

De heer A. COUZIER, Brandvlei, Middelburg, C. C. vond dadelijk verlichting. Mijn zoon JAN en zijn schoonvader, de heer J. A. SMIT, van wonderboom, Burgersdorp, werden ook genezen maar ik moet nu sluiten—Ik blijf uw dankbare vriend, J. C. van

Het groote Zuid-Afrikaansche geneesmiddel voor Jicht, Rheumtiek, Rheumatische Jicht, Lende Jicht, 'Heup Jicht, Aangezichtpijnen, enz., en heeft vele duizenden gevallen, veel erger dan bovengen noemden genezen. Is verkrijgbaar van alle Apothekers en Winkeliers door geheel Zuid-Afrika.

GEVRAAGD

VOOR Publieke School, een Hoofdonderwijzer, in 't bezit IIde Klas behoudens, aanvullingsexamen, protestant, van goed en sober gedrag.

Salaris alle inkomsten (ongeveer) £420 p.a. (minus salaris assistente) en Woonhuis.

Assistente in 't bezit IIIde Klas behoudens aanvullingsexamen, protestant, van goed zedelijk gedrag. Salaris £120 p.a.

Applicaties worden ingewacht tot en op den 25sten December.

BEN A. KUUN,
Vice-Voorzitter Schoolcom.,
Publieke School.

Ottos Hoop, Z.A.R.,
14 November, 1896.

WEGGELOOPEN

OP, November, 1896 van de plaats van den ondergeteekende, 1 bruin zwart Ezel, 5 jaar oud, 1 donkerbruin merrie Ezel, 5 jaar oud, laatst gezien op weg naar Moorreesburg, bieden in goede conditie, circa 14 handen hoog. Heeren, Schutmeesters en anderen bij wien gemelde Ezels mogen aangeloopen zijn of nog mochten aanloopen, worden verzocht er dadelijk kennis van te geven aan den ondergeteekende of aan den heer H. B. du Toit te Malmesbury, door wien alle billijke kosten zullen betaald worden.

P. A. BASSON.

Holvlei (Vogelstruisfontein),
dist. Hopefield
19 November, 1896

ALGEMEENE
BOEDEL en WEESKAMER.

Acte van Overeenkomst, gelisteerd 9 Maart 1856; ingelijfd bij Acte van het Parlement No. 31 van 1861.

Kapitaal - - - -	£20,000
Reserve Fonds - -	£12,000

Voor het Administreeren van Eigendommen en Boedels, als Executeuren, Administrateuren Voogden, Curatoren, Trustees en Agenten.

DIRECTEUREN:
De Wel-Edele J. R. REID, Voorzitter.
De Wel-Edele Heeren
P. F. LINDENBERG. | J. L. M. BROWE, L.W.V.
J. F. WICHT. | F. F. RUTHERFOORD.
F. ROUX, M.D. | F. J. B. LANGENHAN.

AUDITEUREN:
De Wel-Edele Heeren
J. P. F. JURITZ, | M. A. BERGH.

Zij die verlangen de Kamer aan te stellen worden vriendelijk verzocht haar te tituleeren
De Directeuren der Algemeene Boedel en Weeskamer.

De Tak Insolventie zal door den Secretaris worden waargenomen, voor wiens handelingende maatschappij verantwoordelijk is.

W. A. CURREY, Secretaris.

Gebouwen de Kamer,
Adderleystraat, Kaapstad.

[ZIE BIJVOEGSEL]

VERHUISD!

DE KANTOREN van de DRUKPERSMAATSCHAPPIJ

VAN DE SANDT DE VILLIERS & CO.

BEPERKT

ZIJN VERHUISD NAAR

De Hoek van

Burg- en Waalstraat.

Ons Land Kantoor

IS VERHUISD

NAAR DE HOEK VAN

BURG- en WAALSTRAAT.

DE SAMENZWERING

TEGEN DE

Zuid-Afrikaansche Republiek.

Prijs slechts EEN SHILLING

WIL men een vertrouwbaar, volledig en boeiend verhaal van de Samenzwering tegen de Zuid Afrikaansche Republiek lezen, koop dan bovengenoemd boekje overgedrukt uit **ONS LAND** en bewerkt volgens de beste bronnen. De origineele taal der documenten wordt zoo veel mogelijk behouden zoodat de geschiedenis als volkomen juist kan beschouwd worden.

PRIJS:

1 exemplaar	... ...	voor een shilling.
6 exemplaren	... ...	„ vijf shillings
12 „	... ...	„ negen „

VERKRIJGBAAR AAN "ONS LAND" KANTOOR

De voorraad is niet groot, doe dus DADELIJK Aanzoek.

Aardappelmoeren! Aardappelmoeren!

VERDERE Scheepsladingen onzer GUNSTIG BEKENDE Moeren ontvangen, waaronder de volgende welbekende soorten, **Suttons Early Abundance**, Een zware en vroege oogst der beste aardappelen

Scotch Maincrops, meest geharde en best geschikte Aardappel voor Zuid-Afrika.

Magnum Bonums, Lincolnshire gewas, zoo gunstig bekend bij alle landbouwers, dat verdere aanbeveling onnoodig is.

Allen in vaten of zakken.

MATIGE PRIJZEN.

LIBERMAN & BUIRSKI

24, BURG STRAAT.

P.K. Bus 157.

Telegram Adres "LIBERMAN."

BELANGRIJK

VOOR

GRAAN BOEREN.

BESTE ZUIVER

MANILLA BINDER TOUW

5½d. PER LB. NETTO KONTANT.

R. M. ROSS & CO.,

Strandstraat,

Kaapstad.

J. CHRIST

Heeft altijd een met zorg uitgezochten Voorraad van

BEHANGSELPAPIER, LINCRUSTA EN ANAGLYPTA,

ALSOOK VERF, OLIE, VERNIS, BORSTELS, Enz.

SPECIALITEIT — *Papier Maché* (Stucadoor Papier) Hoekstukken, Middenornamenten, Vormen, enz., enz.

Architekten, Timmerlieden en Huiseigenaars zullen tijd sparen door zijn Ornamenten in verheven relief te gebruiken daar ze veel gemakkelijker op te zetten zijn en veel lichter en goedkooper zijn dan hout.

J. C. levert aan alle soort van Huisschildering en Versiering benevens het Schilderen van Uithangborden, tegen billijke prijzen.

BOHEMIAN HOUSE, 16 HOUTSTRAAT, **KAAPSTAD.**

WEDGWOOD HUIS.

Borden 9d halfdozijn.
Kommetjes 2d per stuk
Vleeschschotels 7d „
Theepotten 6½d „
Kopjes en Schoteltjes 3½d . . „

— HET —

Goedkoopste Huis IN Kaapstad.

Eetservies 12s. 6d.
Theeservies 6s, 11d.
Toiletstel 6s. 11d.
Bekersstel van 3 1s. 9d.
Stel voor Juweelen 12s. 6d.

SCHRIJF OM Geillustreerde Prijslijst, POSTVRIJ OVERAL HEEN.

Wedgwood Huis,

THEATER GEBOUWEN,

DARLINGSTRAAT, KAAPSTAD.

(Noem S.V.P. den naam van deze krant.)

SPECIAAL GEPREPAREERD VOOR ZUID - AFRIKA.

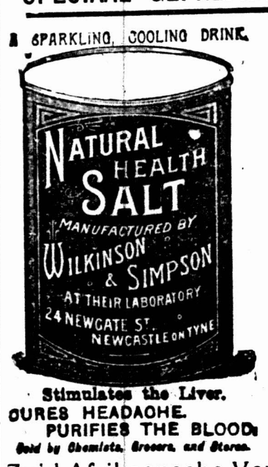

Stimulates the Liver.
CURES HEADACHE.
PURIFIES THE BLOOD.
Sold by Chemists, Grocers, and Stores.

Bemoedigd door de enorme verkoopingen, maken de Fabrikanten zich gereed om

250,000 BLIKKEN

TE VERSCHEPEN.

VERKRIJGBAAR BIJ :—

B. G. LENNON en Co.
HEYNES, MATHEW en Co.
J. D. CARTWRIGHT en Co.
B. LAWRENCE en Co,
STEPHAN McPHERSON en Co.
en bij andere Pakhuizen.

Zuid Afrikaansche Vertegenwoordiger :—

CHAS. W. HOLMES,

Timber Straat, Pietermaritzburg.

WAARDE VOOR UW GELD

TEGEN LAGE PRIJZEN

ZAL ALTIJD KOOPERS VINDEN.

MORRISON & Co.

ZIJN er bekend voor dat zij de Beste Goederen tegen de Laagste Prijzen verkoopen. Wij houden een Enorme Voorraad, en zijn in staat aan alle Koopers de Laatste Nieuwigheden aan te bieden.

HEDEN hebben wij Zeldzaam Mooie

Dames Drill Costumes tegen 10/6, 15/-, 17/6, 20/- tot 27/6 elk
Dames Chiffon Manteltjes, 25/ elk, iets nieuws
Dames Crepon Avond Kleedjes, 26/6, 32/- en 35/- elk
Dames Opgemaakte en Niet Opgemaakte Kleeding stoffen, laatste stijl
Dames Zijden Blouses Keurige patronen, laagste prijzen
Dames Mousseline en Grass Lawn Blouses van 2/11 tot 10/6 elk.

KLEEDINGSTOFFEN.

Wij zijn de eenigen in Pleinstraat voor eene Rijke Keuze Kleedingstoffen, Blouse Zijde en Trimmings. Onze groote keuze is bij iedere Dame bekend.

MOUSSELINEN.—Nieuwste Patronen in Gepassementeerde en Fancy Mousselinen, Nainsooks, Grass Lawns, Prints enz.

ZIE ONZE UITSTALLINGEN VOOR ALLE NIEUWSTE EN BESTE GOEDEREN

De Singer Fabriek Maatschappij

VERVAARDIGT

Machines voor alle Soort Naaiwerg van af het lichtste en fijnste tot het zwaaste en groote Material

VERKOOPT MACHINES voor Kontant, toekennende een Liberaal Disconto of
VERHUURT Machines met keus om te koopen.
VERSCHAFT hare Machines in verscheidene stijlen kabinetwerk, om te voldoen aan den smaak en behoeften van allen, en tegen prijzen die ze binnen bereik van allen stellen.
REPAREERT Machines van alle soorten dadelijks en tegen billijke prijzen.
VERRUILT Machines van alle soort
HEEFT den Eersten Prijs behaald boven alle Mededingers op verscheidene Tentoonstellingen meer dan 200 malen. 54 Prijzen te Chicago.
WIJDT dadelijk de aandacht op ontvangst van een brievenkaart, wordende oude en nieuwe Klanten met gelijke zorg en onderscheiding behandeld.

INLICHTING GRATIS. PRIJS LIJST VRIJ.

PAST OP VOOR NAMAAKSELS.

DE SINGER FABRIEK MAATSCHAPPIJ.

HOOFDKANTOOR IN ZUID-AFRIKA:

ADDERLEYSTRAAT, KAAPSTAD.

TAKKEN:

MAIN STRAAT, Port Elizabeth; WEST STRAAT, Durban; OXFORD STRAAT, Oost Londen NIEUWE MAIN STRAAT Kimberley; PALACE GEBOUWEN, Johannesburg.

KOLONIALE STEENHOUWERIJ.

De ondergeteekenden zijn bereid monumenten en graftsteenen in marmer en graniet te leveren en op te richten, graven met steenen muren of graniet in te sluiten te Maitland of op andere kerkhoven in de Kolonie of aangrenzende Staten, tegen redelijke prijzen en met den meesten spoed.

IJzeren hekwerk geleverd volgens alle teekeningen. Opschriften gemaakt op de beste wijze, ingelegd met lood. Perceleinen kransen tegen de laagste prijzen.

Plannen en prijzen worden franco op aanzoek gezonden.

R CANE en ZONEN, Hoek van Strand en Langstraat,

KAAPSTAD,

GRANIETWERKEN WIJNBERG. TELEGRAPHISCH ADRES: CANE KAAPSTAD.

KAAP DE GOEDE HOPE SPAARBANK MAATSCHAPPIJ

APPLICATIES voor Leeningen zullen dagelijks in overweging genomen worden ten Kantore van de Bank, Groenteplein, Kaapstad.

S. V. HOFMEYR,
Secretaris.

D. ISAACS & CO.,

DE KAAPSTADSCHE LEVERANCIERS VAN MEUBELEN,

STELLEN NU TEN TOON HUN LAATSTE ZEGEPKRAAL

Het 'Jameson' Slaapkamer Set

(ONS EIGEN MAAKSEL),

IN GOED GEDROOGD SOLIED ESSCHENHOUT,

KOMPLEET,

£9 16s. £9 16s.

BESTAANDE 3 ARTIKELEN ALS HIERONDER:

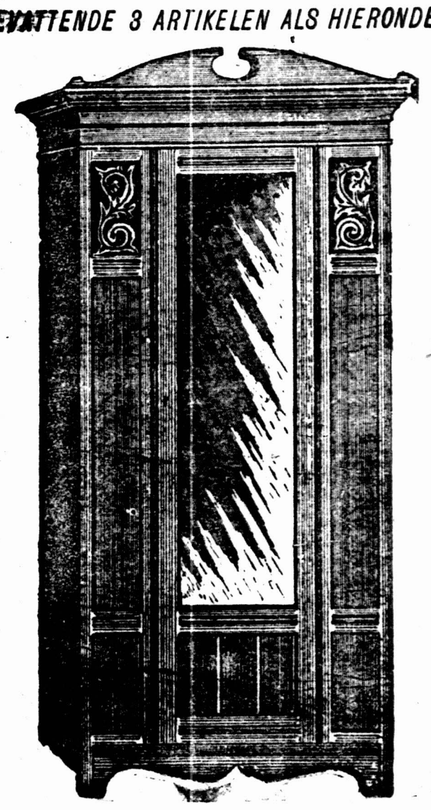

HANGKAST, 3 Voet 4 Duim wijd en 6 Voet 9 Duim hoog, met Spiegelglas 48 Duim bij 14 Duim. **£5 5s.**

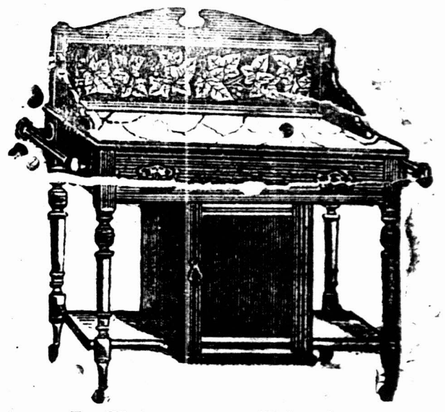

3 VOET MARMEREN TOP WASCHTAFEL met Tichel Rug, met Klein Kastje beneden, en een Kapstok aan elke Zijde. **£2 14s.**

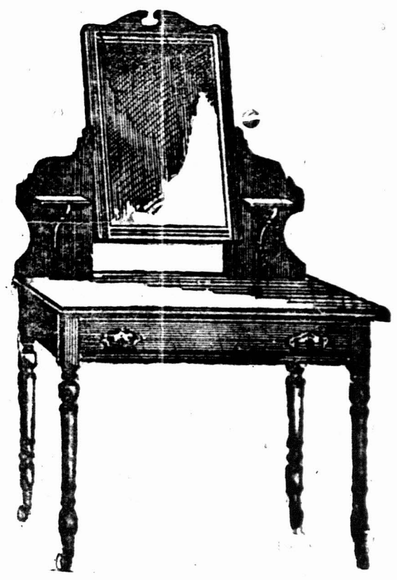

3 VOET KLEEDTAFEL voorzien van een Spiegelglas 18 duim bij 14 duim op patente wieltjes. **£2 7s.**

Bovengenoemde is aanmerkelijk beneden in prijs dan de inferieure ingevoerde artikelen en daar wij slechts hout gebruiken dat goed gedroogd is in de Kolonie zullen Koopers het voordeel hebben van onze waarborgd at de artikelen de hitte van het klimaat zullen staan.

D. ISAACS & CO

STOOM - KABINETFABRIEK.
BARRACK - STRAAT EN BOOM - STRAAT.

UITSTALKAMERS.
LANGMARKT-STRAAT EN PLEIN - STRAAT.

KAAPSTAD.

HOE KOMT HET ? 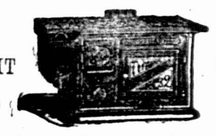 HOE KOMT HET ?

DAT de Zweedsche Norrahammer Kachels zoo populair in Zuid Afrika zijn geworden?

OMDAT Zij beter zijn als andere kachels bakken en braden. Aanzienlijk brandstof gespaard kan worden. Zoo veel brandstof bespaard wordt. Zij gemakkelijk schoon te maken zijn, en om vele andere redenen.

In 't groot en in 't klein bij

WADNER EN ERIKSEN,

VROEGER

ZWEIGBERGK, ERIKSEN & Co., 17 Langstraat Kaapstad.

THORLEY'S VOER VOOR

RUNDVEE,

Paarden, Varkens, Schapen,

ENZ.

LACTIFER

Voor het grootmaken van Kalveren

Zonder Melk.

Eenige Agenten,

R. WILSON, ZOON & Co.,

ST. GEORGESSTRAAT.

Koninklijke Leverancier aan het Observatorium

A. SPOLANDER & CO.,

GEVESTIGD 55 JAREN

Chronometer-, Horologe- en Klokmakers,

Mutual Gebouwen Darlingstraat,

Gouden en Zilveren Horologes in voorraad gehouden.

H. J. WASSERFALL

AANSPREKER, ENZ.

Doodkisten zijn steeds in Voorraad.

Begrafenissen aangenomen.

Doodkisten, Lijkkoetsen en Rouwkoetsen geleverd in den kortst mogelijken tijd, en tegen de billijkste prijzen.

Kantoor: Bureau Straat.
Woonplaats: 132, Lange Street, Kaapstad.

Venster Glas.

ALLE grootten en soorten, insluitende Gekleurd, Fancy en Spiegelglas.

Orders van buiten ontvangen speciale attentie.

G. BEGLEY.

Caledonplein,
Kaapstad

ZUID-AFRIKAANSCHE

KONINKLIJKE MAILDIENST

De "CASTLE MAIL" Maatschappij.

DE Stoombooten dezer Lijn vertrekken van Kaapstad naar Londen om de anderen Woensdag, te 4 uur n.m., naar Madeira en Plymouth, te Sint Helena en Ascension aanleggende op de bepaalde tusschentijden.

„ 25—TANTALLON CASTLE, Kapt. DUNCAN.
Dec. 9—NORHAM CASTLE, Kapt. HARRISON.
„ 23—DUNOTTAR CASTLE, Kapt.

Extra Booten voor Engeland, via Las Palmas

LISMORE CASTLE, Kapt. LE SUEUR, omtrent 25 November.
WARWICK CASTLE, Kapt. WALLACE, omtrent December.
GARTH CASTLE, Kapt. RENDALL, omtrent.

Voor Vracht of Passage vervoege men zich bij de Agenten van de CASTLE MAILBOOT MAATSCHAPPIJ, (Beperkt.

UNION LIJN

KONINKLIJKR MAILDIENST.

UNION STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ

(BEPERKT).

DE Mailbooten der Maatschappij vertrekken van Kaapstad naar Engeland via Madeira, om den anderen Woensdag ten 4 uur n.m., als onder aanleggende

VOOR ENGELAND.

Dec. 2—NORMAN (Twin Screw), Kapt. NES.
„ 16—TARTER, Kapt. MORTON.
„ 30—MOOR, Kapt. GRIFFIN.

EXTRA BOOTEN VOOR ENGELAND.

GUELPH, (Twin Screw), Kapt. TYSON, omtrent 5 November, doet aan Teneriffe.
GOTH (Twin Screw), Kapt. BREMNER, omtrent 19 November, doet aan St. Helena, Ascension en Teneriffe.
TROJAN, Kapt. MOSELEY, omtrent 3 December doet aan Teneriffe.
GAUL (Twin Screw), Kapt. SYLVESTER, omtrent 17 December, doet aan St. Helena, Ascension en Teneriffe.
ATHENIAN, Kapt. MATRIN, omtrent 31 December, doet aan Teneriffe.

Een van de Maatschappij's mooie Stoombooten zal SOUTHAMPTON verlaten voor HAMBURG, kort na de aankomst van deze Mailstoombooten

RETOURKAARTJES naar ENGELAND gangbaar voor Zes Maanden, worden uitgereikt tegen een vermindering van 10 pereent op den Dubbelen Passageprijs.

RETOURKAARTJES naar HAVENS langs de KUST worden uitgereikt voor de terugreis binnen Drie Maanden per de Union of the Castle Maatschappij Stoombooten.

Voor Vracht of Passage doe men aanzoek aan de Kantoren van de Union Stoombeot Maatschappij, Adderleystraat.

Gedrukt en Uitgegeven door de Drukkers Maatschappij Van de Sandt de Villiers & Co Beperkt, aan hun Kantoor hoek van Burg en Waal Straat, Kaapstad.

Voor Verkoudheid, Hoest, Kroep,
INFLUENZA EN ZEERE KEEL.

Ayer's Kersen Borstmiddel

COLUMBIAN EXPOSITION — AYER'S CHERRY PECTORAL

verlicht zelfs de lastigste hoest, verzacht de onstoken vliezen, lost het slijm, en leidt tot verkwikkende slaap. Geen ander middel is zoo heilzaam voor het genezen van Kroep, Kinkhoest, Zeere Keel, en alle longaandoeningen, waaraan kinderen zoo onderhevig zijn, als

Ayer's Kersen Borstmiddel,
BIJNA 60 JAREN LANG VERMAARD.

Geprepareerd door Dr. J. C. Ayer & Co., Lowell, Mass., U. S. A.

GOUDE MEDAILLES Op de Groote Wereldtentoonstellingen.

De naam—Ayer's Cherry Pectoral—staat duidelijk op den omslag; en is in het glas van iedere flesch geblazen. Behoed u voor goedkoope namaaksels.

AYER'S PILLEN, versuikerd, zacht maar werkzaam.

ZUID-AFRIKA'S SPA!

Het Warme Baden Sanatorium te Caledon.

ANALYSE van het water door Dr. Hahn, Ph. D., M.A.

Ferrous Di-Carbonate	... ...	2·100 grs.
Sodie Sulphate	... ...	·862 „
Sodium Chloride (gewoon zout)	... ...	4·027 „
Silica....	... ...	1·802 „
Aluminia	... ...	·756 „
Calcic Sulphate	... ...	1·624 „
Calcic Carbonate	... ...	(trace)
Magnesic Sulphate	... ...	1·054 „
		12·225 gr. per gal.

Dit gunstig bekende toevluchtsoord is gezond en schilderachtig gelegen op een heuvel aan den voet van de Zwartebergen, 1,000 voet boven de oppervlakte der zee, drie-kwart mijl van de stad Caledon, Kaapkolonie; wegens het uitstekende klimaat van dit gedeelte van de Peninsula en de prachtige ligging van het Sanatorium, worden de Baden het geheele jaar door bezocht en er gebruik van gemaakt. Het water is "sin generis" daar het voornaamste en meest kostbare bestanddeel, Ferrous Di-Carbonate gehouden wordt op een temperatuur van 120 graden F. en wat de hoeveelheid aangaat vier maal zooveel is als in eenig ander bron; en daar het eenig in zijn soort is wat aangaat de combinatie van zekere zoutbestanddeelen, wordt het water gereedelijk in het systeem opgenomen.

De geneeskracht van deze soort van Chalybeate bronwater is geschiedkundig opgeteekend sedert 1724 A.D., en het voortdurend toenemen van het aantal genezingen rechtvaardigt de getuigenis van geneesheeren en anderen dat het water bij uitnemendheid geschikt is voor gevallen van Nier- en Leverziekten, Dyspepsia, Bloedarmoede, Jicht, Lumbago, Rheumatiek, Sciatica, Neuralgia, en dergelijke ziekten; het water is een versterkingsmiddel gedurende het tijdperk van genezing van zware ziekte, en in geval van zwakheid, hoe ook veroorzaakt, is het een voedsel voor het bloed, spieren, zenuwen en het geheele lichaam; de Carbonic Acid heeft eene heilzame uitwerking op de huid en andere deelen.

Het bestier van deze uitstekende inrichting is [illegible] Halls, en alle brieven aan haar gericht zullen onmiddellijk beantwoord worden.

Gemakkelijke passagierskarren rijden dagelijksch van Sir Lowry Pas Station naar de Baden. Private en bijzondere voertuigen zijn verkrijgbaar, indien bezoekers daarvoor vooruit schikkingen maken.—Telegram adres: "Halls," Caledon.

VERKOOPINGEN

J. W. MOORREES Jr. & Co., AFSLAGERS.

9 December.—Darling, slachtossen.
12 December.—Malmesbury, 35 oprechtgeteekde merino rammen.

EXECUTEURSKAMER.

1 December. Papkuilsfontein, afdeeling Malmesbury. Kostbaar vastgoed, extra vette slachtossen en koeien, alsmede goedgeteekde merries en vette varkens.

S. VAN NIEKERK, AFSLAGER.

9 December.—Springbokfontein, kantien, winkel bezigheids plek, winkelvoorraad enz enz.

CHAS. M. FRYER, AFSLAGER.

1 December.—Clanwilliam, kostbaar vastgoed.

DE VILLIERS, IMMELMAN & Co. AFSLAGERS

1 December.—Groot Drakenstein, plaatsen.

J. S. MARAIS & Co. AFSLAGERS.

8 December,—Klapmutsstatie, paarden.
23 December,—Klapmutsstatie, vaste en losse goederen.

E. BELL, AFSLAGER, NAPIER.

10 December.—Groot Zoutrivier, paarden, ezels, lammeren enz.

M. L. NEETHLING, L.W.R.

11 en 12 Januari,—Somerset Strand, het groot en prachtig gelegen eigendom tusschen de Eksteens en Standard hotels, fraai karprarden en rijtuig.
13 Januari,—Stellenbosch, de vier uitmuntende plaatsen. Zorgvliet, Simonsberg, Kuipersberg en Jonkershoekberg, alsmede kostbaar vee en losgoed.

GIDEON P. VAN ZIJL, AFSLAGER.

8 December.—Montagu, paarden.

W. H. F. KLEYN, AFSLAGER.

9 December,—Greyton, erven.
9 Januari. Hermanuspietersfontein, erven.
11 Januari, Pooles Bay, erven.

KOLONIALE WEESKAMER & TRUST MAATSCHAPPIJ.

2 December,—Stellenbosch, lakens, aardewerk enz., boedel van wijlen A. S. van Coller.

HENRY FAGAN, AFSLAGER.

9 December.—Drostdy, Tulbagh, erf en losse goederen.

J. J. THERON, AFSLAGER.

16 December.—De Draai, distrikt Worcester, vaste en losse goederen.

PAUL D. CLUVER, AFSLAGER.

2 December,—Aandeelen, Groenrivier, Moddergat, distrikt Stellenbosch.

Produktenmarkt.

KAAPSTAD.

VROEGE MARKT

27 November, 1896

	£	s.	d.		£	s.	d.
Kool	0	0	1	—	0	0	1¼
Komkommers per 100 ...	0	6	5	—	0	0	0
Uien	0	4	8	—	0	5	6
Haverhooi	0	9	5	—	0	0	0
Aardappelen	0	5	5	—	0	12	0
Boonen (groene)... ...	0	7	0	—	0	0	0

2 Wagens en 3 karren.

NIEUWE MARKT

27 November, 1896.

	£	s.	d.		£	s.	d.
Appelen	0	1	6	—	1	2	3
Boonen (groene)... ...	0	5	7	—	0	0	0
Boter	0	1	4	—	0	1	6½
Kool	0	0	¼	—	0	0	4½
Eenden	0	2	7	—	0	3	7
Eieren	0	11	3	—	0	13	10
Vijgen (groene)	1	0	10	—	0	0	0
Ganzen	0	3	3	—	0	3	5
Uien	0	4	1	—	0	8	8
Lemoenen	0	12	8	—	0	12	9
Aardappelen	0	3	6	—	0	11	6
Erwten (groene)... ...	0	10	0	—	0	0	0
Varkens	0	5	3	—	0	8	0
Peren	0	2	0	—	0	4	1
Pruimen	0	2	9	—	0	3	0
Kalkoenen	0	4	6	—	0	13	9
Abrikozen	0	0	4½	—	0	5	7
Zuurlemoenen	0	6	4	—	0	6	8
Patatas	0	7	2	—	0	8	6
Hoenders...	0	2	[illegible]	—	0	3	0

KIMBERLEY.

(*Van de heeren James Lawrence & Co.*)

27 November.—(*Per telegraaf*).—Prijzen van produkten op heden:—

Meel	1	15	0	—	0	0	0
Mielies	1	6	0	—	0	0	0
Mieliemeel	1	7	0	—	0	0	0
Kafferkoorn... ...	1	18	0	—	0	0	0
Zemelen	0	7	6	—	0	0	0
Haver	1	0	0	—	0	0	0
Havergerven ...	0	9	0	—	0	0	0
Kaf	0	15	0	—	0	0	0
Uien	1	4	0	—	0	0	0
Aardappelen ...	1	5	0	—	0	0	0
Boter per lb. ...	0	1	9	—	0	0	0
Eieren	0	1	3	—	0	0	0

PORT ELIZABETH.

26 November.—(Per telegraaf.)—De veeren markt was redelijk voorzien; alle soorten waren in tamelijk goede aanvraag, en het grootste gedeelte werd verkocht ten gunste van de verkoopers. Weinig wordt aangebracht.

Londen, 26 Nov.—(Per telegraaf.)—Geen verdere veranderingen zijn plaats gehad wat de prijzen van wol betreft. De tegenwoordige verkoopingen zullen met 10 December sluiten.

BLOEMFONTEIN.

(*Van den heer Frank Oldfield.*)

27 November.—(*Per telegraaf*).—Prijzen van produkten op heden:—

Gezift meel ...	1	13	0	—	1	14	0
Mielies	1	4	0	—	1	5	0
Kafferkoorn ...	1	14	0	—	1	15	0
Mieliemeel	1	4	0	—	1	5	0
Kaf	0	8	0	—	0	12	0
Zemelen	0	7	0	—	0	7	6
Aardappelen ...	1	0	0	—	1	5	0

Markt klein, prijzen vast.

Correspondenten

WORDEN verzocht alle brievengeld ter betaling van rekeningen voor subscripties, Advertenties en Drukwerk bevattende of betrekking hebbende op bezigheidszaken, aan den Secretaris der Maatschappij, en alle brieven met Correspondenties voor de Courant aan den Redakteur te richten.

A. B. HOFMEYR,
Secretaris.

Drukpers Maatschappij
Van de Sandt de Villiers & Co, (Bepkt)
"Ons Land" Kantoor,
Kaapstad, 14 Oct., 1896.

AAN INTEEKENAARS.

DE Subscriptie op "DE ZUID-AFRIKAAN en ONS LAND" zal van af 1 Januari, 1897, terug worden gebracht op den ouden prijs, te weten: Een pond zes shillings per jaar of 6/6 per kwartaal

A. B. HOFMEYR,
Secretaris.

Drukpersmaatschappij,
Van de Sandt de Villiers & Co., Bpkt.,
17 Aug., 1896.

Cricket.—Ontbied de prijslijst. Alle maaksels van bats, handschoenen en ballen om een keuze te doen. Netten en matten tegen speciale prijzen voor clubs. Thurston en Co., Kaapstad.

"ZUID AFRIKAAN EN ONS LAND" ALMANAK VOOR 1897.

MET het Nieuwe Jaar zal verschijnen ons **BLAD ALMANAK** voor 1897 waarvan aan elken inteekenaar een gratis exemplaar zal worden toegezonden.

De Almanak zal benevens den gewonen Kalender informatie bevatten aangaande Post en Telegraaf, een Tuiniers Almanak en andere nuttige zaken, en daar het zoo volledig mogelijk zal gemaakt worden zal het een eersteklas medium voor adverteerders zijn om hunne bezigheid voordurend voor de oogen van het publiek het geheele land door te houden.

Daar de ruimte beperkt is gelieve men advertenties vroegtijdig in te zenden.

Drukpers Maatschappij, Van de Sandt de Villiers & Co. (Beperkt).

A. B. HOFMEYR,
Secretaris.

Hoek van Burg en Waal Straat,
Kaapstad, 18 Nov., 1896.

DE ZUID-AFRIKAAN VEREENIGD MET ONS LAND.

ZATERDAG, 28 NOVEMBER 1896.

EEN GOUVERNEMENTSONDERZOEK.

Men hoort allerlei rapporten omtrent de gevolgen der runderpest in Bechuanaland en het is onmogelijk ze allen in over eenstemming te brengen. Het wordt gezegd dat vele beesten zouten, indien de pest hare verschijning niet in eenen ernstigen graad maakt, en dat dit nog al dikwijls gebeurt. Nu zijn er enkelen die van gevoelen zijn dat aan al deze rapporten een einde zal komen, indien de zaak op een speciaal bijeengeroepen Bondscongres wordt besproken, en dat men dan meer eensgezindheid en samenwerking zal krijgen.

Het is echter wel de vraag of de eenige manier waarop de onzekerheid kan worden opgelost niet is een onderzoek op de plaats zelve door bevoegde personen. En dit zou het best gedaan kunnen worden door een commissie van praktische boeren bijgestaan door een veearts die met de pest goed bekend is: deze commissie dadelijk te worden aangesteld door de regeering.

Indien de commissie dadelijk wordt aangesteld dan kan zij binnen eenige dagen naar Bechuanaland gaan, getuigenis inwinnen van alle kanten en dan een rapport uitbrengen dat praktische waarde zal hebben, een rapport waaraan de regeering zich [illegible]. De aanbevelingen van deze commissie zullen toch ongetwijfeld meer waarde hebben dan de speeches van opgewonden afgevaardigden naar een congres, van menschen die nooit een beest gezien hebben aan de runderpest lijdende, en die op hooren zeggen een oordeel gaan uitspreken, dat misschien oprecht zal zijn, doch noodwendig eenzijdig.

Neem bijvoorbeeld de ervaring opgedaan door den heer I. J. van der Walt, L.W.V., gedurende zijn verblijf te Vrijburg als lid van de runderpestcommissie. Hij verklaart dat gedurende den tijd dien hij daar heeft doorgebracht, en hij spreekt niet van wat na zijn vertrek mag zijn gebeurd, het eenige middel tegen de pest was: de pest zelve, met andere woorden het zouten. Goed, maar wat dan omtrent al de rapporten ten gunste van inenting? De heer Van der Walt heeft ons verteld dat de commissie ook veel van die gevallen hoorde, doch toen zij de personen in verhoor wilde nemen en de zaken nauwkeurig wilde onderzoeken waren die menschen niet te krijgen. Het is wel waar dat de geënte beesten niet dadelijk door de ziekte worden aangetast, doch zij blijven slechts voor 6 of 8 weken vrij en dan vallen zij ook gewis in de klauwen der akelige pest. Zoolang het entstof in het lichaam der dieren is blijven zij gezond, de onaantasbaarheid is echter niet blijvend en eer men er aan denkt sterven de geënte beesten erger dan de ongeënte. De vraag nu is of dit in elk geval zoo is, of de rapporten der private commissies een te rooskleurige voorstelling geven. Op deze vraag kan een speciaal Bondscongres geen licht werpen, dit spreekt van zelf. Daartoe moet men op de plaats zelve wezen waar de pest reeds maanden lang heerscht en waar de boeren de ervaring van een geruimen tijd kunnen mededeelen.

De Transvaalsche veearts had van zijne regeering de opdracht *alle* middelen te probeeren die hij door de boeren aanbevolen zou vinden, en wat is de uitslag? Dat ze allen nutteloos bevonden werden! Ook de raad door president Kruger aanbevolen geeft geen baat en de beesten in de Transvaal en Vrijstaat sterven nog bij de honderden. In de republieken worden de beesten niet doodgeschoten en het gevolg is dat de pest zeer snel toeneemt en men hoort niet van de velen die zouten.

Aangaande de samenstelling van deze commissie van onderzoek zouden wij aan de hand willen geven dat er in de eerste plaats eenige boeren uit Bechuanaland op moeten zij, zooals bijvoorbeeld de heeren Holtzhausen, L.W.V., en Theron, veldkornet, de schrijver van den belangrijken brief in een onzer vorige uitgaven verschenen. Dan zal het ook goed zijn indien een paar praktische boeren uit de distrikten Colesberg, Hopetown, Albert, Aliwal Noord, enz., worden aangesteld. Het eerste doel waarop gelet behoort te worden is het *vertrouwen der burgers*. De commissie moet zoo samengesteld zijn dat de burgers een onbepaald vertrouwen in kunnen stellen en hare aanbevelingen onvoorwaardelijk kunnen volgen. Dit meenen wij zal de eensgezindheid der burgers veel beter bevorderen dan een Babel van tegenstrijdige opinies uitgesproken op een speciaal Bondscongres. En indien de regeering handelt volgens de aanbevelingen van deze commissie dan behoeven wij niet te vreezen dat de burgers zich zullen onderwerpen aan de regulaties en dat zij hartelijk met de regeering zullen samenwerken ter bestrijding van de vreeselijke pest. Vroeger kon zulk een commissie nog niet worden aangesteld, omdat men toen nog niet de ervaring der Bechuanalanders had waarop men kon rekenen en waardoor men zich kon laten leiden.

Maar op die commissie zullen ook een paar leden van de overleden runderpestcommissie moeten zijn omdat zij waarschijnlijk meer van de pest weten dan de meesten die zoo hard schreeuwen. Ook een veearts die theoretisch met de ziekte bekend is en die de commissie met technische informatie kan dienen waar noodig.

Indien de regeering iets aan deze zaak doen wil dan moet het *dadelijk* gedaan worden. De pest nadert snel en elke dag heeft zijn waarde. Men kan elk oogenblik de tijding verwachten dat de pest ten zuiden der Oranjerivier is uitgebroken. Het is nu niet de tijd om veel te spreken maar wel om te handelen, om beslist op te treden en direkt naar de beste bronnen van informatie te gaan. Wij hopen dat de regeering de wenschelijkheid van eene commissie van onderzoek zooals door ons voorgesteld nauwkeurig zal overwegen en dadelijk er op zal handelen indien zij het noodig acht.

Wat wij thans noodig hebben is niet meer losse geruchten en vrijelijk uitgesproken opinies maar feiten, de ervaring van menschen die de beproeving hebben doorgemaakt en dagelijks in aanraking er mede zijn geweest. Zulke informatie, komende van een verantwoordelijk lichaam, dat de zaak op de plaats zelve heeft onderzocht, zal vertrouwbaar zijn, zal er toe bijdragen het dreigend gevaar met beter succes te bestrijden.

ALLERLEI.

De Groote Kerk.

Slechts de Kaapstad kan zich beroemen op het bezit van het eerste kerkgebouw dat ooit in Zuid-Afrika is gebouwd—het is het gebouw dat gebouwd werd door de eerste Europeanen die hier den voet aan wal zetten met het doel dit land hun land te maken. Van tijd tot tijd is dit gebouw vergroot om in de behoeften te voorzien, doch het torentje dat heden nog zichtbaar is behoorde aan het origineele gebouw. In andere landen hebben zulke historische gebouwen groote waarde en worden zij bewaard juist omdat zij oud en historisch zijn. Hier bij ons is er een zucht naar nieuwerwetsche dingen, een streven om met den tijd mede te gaan, het oude moet vernieuwd worden want men heeft geen oog en hart voor wat niet hedendaagsch is. Hoeveel zal *dit betalen?* is de groote vraag waarom alles draait. De Parade moet toegebouwd worden want de kamer van koophandel heeft een standplaats nabij het spoorwegstation noodig en men vindt het goedkooper naar het parlement [illegible]. Maar de voorbeelden van dit gebrek in ons volkskarakter zijn zoo velen dat het niet noodig is ze hier op te noemen. Eenige maanden geleden waarschuwden wij tegen het opbreken van den vloer van de Groote kerk in Adderleystraat, doch onze kerkvaders hebben anders gedacht. Een poosje geleden gaf een goede dame den kerkeraad £500 om elektrisch licht in de kerk te brengen en de muren te laten in orde brengen. Dit heeft slechts £300 gekost en toen zocht men dan naar een manier waarop de overige £200 besteed kon worden. En op welken zoeten inval is men toen gekomen? Ja, de kerk moet met kracht en geweld verfraaid worden en daarom besloot men de steenen bij de twee deuren en in de wandelpaden voorbij den kansel te laten opbreken en ze door akelige bonte, nieuwerwetsche tichel steentjes te doen vervangen! Denk er eens aan men zou de steenen uit St. Paul's domkerk of Westminister gaan opgraven! De geheele Britsche natie zou er tegen protesteeren als één man.

De meeste steenen die men nu opgraaft en die aan de genade van den contracteur zijn overgelaten voor zoover wij vernomen hebben dienden als grafsteenen der vaderen die om en in de kerk begraven zijn. Op velen dier steenen vindt men de voorletters der afgestorvenen, op anderen een getal dat betrekking heeft op een register waarin de namen der gestorvenen naast het getal dat op den steen staat werden geschreven. Men ziet hoe eigenaardig eene gewoonte! Het was te kostbaar en te moeilijk de volle namen of die steenen uit te beitelen en daarom gebruikte men andere hulp middelen. Of dit oude boek nog bestaat hebben wij nog niet kunnen uitvinden. Is het nu niet een schande dat deze steenen allen verloren zullen gaan? Waarom kon men, indien men dan zoo gesteld was op de akelige bonte steentjes, den ouden vloer niet alleen gelaten hebben en den nieuwe or over geplaatst hebben? De latere geslachten zullen wel de gelegenheid hebben gebruikt die versmaade gedenkteekenen weder voor den dag te halen!

Het is nu echter waarschijnlijk te laat, een groot getal der steenen leggen reeds op een hoop buiten de kerk en zij die nog belang er in stellen kunnen slechts zien dat zij niet geheel worden weggevoerd. Liefde voor het oude gaat samen met godsdienst. Men bedriegt zich door te gaan denken dat nieuwerwetsche steentjes een aantrekkingskracht hebben! De kerk is niet een schouwburg! Het benieuwt ons of de dame met het doel waarvoor haar vriendelijk geschenk wordt gebruikt tevreden is. Ten slotte bepalen wij de aandacht hij het schrijven van "Verontwaardigd," die toont dat de Kaapstad nog mannen bezit die gevoelen wat het beteekent respekt te hebben voor het oude.

Robbeneiland.

Wij verwijzen onze lezers naar een schrijven van den heer George Piers, commissaris van bovengenoemd eiland, in dit nummer verschenen, waarin hij bij het publiek om hulp aanzoek doet voor de daarstelling van een fonds waaruit hij weder, zooals bij vorige gelegenheden, in staat kan gesteld wordende ongelukkige lijders op het eiland een aangenaam kerstmis te doen vieren. Uit dat schrijven kan men zien hoe veel genot en vreugde zoo iets aan die ongelukkigen, wier lot zoo zwaar is, verschaft en hoe dankbaar zij zich er voor gevoelen. Het beroep door den heer Piers gedaan biedt dus een schoone gelegenheid aan voor alle meer bevoorrechten om hunne sympathie voor die zwaar bezochten op een tastbare wijze te toonen en alzoo behulpzaam te zijn op Kerstdag een lichtstraal te werpen in die treurende harten.

Immigratie.

De stroom van immigranten neemt nog eer toe dan af en onze laatste parlementszitting heeft getoond dat onze regeering niet zoover gebracht kan worden in deze zaak handelend op te treden. De motie van den heer P. J. du Toit, voorzitter van het provinciaal bestuur, werd breedvoerig besproken doch leidde tot niets. Men kan maar niet in zien dat er een aantal *ongewenschte* immigranten naar onze gewesten komt tezamen met de gewenschten.

De Zuid-Afrikaansche Republiek voelt ook dat het niet langer gaan kan zooals tot hier toe, en dat de goudvelden er niet beter om bewerkt worden door een aantal boeven en dieven dagelijks in te nemen die niets anders komen doen dan de samenleving te verpesten.

De Transvaalsche volksraad is dan nu ook bezig met de behandeling van een wet waardoor alle immigranten die geen rekenschap van zichzelven kunnen geven uitgesloten zullen worden. Alle vreemdelingen zullen toegelaten worden indien zij een pasport van hunne regeering kunnen toonen en dit pasport onderteekend is door den consul der Transvaal in het land vanwaar de vreemdeling komt. De vreemdelingen die geen pasport hebben zullen ook toegelaten worden indien zij kunnen bewijzen wie zij zijn en dat zij genoeg bezitten om zich te kunnen onderhouden of in staat zijn iets te verdienen.

Naar aanleiding van deze wet telegrafeerde onze speciale correspondent gisteren van Pretoria:—

Volksstem zegt dat de nieuwe wet tegen immigratie van paupers zal leiden tot gezamendlijke kontrole van Zuid-Afrika over immigratie *via* zeehavens, dewijl toch de naburige staten der Transvaal zullen bedanken om te worden opgezadeld met door Transvaal geweigerde paupers.

Wij zijn het volkomen eens met onzen tijdgenoot, Wij bedanken er voor opgescheept te zitten met de luitje die de Transvaal niet wil inlaten, en wij hopen dat de regeering thans de wenschelijkheid zal inzien van hare positie opgenomen in de laatste zitting van het parlement in herziening te nemen.

Amerikaansche wijnstokken plantages.

Onlangs maakten wij onze lezers opmerkzaam op het feit dat de inschrijvingen voor de gouvernementsprijzen voor Amerikaansche-stokken plantages voor het eind dezer maand moeten zijn ingezonden bij het departement van landbouw. Bij nader onderzoek is het ons gebleken dat wegens een abuis de gouvernementskennisgevingen niet in de nieuwsbladen zijn verschenen, en toen besloot men dadelijk de advertenties te zenden, die heden in onze kolommen verschijnen. Zooals men ziet, worden de inschrijvingen tot Dinsdag, 1 December, ontvangen. Wij geven het echter in de overweging van het departement, dat het goed zou zijn indien de tijd verlengd kon worden met één paar weken daar de competitie anders noodwendig veel kleiner zal zijn dan indien ze goed geadverteerd wordt. Wij hebben van verscheidene boeren gehoord die gaarne zouden willen competeeren, doch ontstoken zullen zijn indien de tijd van inzenden niet wordt verlengd. Het is bemoedigend te [illegible] toegenomen en dat om zal het ons [illegible] competitie geen alzijdige en bevredigende zij. In onze uitgave van Dinsdag zullen onze lezers kunnen zien of de tijd van inzending verlengd is.

Een speciaal Bondscongres.

Onze Paarlsche tijdgenoot annoteert onze redenen waarom wij een Bondscongres ter bespreking der runderpest, onnoodig en onwenschelijk achten, met een aantal "alsofs" en eindigt dan: "op *zulke* gronden nu verklaart onze tijdgenoot zich tegen een speciaal Bondscongres." Precies, en de "alsofs" kunnen die argumenten niet omstooten. Wij zijn geneigd met "Geen uils-kuiken" te vragen: "maar wat kan een speciaal Bondscongres dan eigenlijk doen?"

KORTE PRAATJES OVER GROOTE KWESTIES.

Kan het vrijhandelstelsel met voordeel worden toegepast in alle landen in het algemeen en in Zuid-Afrika in het bijzonder?

Het vrijhandelsbeginsel bestaat daarin, dat men altoos moet koopen in de goedkoopste en verkoopen in de duurste markt, onverschillig waar die is te vinden. Het is een beginsel dat wordt toegepast niet alleen op individueele personen in het bijzonder, maar ook op heele landen in het algemeen. Kan Zuid-Afrika fabriekwaren, zooals machinerie en kleedingsstoffe goedkooper bekomen in Engeland, Duitschland en Amerika, dan het die door zijn eigen ingezetenen kan gemaakt krijgen, dan behoort het die daar te koopen; want het zou verkwisting van geld van arbeid, van werkkracht zijn, te trachten die in Zuid-Afrika zelf te laten fabriceeren en de fabricatie door middel van protektie, hooge invoerbelastingen, of hoe ook, aan te moedigen. Kan men schapenvleesch of "beestenvleesch," of koorn en meel goedkooper krijgen uit Australië of Argentinië dan van onze eigene vee- of korenboeren, dan behoort men, om dezelfde redenen, die levensmiddelen uit genoemde landen te halen. Zoo zeggen de vrijhandelsmannen.

Hun beginsel is er een dat niet slecht werkt in 'n land als Engeland, waar rijke naast elkander gelegen steenkool- en ijzermijnen, overvloed van kapitaal, tallooze door en door geoefende werklui, in den loop der eeuwen door protectie in allerlei vorm opgebouwde fabrieken en het beheer der zee, het koninkrijk hebben gemaakt tot de groote werkplaats van heel de wereld. In zulk een land is de fabrikant de belangrijkste persoon, het centrum van de nationale welvaart, en moet alles wijken voor zijn belangen en die zijner arbeiders. Alles moet er worden opgeofferd om den werkman te voorzien van goedkoopen kost, opdat hij kunne werken tegen lagen prijs en opdat Engelands fabrieken niet worden onderkropen in eenig werelddeel door goedkoope fabrieken uit het buitenland.

Maar zelfs in Engeland waren de offers die 't vrijhandelstelsel eischte groot. Het heeft er geleid tot gedeeltelijke ontvolking der landbouwdistrikten en overbevolking der groote steden, met al de daaraan verbonden nadeelen. Het heeft bijna de helft van Engelands korenlanden onbewerkt doen liggen, omdat, wegens den lagen prijs van buitenlandsch koren (gekocht "in de goedkoopste markt"), het niet meer betaalt om koren te winnen dan alleen op de allerrijkste landerijen. Het heeft menigen grondeigenaar geruïneerd, het heeft een einde gemaakt aan de flinke, beroemde klasse van Engelsche "yeomen," en het volk voor tweederden van zijn levensmiddelen afhankelijk gesteld van het buitenland, een feit dat menigen Engelschen staatsman en patriot een zee-oorlog met kommer en bezorgdheid doet te gemoet zien.

Waren dezen sommige der gevolgen van het stelsel in het zoo gunstig gestelde Engeland, hoedanig zou zijn vruchten zijn in Zuid-Afrika, dat geen fabriceerend land is en dat moeielijk, indien al ooit, zou kunnen worden? Betaalt het kweeken van Koloniaal graan en vleesch niet meer, wat moeten onze koren- en veeboeren dan aanvangen? "De aandacht aan andere en meer winstgevende roepingen besteden en hunne boerenplaatsen beschikbaar stellen voor andere doeleinden," zegt de vrijhandelaar. Hij verzuimt echter die meer verkieslijke roepingen en doeleinden te noemen. En even min zegt hij wat zou moeten worden van de Koloniale stedelijke bevolking, zonder fabrieken, zonder een omgeving van nijvere land- en veeboeren en zonder een kapitalistenklasse die verkiest het in Zuid-Afrika verdiend geld in Zuid-Afrika uit te geven.

Meer behoef ik niet te zeggen ter beantwoording van de vragen gesteld tot onderwerpen van de praatjes van heden.

Inleider.

Vrijhandel is gegrond op het beginsel van vrije ruiling. "Ik geef u wat gij niet hebt in ruil voor wat ik van u noodig heb." Dit beginsel veronderstelt dus dat de eene natie iets niet heeft en niet zelf kan hebben, doch wel andere goederen die zij in ruil kan geven voor wat zij niet zelf heeft. Zet hier nog bij dat de overbrenging der goederen op voordeelige wijze kan gedaan worden en gij hebt al de kondities om vrijhandel, althans voor de meerderheid der bevolking, voordeelig te maken.

Het is echter geheel anders, indien de eene natie alles moet ontvangen en niets in ruil heeft te geven, of indien de vreemde goederen de produkten van den ontvanger uit de markt komen dringen, en daardoor de inlandsche bevolking ruineeren. En dit is grootendeels het geval met Zuid-Afrika. De natie die de sterkste vloot heeft was nog steeds een vrije-handelaar, t.w. Holland in de 17de eeuw, Engeland in de 19de. Wordt Engeland eenmaal in de zeevaart overtroffen, dan zal het ook waarschijnlijk uit zijn met het vrijhandelbeginsel in Engeland even als thans in Holland.

Economist.

De voorstanders van vrijhandel onder ons komen meestendeels uit Engeland en wijzen ons altoos hoe goed vrijhandel daar beantwoordt. Maar zij zeggen nooit er bij, dat Engeland eerst *toen* den vrijhandel invoerde, toen het reeds de groote monopolist van de wereld was geworden. Er was een tijd toen Engeland zelf zijn handel protecteerde tot het bespottelijke toe. Men was er in den ouden tijd zoo bang, dat de wevers van Vlaanderen en Holland een beter gebruik dan de inheemsche werklui zouden maken van de uitstekende Engelsche wol, dat niets minder dan de doodstraf werd gesteld op den uitvoer van het produkt. Nog tegen het einde der vorige eeuw mogt zelfs uit Ierland geen slachtvee in Engeland worden ingevoerd. Iersche boter mogt er wel komen, maar alleen als smeer voor machinerie. Om te verhinderen dat 't zou worden gegeten, werd een stok met vuil teer in elk botervat gestoken en doorgeroerd! Daalde koren beneden een zekeren prijs, dan werd het een misdaad het op Brittanjes kusten te landen. Toen katoen met Engelsche wol en vlas begon te wedijveren werd een boete van £20 gelegd op den verkoop van elk stuk katoengoed, terwijl hij die katoenen kleeren durfde te dragen het waagstuk met £5 moest bezuren! Dat noem ik je eens protectie van afdoenden aard!

Geschiedenis.

Voor landen die sterk zijn in de produkten van hun grond en hunne fabrieken is 't stelsel van vrijen handel onder elkaar zeker het beste. Zij wedijveren steeds tegen elkaar en trachten door betere produkten in te voeren hunne mededingers te overtreffen, en op deze wijze worden de produkten steeds beter en goedkooper. Dan ook kan het eene land het andere voorzien van dingen, die het zelf niet kan gebruiken, maar die voor het andere van groote waarde zijn in het fabriceeren van kleedingstoffen, enz.

Het vrijhandel-stelsel in zijn geheel kunnen wij echter niet met voordeel in Zuid-Afrika toepassen. Wij hebben maar weinige fabrieken en onze produkten levert ons de grond op in de meeste gevallen. Neem bijvoorbeeld den graanboer. Als de oogst goed is kan hij zijne granen goedkoop verkoopen en behoeft hij niet te vreezen dat de handelaar met zijne ingevoerde granen van Australië hem onderdrukken zal. Maar de oogsten zijn niet altijd goed, vooral na een drogen winter zooals de laatste geweest is, en de boer is verplicht den prijs op te slaan, opdat hij iets kan over hebben om van te leven. En nu komt de handelaar met zijne uitlandsche granen, en door [illegible]. Is er echter eene belasting op ingevoerde granen [illegible] en is de boer in staat zijn prijs te krijgen; zoo ook met onze wijnen, brandewijnen, konfijten, enz. Door op alle ingevoerde zaken die in de Kolonie kunnen gemaakt worden eene belasting te leggen helpt men de Kolonie voorwaarts en geeft haar een stoot vooruit. Zij is nu nog jong en onervaren, althans in vele dingen, en moet nog veel leeren voordat zij stevig op eigene voeten kan staan en de wereld tegenstand bieden, ook in het vrijhandel-stelsel, en totdat zij daar sterk genoeg voor zal zijn heeft zij protectie noodig. Wanneer wij echter zeggen dat zij protectie tegen andere landen noodig heeft, sluiten wij natuurlijk de Transvaal en den Vrijstaat uit, want tusschen zusternaties als die der Kolonie en de Republieken zouden wij zeker niets anders dan vrijen handel verwachten.

Stellenbosch.

Er kan veel gezegd worden ten gunste van de stelling, dat vrijhandel het best is voor elk land en protektie nooit van duurzaam nut blijkt. Toen de landbouw in Engeland het voordeel genoot van zware invoerbelastingen op vleesch, koren, boter, aardappels, enz., moest de arme man bijna verhongeren en was de boer er niet veel beter aan toe dan nu. De rijke grondeigenaars staken al het voordeel in den zak. In onze eigene Kolonie betaalt vreemde brandewijn een protektieve belasting van omtrent £66 en wijn eene van £38 per legger; en toch hoort men den wijnboer bijna altoos klagen over schaarsche tijden. Koren werd hier eerst zoo goed als vrij ingevoerd, werd toen belast met acht pence en nu met twee shillings per honderd lbs.; maar toch beweert men, dat onze korenboeren steeds armer en armer worden. Vleesch moet een invoerbelasting dragen van twee pence per lb.; maar desniettemin gaan onze veeboeren stadigjes achteruit. Leert dat alles niet duidelijk, dat in protektie *alleen* geen vertrouwbare uitkomst voor den boer is te vinden? Protekteert men *zijne* produkten, dat wil zeggen levensmiddelen, dan moet men noodwendig ook den ambachtsman helpen, en wel door zware heffingen op klaargemaakt lederwerk, houtwerk, kleeren, meubelen, enz., waarvoor de boer dan zooveel meer zou hebben te betalen. Maakt men den kost duurder, dan moeten de ambachtslui en gewone arbeiders hooger loon krijgen. Worden slechts de landbouwer en de veehouder geprokteerd, dan staat dat gelijk met het nemen van zooveel duizenden ponden per jaar uit den zak der overige bevolking ten behoeve van een enkele klasse. Maar protekteert men, ter wille der onpartijdigheid, alle klassen, dan is de boer met een hoogeren prijs voor zijn produkt er even slecht aan toe als hij voorheen met een lageren prijs was. Bovendien, al zou het parlement den boer alleen willen protekteeren, dan zouden de hoogere prijzen der levensmiddelen allengs dat deel der bevolking dat niet aan den grond genageld is uit het land drijven; de boer zou minder klandisie hebben voor zijn produkten en eerlang een daling in den prijs ondervinden, ten spijte van protektie. Zoodanig is de redeneering van vrijhandelskant.

Omzichtig.

De vrijhandel zal, naar mijn meening, eindelijk over de geheele wereld triomfeeren, wanneer alle beschaafde naties tot eene groote vredelijke vereeniging gekomen zullen zijn, maar voor ons is vrijhandel alleen mogelijk onder voorwaarde, dat wij wetten verkrijgen, welke de inboorlingen stelselmatig dwingen te arbeiden, zoodat onze boeren niet gebrek lijden aan handen. Zij moeten zooveel land kunnen bebouwen, dat we zelf koloniale produkten kunnen uitvoeren. Mijn voorstel aan sir Gordon Sprigg ("Terrier no. II.) was, dat het parlement de naturellen dwingen zoude, regelmatig eenige jaren in arbeidsregimenten te dienen, de verdediging des lands aan de blanken overlatende. Zij kunnen dan alle publieke werken goedkoop doen, de runderpest stoppen, de boeren tegen ko[illegible] bij het oogsten helpen, etc. Ik ben [illegible] eene kunstelijke opvoeding van industrien door protectie, zoo lang als ons volk nog door landen mijnbouw goed kan bestaan.

Van O.

Of vrijhandel goed of slecht is wordt door bijna elke volksklasse naar haar eigen belang beantwoord. De boeren van Engeland zeggen "het stelsel is verderflijk," omdat 't hen bijna bankroet heeft gemaakt. De fabrikanten van Engeland hielden echter langen tijd bijna eenparig staande, dat het een heerlijk stelsel was, omdat zij meenden door middel daarvan den wereldhandel in handen te kunnen krijgen. Maar nu de Duitschers en Belgen fabriekwaren in Engeland zelf binnen brengen en de woorden "made in Germany" zoo dikwerf op artikels in Engelsche winkels te lezen staan, beginnen zelfs Engelsche fabrikanten te ver-

moeden, dat er per slot van rekening toch wel wat ten gunste van "reciprociteits traktaten" en tegen volslagen vrijen handel zou te zeggen zijn. Onze eigene Zuid-Afrikaansche kooplui zijn dikwijls welsprekend omtrent de nadeelen van protektie, maar komt een Indische of "Arabische" koopman een "store" naast hen openen en zijn waar 'n weinig onder hunne prijs en verkoopen, dan roepen zij zelfs de hulp van den "unprogressive boer" in, om toch van zoo 'n schandelijke competitie ontslagen te worden. In Amerika en Victoria zijn de boeren gewoonlijk voor "freetrade," omdat de prijzen van hunne produkten zoo laag zijn, dat het buitenland niet met hen kan komen wedijveren. Maar de fabriekarbeiders aldaar daarentegen dweepen met protectie, opdat de fabrieken waarin zij werken veel geld kunnen maken en hun een hoog loon betalen. Te Kaapstad zijn de ambachtslui voor vrijhandel in alle dingen door den boer geproduceerd, omdat zij goedkoop vleesch en brood willen hebben; maar zijn zij drukkers, dan objecteeren zij tegen het zenden van gouvernementsdrukwerk naar Europa, en zijn zij schoenmakers, kleermakers of meubelmakers, dan kan het hun niet schelen al werden stevels, baatjes en broeken, kasten en ledekanten ook hoe hoog belast. Met de volkeren gaat het evenzoo. Wellicht op Engeland na, zijn zij voor vrijhandel in alle goederen die zij of het goedkoopst of volstrekt niet kunnen leveren, mits zij geprotecteerd worden tegen buitenlandsche competitie in handelsvakken waarin het buitenland het licht van hen zou kunnen winnen. Opvoeding en zoogenaamde verlichting maken in dit opzicht geen onderscheid. Amerikanen, Franschen, Spanjaarden, Russen en Duitschers zijn precies "eenders."

ONPARTIJDIG.

Uit bovenstaande "Praatjes" (die talrijker hadden kunnen zijn) blijkt wel eenigszins, dat de lezers van *Zuid-Afrikaan* en *Ons Land* niet veel op hebben met de bespiegelingen van Adam Smith, John Stuart Mill en Fawcett. "Omzichtig" geeft echter een woordje ook aan den kant der vrijhandelaars. Zoodat de protectionisten niet geheel en al een monopolie van de discussie hebben. Zou de waarheid niet tusschen beide uitersten liggen t.w. dat protectie tot op een zekere hoogte goed is, maar wel eens kan ontaarden tot een aanmoedigen van vadsigheid, vasthoudendheid aan verouderde methodes en onverschilligheid omtrent arbeidsparende machinerie en gebruiken? Daarmede wil ik echter juist niet te kennen geven, dat dit van ons eigen land en volk waar is.

INLEIDER.

MEMO.—Praatjes (niet langer dan drie of vier duim en gemerkt "Praatjes") worden ingewacht tot ZATERDAG, 28 NOVEMBER, over :—"Is het al dan niet wenschelijk de theologische kweekschool van Stellenbosch naar Kaapstad te verplaatsen? Redenen."—Tot ZATERDAG, 5 DECEMBER, over :—"Welke analogie is er tusschen het ontstaan van de Engelsche taal en van het Kaapsch-Hollandsch of Afrikaansch? Zijn beiden vruchten van de werking derzelfde taalwetten onder omstandigheden van gelijken aard? Welke deugden of gebreken hebben zij gemeen?"—Tot ZATERDAG, 12 DECEMBER, over :—"Hoe komt het dat bezoekingen als diphteria (kwaadaardige wit zeere keel) en koortsziekten telkens groote verwoestingen aanrichten, vooral onder kinderen, niet alleen in steden, maar ook op buitenplaatsen, in ons land, dat den naam heeft van een gezond klimaat te hebben en nog zoo dun bevolkt is? Welke maatregelen of behoedsmiddelen kunnen er tegen worden genomen?"

STADSNIEUWS.

DEN HEER JOHAN JANSEN is ll. Dinsdag een leelijk ongeluk overkomen doordien hij op zijn hoofd te land kwam toen hij uit een tramrijtuig, dat in beweging was, wilde uitstappen. Hij werd zoo erg aan het hoofd bezeerd dat hij zelfs den volgenden dag zijne zaken niet behartigen kon.

HET HAVENBESTUUR, vergezeld van den ingenieur en eenige andere dokbeambten, had ll. Donderdag een inspektie van de havenwerken ten einde te zien in hoeverre de bewering dat zaken aldaar niet goed bestierd werden, gegrond is, alsmede om ter plaatse de voorgenomen veranderingen te inspekteeren. Wat bovengenoemde bewering betreft, werd [illegible] onderzoek bevonden dat die ge- den uitvoerenden raad gisterochtend gehouden, werd de regeering vertegenwoordigd slechts door den kolonialen secretaris en den commissaris van publieke werken, daar de eerste minister nog niet van zijn reis is teruggekeerd, de procureur-generaal reeds eenige dagen ongesteld is, en de secretaris van landbouw zich op Stellenbosch bevindt om zijne hoogbejaarde moeder, die ernstig ongesteld is, een bezoek te brengen.

FILLIS CIRCUS.—Gedurende de afgeloopen week heeft deze ontspanningsplaats weder duizenden bezoekers getrokken. Het is dan ook geen wonder, want een ieder die er eens is geweest gaat er spoedig weder naar toe. En waarom niet? Een mensch kan er naar hartelust lachen, behalve dat men er de knapste rijtoeren te zien krijgt, om niet eens te spreken van de wonderlijke kuntsten door de olifanten, leeuwen, tijgers en apen uitgevoerd. De heer Fillis verdient dan ook de grootste ondersteuning voor zijne onderneming en wij hopen dat hedenmiddag en avond de opkomst alle vorigen zal overtreffen. Wij verwijzen onze lezers naar de advertentie in dit nummer voorkomende die een geheel nieuw programma aangeeft.

MOORD TE MAITLAND.—Een voorloopig verhoor werd in deze zaak gehouden door den ed. heer J. C. Faure, resident magistraat. Uit het ingewonnen getuigenis is gebleken dat dit ongetwijfeld een geval van moedwilligen moord was daar de hoofdschedel van den overledene gebroken was, en hij bovendien andere wonden aan het hoofd had die toegediend zijn geworden door iets zwaars, waarschijnlijk door een steen wegende zoowat 40 lbs., op een yard afstand van het hoofd gevonden tegen een boschje geplaatst. Daar de overledene meermalen op die plek des nachts door konstabels werd gevonden, moest het den moordenaar ook bekend zijn geweest, die hem dan ook, zooals uit het getuigenverhoor is gebleken, in zijn slaap den doodslag moest hebben toegediend. De moordenaar is tot nog toe niet bekend.

MAGISTRAATSHOF.—Voor den ed. heer P. F. Aling verschenen gisteren de volgende zaken: Robert Ferguson en Bendigo Meskeik, in dienst bij de heeren Cartwright en Co., stonden beschuldigd van eenige uitlandsch hammen te hebben gestolen, eerstgenoemde pleitte onschuldig en zal weer voorkomen, terwijl lastgenoemde schuldig pleitte en drie maanden tronkstraf kreeg. Een kleine kleurling-jongen werd met £1 beboet of 7 dagen omdat hij een paard in een kar bespannen had dat zoo kreupel was dat het bijna niet gaan kon. Vorsatz, een Duitscher, 24 jaar oud, pleitte onschuldig op een klachte van abductie van Anna Brown, en werd voor verdere getuigenis tot aanst. Dinsdag aangehouden. Gert Pedro, 12 jaar oud, werd ook aangehouden voor verdere getuigenis wegens beschuldiging van een kooi en Engelsche kanarie te hebben gestolen. John Hammond, een knaap, van Hill Park, Mowbray, werd met 10s. beboet omdat hij in de tweede klas had gereisd met een derde klas ticket.

GEMENGD NIEUWS.

ZIE DE SCHUTBERICHTEN van den afdeelingsraad Namakwaland in deze uitgave.

TENDERS worden gevraagd voor het maken van een houten en ijzeren brug over de Kraairivier nabij Aberdeen.

TENDERS worden gevraagd voor het leveren van paarden, tuigen,enz ten behoeve der rechters voor het rondgaande hof in de westelijke distrikten.

DE SHILLING SUBSCRIPTIE.—*De Kaffrarian Watchman* zegt dat het op verzoek van de *Cape Times* was dat hij had ingewilligd de shilling subscripties te ontvangen, maar dat er tot nog toe *geen penny* was ingekomen. (Dit is, zeker niet al te bemoedigd D.D.).

EERSTE NIEUWE WONDER.—(Te Melkkamer Bredasdorp, 18 December, 1896.) In de vorige week is, bij den heer P. A. Myburgh, een rood kalf aangekomen, met een staart op zijn schoft, behalve het gewone. Het is een fraaije bul; zij die het niet willen gelooven kunnen zelf gaan kijken.

BLOEMFONTEIN, 25 NOVEMBER.—Het doodvonnis onlangs gepasseerd op Klaas, den inboorling die een ander heeft vermoord, is door het uitv. gezag bekrachtigd en zal binnen kort worden voltrokken.—Wij vernemen dat de heer Williams, schoonbroeder van zhed. president Steyn, het contract heeft gekregen voor de verversching kamers langs de Vrijstaatsche spoorweglijn.—*Burger*.

EEN WRAK TE KOOP.—Op Donderdag aanst., 3 December, zullen de heeren J. J. Hofmeyr en Zoon aan het Blauwberg strand het wrak *Atlas*, zooals het daar ligt, publiek verkoopen. Voor nadere bizonderheden verwijzen wij onze lezers naar de advertentie.

EEN JONG AFRIKANER.—Zooals onzen lezers reeds bekend, heeft de heer J. H. H. de Waal (Inner Temple), zoon van den heer D. C. de Waal, L.W.V. zijn laatste examen met goedgevolg te Londen afgelegd. Er waren 108 kandidaten waarvan slechts 50 slaagden. De heer Montagu White (Grey's Inn), vertegenwoordiger der Transvaal in Engeland, is ook een der geslaagden.

DE BAL MISGESLAGEN.—Onze stedelijke Duitsche tijdgenoot slaat den bal geheel mis waar hij zegt dat *Ons Land* de vraag doet of het waar is dat 30,000 Indische soldaten naar Zuid-Afrika worden gezonden. De bewuste krant is *Ons Volk*. De wedervrager omtrent de nachtmerries van den editeur is ook niet de *Cape Times* maar het Paarlsche *Dagblad*. Men schijnt een nieuwen bril noodig te hebben!

ZIJ GELOOFDEN IN ABRAHAM.—Toen een deputatie van invloedrijke Indische kooplui onlangs president Kruger ging spreken over zekere grieven onder de nieuwe wet welke hunne verwijdering naar lokaties beveelt, vroeg ZHEd. of zij geloofden in Abraham. Het antwoord kwam dadelijk "ja." De president zei dat hij blij was dit te vernemen. De deputatie zou zich misschien herinneren dat Abraham zijn zoon Ismael beval buiten zijn kamp te gaan wonen. En, ging ZHEd. voort, gij zult verstaan dat de volksraad door zijn besluit mij in de positie van Abraham geplaatst heeft, en gij zult de wet moeten gehoorzamen en buiten gaan wonen zooals Ismael deed. Men zegt dat die Indische kooplui er nu harteljjk spijt van hebben dat zij dien zonnigen namiddag onder de verandah van president Kruger zoo gereedelijk in Abraham geloofden.

DE ZAAK VAN VAN DER MERWE.—Wij vernemen dat er een groote ontevredenheid heerscht onder het publiek omtrent het veranderen van het doodvonnis over David van der Merwe, tot levenslange gevangenistraf. Ook wordt het gouvernement geblameerd er voor, maar indien er iemand is die eenige schuld heeft, dan is het de jurie en de personen die de memorie teekenden. Het gouvernement weet niets van de zaak en is verplicht te handelen volgens de uitspraak en aanbeveling van de jurie. Door deze werd de prisonier aanbevolen tot genade, en welke meening wordt hierin bevat als dat het doodvonnis moet veranderd worden? Waar komt de genade in, indien een man eindelijk opgehangen is? Het gouvernement volgde den gewonen regel om aan het verzoek van de jurie en de memorialisten gehoor te geven.—*Afrikaner.*

JAMESONS SLUIPTOCHT EN DE MATABELE-OPSTAND.—De vraag is meer dan eens gedaan, in hoeverre Jamesons sluiptocht de aanleidende oorzaak van den Matabele-opstand was. Ze wordt door dien intiemen vriend van dr. Jameson, den heer Selous, volgenderwijs beantwoord in zijn pas uitgekomen boek. Na er op gewezen te hebben dat de Matabelehoofden lang op uitkijk waren geweest voor een gelegenheid om op te staan vervolgt de heer Selous aldus :—"Die gelegenheid meenden zij te hebben, toen zij vernamen dat heel de politiemacht van Matabeland samen met bijna al de groote kanonnen en ammunitie was genomen door de boeren. Want in hun oog was de politie het weerbaar element onder de blanken, en alle andere blanken, die zij doorgaans ongewapend zagen, verachtten zij meer of min. Toen Jameson Matebeleland verliet droomde hij niet dat de verwijdering der politie eenigen invloed zou hebben op de Matabele."

SMITSDORP, 17 NOVEMBER.—De honger speelt hier de baas, evenzoo de omstandigheid dat na 15 November, alle verkeer met ossen gesloten is. Hierdoor is de eenige werkende goudmaatschappij genoodzaakt te sluiten, omdat het verkeer belemmerd is, waardoor gebrek aan kost voor de vele kaffers is ontstaan. U ziet dat deze stopping schade voor het gouvernement teweeg brengt. Een en ander wordt niet geschreven op eigen authoriteit maar na ingewonnen informaties van personen die het weten kunnen. Het is nu maar te hopen dat de hooged. regeering er toe over te halen is minder scherpe maatregelen opzichtens de goudvelden te maken en toe te staan dat aanvoer van voedsel per ossenwagen plaats hebbe.—Nagenoeg overal ziet men, nadat [illegible] gewenschte regen op 12 November zelve niet. Doch genoeg: we hebben het gehad en loopen nu maar geen tweede droogte te zullen krijgen. Tot heden zijn wij gelukkig vrij gebleven van de runderpest. Sprinkhanen vliegen volop, maar het zaad is nog niet uit den grond, zoodat wij langs dien kant geen schade hebben.—*Volksstem.*

DE BADEN TE CALEDON.—Het is van belang onze lezers opmerkzaam te maken op de advertentie omtrent genoemde baden. Met recht wordt Caledon Zuid-Afrika's Spa genoemd, Spa toch is een der meest bezochte badplaatsen in België, op de grenzen van Duitschland, en in geheel Europa bekend wegens de genezende hoedanigheden van het bronwater. Zij, die de baden te Spa en ook die te Caledon hebben gebruikt, beweeren dat laatstgenoemde even goed, ja zelfs beter, zijn. Het voornaamste bestanddeel van het bronwater te Caledon, Ferrous Carbonate, vormt viermaal de hoeveelheid van dat van eenig andere bron, en de geneeskracht van het water is zoo wel bekend dat in vele gevallen de dokters niet aarzelen hunne patienten naar de baden te Caledon te sturen. Hoewel vroeger het sanatorium eenigszins primitief was ingericht, kan het nu zoowel wat het inwendige aangaat met de besten in Europa wedijveren. Bij de zes reeds bestaande baden worden twaalf meer bijgebouwd (waaronder electrische, naaldstortbaden enz.) en ook een koud als warm water geleiding is aangelegd. Het sanatorium, dat slechts ¾ mijl van de stad Caledon verwijderd ligt, is omringd door prachtige tuinen, en het geheel staat onder toezicht van de eigenares mej. Halls. Degenen die voornemens zijn de baden te gebruiken zullen wel doen in tijds daarvan aan de directrice kennis te geven.

DE SLACHTERS VROUW EN DE AGENT.—De volgende bijzonderheden omtrent de aanrandingszaak van Henry Hardwicke Andrews, een wets-agent *vs.* Mary Jane Weimer, vrouw van een slachter te Burgersdorp, ontleenen wij aan 't plaatselijk blad. De dame, een 30-jarige schoone van aangenaam voorkomen, verscheen uitgedoscht in haar beste: witte hoed, met struisveeren en korenbloemen; gouden oorringen; donkere sluier; donkere tabberd met licht blauwe en gevlekte blouse. Zij kwam de hofzaal in met haar man en was zoo koel als een komkommer.—Klager verklaarde dat de aanranding op 9 November geschiedde. Haar woning voorbijgaande riep mrs. Weimer hem en zeide: "je hebt beloofd die zaak (tegen haar man) terug te trekken." Hij antwoordde: "neen," waarop zij, hem van achteren toeloopende, een regenbui van peper over zijn rechteroog liet vallen, er bij roepende: "jij het, jij het, jij het!" Hij moest de oogen sluiten, maar voelde dat er nog wat op hem werd geworpen, wat meel bleek te zijn. Hij had veel pijn in 't oog en moest een dokter raadplegen.—Klagers getuigenis werd bevestigd door Samuel Londt volgens wien de vrouw behalve de peper een mand meel over klagers hoofd had geworpen.—Dr. Batchelor had klagers oog verpleegd doch had geen peper aan hem kunnen ruiken. Klagers baatje werd echter geproduceerd en had nog een sterken peuperreuk. De dokter meende dat de vrouw "een humeur bezat."—Mrs. Weimer zelve verklaarde dat zij aan den heer Andrews had gezegd: "gij hebt beloofd mij te doen weten omtrent die £4 14s. 6d." Andrews antwoordde: "omtrent die zaak in 't hof?" "Neen," zeide zij, "omtrent dat geld dat ik in uw kantoor wilde betalen." Hij voegde haar toe: "dat is 'n leugen." Zij werd toen zoo kwaad dat zij hem sloeg met een pakje peper, dat zij juist bij geval in de hand had. Zij miste hem en de peper vloog er uit. Daar hij zijn hand oplichtte meende zij dat hij haar te lijf wilde, waarom zij hem eerst wat meel in het gezicht wierp en toen de mand op zijn hoofd omkeerde. Zij had hem niet opzettelijk afgewacht, maar had de peper te huis gehaald om naar den winkel te nemen. Na een welsprekend pleidooi der agenten veroordeelde de magistraat de dame een boete van £2 te betalen. Ware de daad met voorbedachtheid geschied, dan zou hij haar naar een verbeterhuis hebben gezonden.

De Zondagsontheiliging.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—"Afrikaner" schrijft in uw blad van 26 dezer over de ontheiliging van den Zondag door spoortreinen.

De *Zondag* kan niet ontheiligd worden, de *Sabbat* wel. Laatstgemelde is de dag dien *God* GEHEILIGD heeft; eerstgemelde is eene menschelijke instelling.

November, 1896. INTEEKENAAR.

HOOGGERECHTSHOF.

(Voor den hoofdrechter en rechters Buchanan en Maasdorp.)

WOENSDAG, 25 NOVEMBER.

CIVIELE ZAKEN

VAN WIJKS EXECUTEUR, *vs.* VAN WIJK EN ANDEREN.

Dit was een actie om een declaratie van rechten met betrekking tot de verkooping van zeker vastgoed op de plaatsen Matjesfontein en Avontuur in het distrikt Calvinia.

De heer Innes bijgestaan door den heer Schreiner voor klager; de heer Searle bijgestaan door den heer Jones voor verweerders.

Klager is trustee in den insolventen boedel van Willem Jacobus van Wijk, sen., en de verdedigers zijn twee zoons en eene dochter van den insolvent uit een vorig huwelijk. Toen er een sekwestratie van den boedel voornoemd plaats had, adverteerde de trustee den grond als te koop, waarop de drie verdedigers een "caveat" indienden, voorgevende dat zij *fidei-com mis* erfgenamen waren. Een order werd nu begeerd om dit "caveat" ter zijde te zetten en om een declaratie van rechten.

Wilhelmus Arnoldus Steenkamp, van Matjeskloof, Calvinia, opgeroepen zijnde, zeide dat hij het verband had op den grond in dispunt voor £600. Toen hij het gaf wist hij niets van een testament, dezen grond rakende. Later echter, in 1882, vernam hij van zoodanig gerucht, waarop hij naar den insolvent ging en met hem er over sprak, die zulks echter ontkende, zeggende dat de grond op hem getransporteerd was. In 1884 toen hij met een verdere som (£325) moest helpen, hebben de twee zoons (verdedigers) alsmede hunne voogden een document geteekend afziende van hunne rechten op den grond en er van afstand doende. Zelfs hadden de twee genoemde zoons als borgen op een schuldbewijs van £100 voor achterstallige renten geteekend.

Bij het kruisverhoor erkende hij voor eene commissie te hebben verklaard dat hij gehoord had dat de grond aan de twee zoons en ééne dochter zou vallen.

Hij zou de £325 niet voorgeschoten hebben, zoo de twee zoons geen afstand van hunne rechten onder het kinderbewijs hadden gemaakt.

De heer Searle verzocht om absolutie van de instantie, omdat de partijen niet behoorlijk voor het hof gedaagd waren. Al de kinderen, zoowel van het tweede als van het eerste huwelijk, hadden er belang bij; doch het hof besloot eerst het getuigenis in deze te vernemen.

Voor de verdediging werd vooreerst opgeroepen :—

Gert Matthijs Jacobus van Wijk, oudste zoon van den insolvent, die onder anderen verklaarde dat hij eerst in November 1895 bekend is geworden met zijne rechten onder zijns grootvaders testament. Zijn vader had een verband op den grond gepasseerd, terwijl hij en zijn broeder geholpen hadden de renten op te brengen, totdat zij met hunne rechten onder het testament bekend zijn geworden. Hij herinnerde zich dat zijn vader om de laatste leening aanzoek deed, en dat Steenkamp gezegd had dat hij hem ter nauwernood met dat geld helpen kon, in aanmerking nemende de termen van het testament. Toen hij het bewuste document teekende zeide Steenkamp dat zij alles overeenkomstig hun moeders testament hadden ontvangen, en zij moesten teekenen om hun vader te vrede te stellen. Steenkamp heeft hen gedwongen te teekenen, zeggende dat hij hun vader anderszins van den grond zou jagen.

Kruisverhoor :—Hij verklaarde de erfportie zijner moeder (£165) niet te hebben ontvangen. De voogden mogen dit zeggen, doch hij had die niet ontvangen. Zijn vader kon die niet betalen. Ook had zijn vader gezegd niet met den inhoud van zijn (getuiges) grootvaders testament bekend te zijn. Hij had de declaratie, waarin hij verklaarde van zijne rechten afstand te doen, niet gelezen. Hij was slechts vier maanden op school geweest.

De advocaten waren juist bezig het hof toe te spreken toen het verdaagd werd tot den volgenden dag (Donderdag).

DONDERDAG, 26 NOVEMBER.

PROVISIONEELE ROL.

Order voor de finale adjudicatie van den insolventen boedel werd toegestaan.

DICKSON *vs.* BROADBENT.

Provisioneele uitspraak werd gegeven op een rekening van £351 18s. 6d., min £35 er op afbetaald, alsmede voor zekere renten er op.

ILLIQUIDE ROL.

FAIRBRIDGE & CO. *vs.* BAART.

Uitspraak werd gegeven voor £25 met renten voor professioneel werk.

REHABILITATIES.

Rehabilitaties werden toegestaan aan Philip Rudolph Theunissen en Richard Henry Bartlett.

BOEDEL VAN WIJLEN JAN M. HOETS.

Verlof werd toegestaan aan de weduwe om zekere som gelds onder verband op te nemen ten einde zekere gebouwen op het vaste eigendom te St. James daar te stellen, hebbende alle belanghebbenden hierin bewilligd.

IN ZAKE HET VICTORIA ZOUT SYNDIKAAT.

Een order werd toegestaan voor den likwidateur om zijn rapport in zake de ontbinding van genoemd syndikaat in te dienen.

MARAIS EN ANDEREN *vs.* VAN GRAAN EN ANDEREN

Aanzoek werd toegestaan om de uitwijzing van de arbiters tusschen genoemde partijen in zake de plaatsen Hexrivier Onder aan de Norree, en Norree, gelegen te Robertson, een order van het hof te maken.

PETITIE VAN DANIEL H. ROSSOUW EN EEN ANDER.

Een order werd gegeven den registrateur van akten machtigende het transport van de onderverdeeling van het resteerende gedeelte van de plaats Rietvlei, Robertson, aan te nemen in plaats van de verkeerde grootte, zooals in het origineel transport voorkomende. Zullende alle belanghebbende met 13 December moeten aantoonen waarom zulks niet geschieden zou.

HAWORTH *vs.* HAWORTH.

Aanzoek namens verdediger om de zaak tusschen genoemde partijen uitgesteld te krijgen tot 1 Februari wegens den grooten afstand die afgelegd moet worden en de moeilijkheid van het reizen tijdens de droogte, werd toegestaan, mits dienzelven dag (Vrijdag) om 10 uur de getuigenkosten en kosten van deze applicatie betaald worden, anderszins zal de zaak zooals bepaald voortgaan.

IN ZAKE DE MINDERJARIGE NICHOL.

Applicatie werd toegestaan om uit het voogdijfonds aan de minderjarige een toereikende som uit te betalen zoodat zij hare opvoeding kan voltooien.

DE MEESTER VAN HET HOF *vs.* LYNCH'S TRUSTEES.

Order werd toegestaan de respondenten gelastende de likwidatie rekening en die van distributie in den insolventen boedel van Henry W. Lynch intedienen, zullende zij persoonlijk de kosten dezer applikatie moeten dragen.

HOPEWELL *vs.* CONROY.

Deze was een eisch van £250 wegens kwaadwillige vervolging.

De heer Graham, bijgestaan door den heer Buchanan, voor klager; de heer Searle, met den heer McLachlan, voor verweerder.

Uit de verklaring van Charles Henry Hopewell (klager) blijkt dat hij op 14 December l.l. in dienst was als konstabel te Worcester, en des nachts om drie minuten over twaalf naar het hotel van verweerder was gegaan in gezelschap van hoofdinspekteur Thacker, en hem aangezegd had dat hij na veroorloofden tijd zijn hotel open had. Conroy kende hem (de getuige). Conroy was in de "bar," alwaar er ook zoowat 20 personen waren! Conroy zeide dat zijn horloge 10 minuten voor was, en het wees toen 17 minuten over 12 aan. Hij had in die zaak tegen Conroy getuigenis afgelegd. Na de verdaging van het hof werd mejuff. Conroy als eerste getuige opgeroepen die verklaardde dat hij (getuige) dien avond niet in de "bar" was; ten gevolge waarvan hij den 27 December gearresteerd werd op een beschuldiging van meineed. Hij werd gevolgelijk gesuspendeerd, en had tijdelijk zijn salaris niet ontvangen. Zijn rechtskosten waren £46 geweest.

Kruisverhoor :—Conroy kwam niet goed overweg met Thacker, en was jegens geen enkel konstabel goedgezind.

Nadat ook Thacker, Jebb (konstabel), Naudé (een boer van Over Hex Rivier), William Grassman van Robertson en P. Burgers (een der jurie bij de vorige zaak in deze) getuigenis hadden afgelegd werd voor de verdediging opgeroepen:—De beklaagde, Michael Coenraad Conroy, die zeide dat hij nog geloofde dat de beëedigde verklaring door hem afgelegd, waarop het arrest plaats had, de waarheid behelsde. Ook zeide hij dat het op zijn horloge, dat 10 minuten voor was, slechts 7 minuten over 12 was, en dat Hopewell buiten de deur had gestaan en dus het horloge niet had kunnen zien. Na dat nog eenige getuigen voor de verdediging waren verhoord, verdaagde het hof tot den volgenden dag (Vrijdag).

VRIJDAG, 27 NOVEMBER.

HOPEWELL *vs.* CONROY.

Het verhoor in deze zaak, waarin £250 schadevergoeding voor kwaadwillige vervolging werd geëischt, werd voortgezet. Uitspraak werd gedaan ten gunste van verweerder, doch met betrekking tot de kosten werd geen order gegeven.

SIMS *vs.* DE SMIDT.

Dit was eene actie voor een som van £18 4s. 11d., in verband met een zeker vennootschap dat vroeger tusschen genoemde partijen had bestaan, en £20 voor professioneel werk te Woodstock.

Uitspraak ten gunste van klager voor £23 met kosten.

Het hof verdaagde hierop tot Maandag.

Hollandsch op onze scholen.

PROFESSOR DE VOS EN DE TAALKWESTIE.

Aan den Editeur.

Mijnheer,—Als het "Opmerkers" doel was de handelwijze van een vorigen leeraar der bedoelde gemeente te rechtvaardigen, heb ik er vrede mede. Het was immers mijn oogmerk niet iets aangaande vorige leeraars dier gemeente te zeggen, maar wel om aan te toonen, waartoe het eindelijk in eene gemeente komen kan, vooral als er op de scholen aan het Hollandsch geen recht gedaan wordt. Op een paar kleine bijzonderheden na bevestigt "Opmerkers" schrijven al wat ik daaromtrent gezegd heb. Dat het eindelijk zoo ver gekomen was dat noch in de dorpscholen noch in de Ned. Geref. Zondagsschool van het Hollandsch iets vernomen werd, heb ik uit goede bronnen vernomen (dit is mijne overtuiging, hoewel het natuurlijk niet geheel onmogelijk is dat er omtrent de één of ander bijzonderheid een misverstand kan hebben plaats gevonden) en zoo lang "Opmerker" zoo onzeker is van zijne zaak dat hij schrijven moet: "zoodat het onlangs wel kan gebeurd zijn dat er enz.," zal ik mij maar aan mijne informatie houden.

In ieder geval bevestigt "Opmerker" al wat behoort tot het wezen van de zaak waarover ik schreef, zooals (*a*) dat als er zoo min of geheel niets aan het Hollandsch gedaan wordt op eene school, het er eindelijk komen kan tot hetgeen men in de bedoelde gemeente te zien kreeg.

(*b*) Dat aan Hollandsche kinderen in de Zondagsschool onzer kerk onderwijs werd gegeven door middel van 't Engelsch.

(*c*) Dat een kind in zulke scholen opgeleid gevaar loopt (gelijk hij van dat meisje erkent) "Engelsch in zijn ideeën" te zijn, en om allerlei nietige redenen naar eene Engelsche kerk over te gaan.

(*d*) Dat toen de leeraar de menschen de oogen opende, gelijk het zijn plicht was te doen, men per petitie zich tot de schoolcommissien gewend heeft, en dat men zelfs toen nog niet meer kon verkrijgen dan dat, als een gunst les mag gegeven worden in de Hollandsch taal, terwijl er voor 't Fransch reeds gezorgd was; en dat wel door dat de Hollandsche predikant zulks gratis zou doen.

Om te bewijzen waartoe het komen kan als 't met onze scholen blijft zooals het is, moest ik van zelf een der ergste gevallen uitkiezen. Het gaat met menig andere plaats ook daarheen, maar het ongeluk is juist dat velen dat niet inzien. Als "Opmerker" echter meent dat die plaats de eenige is waar zulke vruchten er van gezien worden, dan moet hij ook een vreemdeling in het land zijner inwoning zijn. Ik had menig ander voorbeeld kunnen noemen van dergelijke dingen al zijn zij niet overal even erg. [illegible] is aan onze niet over bijzaken twiste, en de krachten verdeele en verzwakke; er zijn meer die dat doen!—maar als hij er niet voor is, dat hij ter dan ruiterlijk voor uitkome met zijnen naam daaronder; dan weet een ieder wat hij aan hem heeft.

P. J. G. DE VOS.

UIT DE ERVARING GENOMEN.

Wij ontleenen het volgende uit eenen brief van een onzer bekwaamste jonge predikanten, die zijne instemming betuigt met het geen prof. de Vos heeft geschreven :—

Ons opvoedingsstelsel beantwoordt niet heelmaal. Velen onzer menschen noemen de gouvernement scholen: "Engelsche scholen", en beschouwen ze slechts als middelen door de regeering gebruikt om aan de boeren kinderen de Engelsche taal te leeren.

Een treurig verschijnsel is het dat velen van de op de gouvernement scholen half opgevoede jongelieden niet beantwoorden. Zoolang de opvoeding in ons land niet betere vruchten afwerpt, moet men zich niet verwonderen als sommigen van de oude conservatieve Afrikaansche families gewetens bezwaar hebben tegen onze scholen.

Niet lang geleden sprak ik met eenen Schotschen zendeling van de vrije kerk van Schotland in deze streken over de onwenschelijkheid van de Hollandsche kinderen door middel van Engelsch te laten onderwijzen.

Hij zei mij ongeveer het volgende :—Wij zendelingen laten het eenvoudig niet toe dat de kafferkinderen hun eerste onderwijs in eenig ander taal dan hun moedertaal ontvangen, en als de Hollandsche menschen zulks toelaten dan is het hun eigen schuld. Tot bij Stand. III. ontvangen de inboorling-kinderen onderricht in hun eigen taal.

Wat wij noodig hebben is: Afrikaners opgeleid door boerenscholen waarin 't medium van onderwijs Hollandsch is voor de Hollandsche kinderen.

Indien er niet in de eerste plaats voor zulke onderwijzers gezorgd wordt kan men de raad maar bijna opgeven.

MAILNIEUWS.

De *Tartar* kwam, zoo als verwacht werd, in den nacht van Woensdag op Donderdag hier aan. Onder haar redelijk aantal passagiers zijn de nieuwe Britsche agent voor Pretoria, de heer Conyngham Greene, aartsdiaken Lightfoot en de parlementsleden Jones en Solomon.

Voor Zuid-Afrika is er niet veel nieuws. Haast het eenige, buiten hetgeen reeds uit telegrammen genoegzaam bekend is, is dat de heer Rider Haggard de kolonisten raadt om graan op te koopen, ten einde een opstand van hongerige naturellen te voorkomen, en dat een andere mijnheer de Engelsche kerken in Rhodesia aan de martelaars van gemeld land wil laten wijden. Meer is er uit Engeland, waar men druk bezig is met de drank- en de onderwijskwestie. Een der getuigen voor een drankcommissie, gevraagd wordende of zijns inziens een vermeerdering van arbeiders societeiten de dronkenschap zou doen afnemen, antwoordde: "ja, als er geen drank verkocht wordt." Maar wie wil lid van een societeit worden waar hij op een droogje zitten moet? Op het onderwijs denkt de regeering een wet voor te dragen, maar er is groot verschil van gevoelen over de vraag of men aan sektarische scholen toelagen uit schoolbelastingen zal toekennen. De minister Ritchie zal zich moeite geven voor een wet tot bescherming der zeevisch, iets waar het in Europa welligt in sommige opzichten wat laat voor is; maar in Zuid-Afrika zou men meer kunnen doen. Wat de buitenlandsche zaken van Engeland betreft heeft de heer Campbell-Bannerman weder uitgeweid over de raadzaamheid voor Engeland om, onder anderen door afgifte van Cyprus, de fouten van vroegere regeeringen te herstellen; en wat Venezuela aangaat heeft een bibliothekaris in Britsch Guiana uit oude stukken ontdekt dat de Indianen in het betwiste grondgebied van de Hollanders onderworpen waren toen het land nog niet Engelsch was.

De Oostersche kwestie wordt niet slechts in Engeland maar ook in Frankrijk druk bepraat, en men schijnt het vrij wel eens te zijn dat de mogendheden den sultan door zedelessen van de dwaling zijns weeg moeten bekeeren, zonder sich eenig recht aan te matigen om selve in het Turksche rijk macht te oefenen. Sir Herbert Kitchener, bevelhebber van het Egyptische leger, roemt op de voordeelen die voor Egypte gewonnen zijn door den tocht naar Dongola, en op de dapperheid en vaardigheid van het leger onder zijn bevel; maar het heet dat in Egypte zich een sterke oppositie tegen Engelschen invloed in zekere regeeringskringen laat gevoelen, en dat de Khedive die oppositie geenszins afkeurt; en in Engeland blijft de heer Courtney nog steeds aandringen op de ontruiming van Egypte, waartegen een Engelsch generaal inbrengt dat dit scheunis van Engeland's plicht tegenover de Egyptenaars zou zijn. Ook in Turkije zou, meende men, de sultan niets liever zien dan een Mahomedaansche beweging waarvan hij voor zijn eigen positie partij kon trekken: maar het heet dat de Turken te slim zijn om zich hierdoor te laten vangen. In Creta heerscht intusschen groote verstoordheid onder de Christenen, omdat de aan dezen gedane beloften niet vervuld worden. Groote onveiligheid heet aan de wegen te heerschen waarlangs de pelgrims naar Mecca gaan.

Van Grooter Brittanje is niet veel te melden, behalve wat Australië betreft. Aldaar heeft de wetgevende vergadering van Nieuw Zuid Wallis een wet aangenomen om geschillen tusschen de beide parlementshuizen door een *referendum*, zoo als president Steyn er een in den Vrijstaat wilde, te laten uitmaken; maar de wetgevende raad verwierp ze terstond met 30 tegen 9 stemmen. Ook van de één man één stem wet in Victoria was het de vraag of het hoogerhuis ze zou aannemen, daar er aldaar veel voorstanders van het denkbeeld zijn om ieder eigenaar van vastgoed — en dezen zijn trouwens zeer talrijk in het land, — een dubbele stem te geven.

De overwinning van den heer McKinley bij de Amerikaansche presidents-verkiezing was tijdens het vertrek der mail wel bekend, maar men wist nog niet hoe ver zij ging, en geloofde nog aan de mogelijkheid dat hij niet de volstrekte meerderheid hebben zou, en dus de senaat in de verkiezing gekend zou moeten worden. Intusschen was niet slechts het huis der vertegenwoordigers republikeinsch, maar begint de republikeinsche partij ook in den senaat baas te worden, en nooit hebben haar kansen zoo goed gestaan. In Europa is men ingenomen met de overwinning door goud en eerlijkheid over zilver behaald, maar in enkele landen, vooral in Duitschland, gaat die ingenomenheid met spijt gepaard over de verkiezing van zoo sterk een protectionist als McKinley. In Amerika wordt onder de lagere klassen minder aan de eerlijkheid van het goud dan aan de macht geloofd die het aan de rijken geeft, en die men er veel te groot acht.

Japan volgt het voorbeeld van Groot Brittanje na door naar een grooter Japan te streven. In de stille zee hoopt het de Europeanen van hun magt te berooven en over de inboorlingen te heerschen; door emigratie hoopt het in Siam en Brazilië baas te worden, enz; en uit een telegram zal men heden zien dat het op de Philippijnën aast. Van Frankrijk is onder anderen te melden dat er groote overstroomingen hebben plaats gehad, die veel schade veroorzaakt en, maar den wijnboer verblijd hebben, om het vruchtbare slijk dat zij op de landen hebben gebracht. Voorts dat men hevigen strijd verwacht over de vernieuwing van het privilege der bank; zij oefent een hoogst belangrijken en heilzamen invloed, maar de mindere man acht haar te voordeelig voor de rijken.

Spanje sluit een groote leening om met Cuba klaar te komen, en het heette dat de hoofdaanvoerder der rebellen zich wilde onderwerpen. Een nieuwe haven in Roumanie is voltooid, en men stelt aldaar er zich veel van voor, omdat haar bouw een korteren weg dan eenigen anderen van Londen naar Indie zal openen. De paus heeft in Abyssinie, naar men zegt door toedoen van Rusland, een nederlaag geleden, daar een door hem verordende zending ten behoeve der Italiaansche gevangenen mislukt is. Uit Rusland eigenlijk niet anders dan dat de keizer een groote gouden krans op het graf van wijlen president Carnot heeft laten leggen.

Het een en ander uit Bechuanaland.

(Van een correspondent.)

Vrijburg, 23 November, 1896.

De regen blijft nog weg, en het veld is bitter [illegible] zeer schaarsch. Vele boeren aan water. Maar het weder is veel belovend. De toekomst is maar nog donker en de tijd om te ploegen is welhaast voorbij.

Wij hebben nu niet slechts de runderpest maar ook de sponsziekte onder de paarden. Vele paarden zijn alreede gedood door die vreeselijke ziekte. Men is nu bezig ook de paarden inteënten met teer aan den nek als een behoed middel.

De runderpest heerscht maar nog hier, maar er zouten vele beesten. Om een lange storie kort te maken, zal ik u schrijven wat wij op het dorp ondervonden hebben. Het is nu omtrent twee en een halfmaand sedert de eerste runderpest op het dorp uitgebroken is, en een maand later hebben wij bijna al de beesten ingeënt. Het is nu meer dan een maand dat zij geënt werden door den goeden heer F. Kruger, die groot belang er in gesteld heeft; sedert dien tijd zijn verscheidene gestorven, maar het grootste gedeelte dat ziek wordt zout, maar meer dan de helft was nog niet ziek. En volgens verklaring van dr. Hutcheon dat de ziekte zoo verpestend is, geloof ik niet dat de overigen ooit zullen ziek worden. Bij al de personen die geënt hebben zijn beesten van dood, maar het gaat zeer stadig, van één tot twee worden ziek per week, en soms in 14 dagen. Maar de mijne, zijnde 26 koeien met kalvers, zijn nog allen gezond. Het is zeer opmerkelijk dat onder mijn beesten nog niet één uitgebroken is, daar zij te zamen met de zieke beesten weiden, water drinken, bij het water liggen, en elk uur door elkaar zijn. De geënte beesten hebben maar één plek om water te drinken en maar één weiding, door de municipaliteit aan ons gegeven, zoo is er geen kans om hen van elkander te houden. Maar om het raadsel op te lossen zal ik u zeggen wat ik gedaan heb, mis schien kan het ook tot nut wezen voor mijne mede-broederen. Toen de gevreesde ziekte eerst op het dorp uitbroken was heb ik mijn beesten alle acht dagen een lepel schoon teer ingegeven en daarna een lepel vol met teer en zwavel. Maar het teer moet achter in den keel van het dier gedaan worden, zoodat het alles kan in krijgen. Ik ben ook van plan weder hedenmiddag mijn beesten teer integeven. Dat inenting een succes is is ongetwijfeld waar, maar ik geloof zelf dat het niet met het rechte stof gedaan wordt. In het distrikt Morokwene hebben de heeren Truter en Bredekamp met de zucht van het hart en de gal geënt, en zij hebben een menigte beesten overgehouden. Onder anderen zeide de heer Truter op een vergadering door den Bond belegd, dat hij 13 koeien met 12 kalvers ingeënt had met die zucht, en den derden dag hadden de dieren de runderpest, en zij werden zoo gevaarlijk dat hij aan zijn jongen zeide om de koeien maar naar de bosschen te jagen, opdat zij maar daar vrekten, dan behoeft hij ze toch niet te laten begraven, en tot zijn grootste verbazing zag hij de koeien en kalvers een paar weken later frisch en gezond naar huis komen. En wanneer wij zulke dingen hooren, dan is het dat de vraag in ons op komt, "zal het gouvernement dr. Hutcheon nog toelaten met dat vernielend werk voort te gaan, of zullen onze boeren in de Kolonie het toelaten dat men met dat vernielend werk voort gaat?" Ik bejammer hen indien zij het doen. Het is niet te twijfelen dat de ziekte gevaarlijk is, maar het is ook niet te twijfelen dat er velen zouten.

Hier zijn ook vele ziekten op het dorp. De menschen sterven bij getallen, zoowel volwassenen als kinderen: van twee tot 3 per week wordt de levensdraad afgeknipt, en soms meer. De dokters schrijven het toe aan de bittere warmte en het slechte water. De dokters hebben hunne handen zoo vol dat zij het onmogelijk vinden hun werk te behartigen. Nog een dokter zal hier zeer welkom wezen.

Soms vraagt men, waarom worden wij zoo gestraft, maar het is geen wonder, want er is geen achting voor den dood. Toen het kindje van den heer van Rensburg stierf ging hij naar den registrateur, en daar hij niet tehuis was ging hij naar den heer Garcia, waarnemende resident magistraat. Hij vroeg beleefdelijk om zijn kindje te registeeren, daar hij het gaarne den volgenden dag (Zondag) wilde begraven. De bedroefde vader werd zeer onvriendelijk en onbeleefd behandeld en moest maar het vertrek verlaten zonder den dood van zijn kindje geregistreerd te krijgen en was den geheelen namiddag bezig naar den rechten man te zoeken, dien hij toch eindelijk vond. Ik hoop de procureur-generaal zal onderzoek doen naar zulke gemeene dingen, en ze niet ongestraft laten. Zij zijn publieke mannen en wij willen met respekt behandeld worden. Het is niet het eerste geval dat in Vrijburg gebeurd is. Omtrent 12 maanden geleden moesten de heeren Labuschagne en Sonnenberg ook hun kindje op de plaats Vlakfontein gaan begraven, omdat zij geen dokter hadden, en daardoor geen certificaat konden toonen, en omdat zij ook niet in staat waren voor het graf te betalen.

Op den 9den van November, werd een vergadering door den voorzitter van den Afrikaner Bond belegd ten einde de afgevaardigden van Petrusville te ontmoeten, den heer van der Walt en een ander. De opkomst was zeer goed, en na veel discussie over de inenting tegen runderpest, werd besloten de heeren te verzekeren dat inenting bepaald een middel is tegen runderpest, en ons gouvernement te verzoeken de inenting verplichtend te maken. De heer van der Walt bedankte de vergadering en beloofde ook zijn best te doen het schieten in zijn district te doen staken.

Op den 14den werd een publieke vergadering gehouden om de kwestie van den dag te behandelen, duur brood en goedkoop drank. De vergadering werd goed bijgewoond door beide Engelschen en Hollandsche Afrikaners. De heer Fincham nam den voorzitterstoel in en de heer MacKenzie ageerde als secretaris, en volgens gewoonte werd de kennisgeving door den secretaris gelezen. Daarop verzocht de heer Vorster dat er een vertaler gekozen worde, die in Hollandsch vertalen kon, opdat zij ook mogen weten wat er gesproken wordt. De heer McKenzie zeide toen:—"oh: Goed. . . . Koop. . . . brandewijn. . . duur brood. . . ." Daarna sprak de voorzitter de vergadering toe in Engelsch.

De heer Uys zeide dat hij zag dat zij hier niet te huis waren, en hij zou gaarne zien dat alle Afrikaners de vergadering verlaten. Het was niet noodig het weder te zeggen, want Oom Frans, die al dien tijd alreeds opgeblazen was, stapte met eens uit en de anderen volgden hem, allen zijnde zoowat 40 Afrikaners, en lieten omtrent een handvol Engelschen in de zaal. De Afrikanerpartij ging toen naar het Vrijburg Hotel, alwaar zij toen een vergadering hadden. De heer Brink werd als voorzitter gekozen en de heer K. Kruger als secretaris. En na een lange discussie werd door den heer Frans Kruger voorgesteld dat het gouvernement verzocht worde de belasting op alle eetwaren af te nemen tot tijd en wijle het land weder in een gunstigen staat is, gesecondeerd door den heer J. Moolman, en algemeen aangenomen door 42 leden. Dat zulke dingen plaats vinden hebben wij te danken aan den Jingo-Afrikaner. Waarom kon de burgemeester de vergadering niet in 't Hollandsch geopend hebben? Hij is toch een boer, ook behoort hij aan onze kerk. Wat een boer! Ik heb bijna te veel gezegd, want zij zijn hier met drie broeders; de een behoort aan de kerk van Engeland, de ander aan de "Congregational" Kerk, en de derde ander aan de Hollandsche Kerk!

Daar waren maar omtrent 10 uitlanders in de vergadering tegenwoordig, en zij kunnen allen Hollandsch verstaan. Was het dan niet veel beter om de vergadering in Hollandsch te openen, daar de Hollandsch-sprekenden toch de groote meerderheid waren? Daar waren 42 Afrikaners tegenwoordig. Hadden zij nog maar naar het verzoek van den heer Vorster geluisterd, dan waren die moeilijkheden daar niet. Maar toen werden zij bespot door den heer McKenzie!

De heer Fincham heeft den Bond te danken dat hij regeert als burgemeester en niet de "League," maar hij blaft met beiden Afrikaner zal het uitvinden dat de heer Fincham een "League" persoon is, en dat hij ons meer kwaad dan goed doet.

L.l. Zaterdagavond werd een speciale vergadering door den Bond gehouden, om het gouvernement te verzoeken de wegen te openen en de runderpest-regulatiën te herroepen. De opkomst was zeer groot en het werd algemeen aangenomen. Na afloop van de vergadering onmoetten de heeren Sonneberg, L.W.V. en Holtzhausen, L.W.V., hunne kiezers, het welk met goed gevolg afliep, een stem van vertrouwen werd in beiden gepasseerd.

Ds. Pienaar heeft voor het beroep naar Bedford bedankt. Het kerkgebouw was op Zondag te klein voor de opkomst, en aller oogen werden op den eerwaarde gevestigd en alle harten waren beangst dat hij misschien zou af- [illegible] maar tot onze groote blijdschap, zeide hij dat hij niet aangenomen heeft. Maar nu komt de vraag, waar was de gedachte van onzen kerkeraad, dat er niet gezongen werd ter zijner eere en als bewijs van onzen vreugde? Heeft onze ouderling misschien geslapen? Daar heeft neef Cornelis zich zeer over gepijnigd. Hij zag met groote oogen naar den ouderling, om te zien of hij hem niet misschien kon wenken, maar ons ouderling was zoo in zichzelven gekeerd, dat hij neef Cornelis geen kans gaf zijne oogen te vangen. De gemeente zat bijna voor 5 minuten te wachten. Ds. Pienaar zal het wel verstaan. President Brand zeide het zal alles recht komen, zoodra wij eerst de rechte mannen op de rechte plek hebben.

De dame die flauw viel.

Jonjej. Mabel Williams, van 18 West Charles Straat, is negentien jaar oud, met donker haar en oogen, en met eene aangename verschijning en manieren. Zij was gedurende vier jaren zeer ziek, en consulteerde drie dokters. Gedurende de behandeling door een geneesheer werd haar toestand comatose; hij dacht dat zij zou sterven. "Waart gij goed gezond voor uwe ziekte?" vroeg men haar. "O; ja," antwoordde jongej. Williams," vóór dien tijd mankeerde ik niets. Maar hoe ik gedurende mijne ziekte gevoelde, is een vraag, die ik moeilijk kan beantwoorden, zóó slecht gevoelde ik mij. Ik leed het meest aan pijnen over mijn rug en schouders, gevoelde mij uiterst zwak, dikwijls vergezeld gaande van eene onverklaarbare rilling, somtijds gevolgd door folterende pijnen. Verscheide malen viel ik flauw."

Natuurlijk was jongej. Williams daarover verontrust, en wist niet meer wat te doen.—Men dacht dat waarschijnlijk behandeling in het hospitaal haar lijden sou verminderen, en voor een tijd was dit het geval; maar toen zij Redruth hospitaal September ll. verliet gevoelde zij zich even slecht als vroeger, en had geen hoop op herstel. Zij vertelde verder het volgende: Juist toen las mijn vader een artikel in de *Cornish Post* over de genezingen van verschillende hardnekkige kwalen door middel van Dr. Williams Paarsche Pillen voor Bleeke Menschen. Hij betwijfelde of zij mij eenig goed zouden doen, maar na kort beraad wilde hij een bottel probeeren.—Ik had nog maar weinige pillen gebruikt toen mijn eetlust terukeerde, en ik mij beter gevoelde, en het resultaat was zoo gunstig dat ik voortging de pillen te nemen, en alle andere medicijnen onaangeroerd liet. Ik bevond spoedig dat ik mijn verloren krachten weder terugkreeg.—Mej. Williams bevestigde alles wat haar dochter gezegd had, er bij voegende dat voor lijders zooals hare dochter, Dr. Williams Paarsche Pillen van de hoogste waarde zijn. Niet alleen gevallen als deze, maar ook alle ongesteldheden veroorzaakt door een verarmden toestand van het bloed en zenuwen, zooals bloedarmoede, bleekheid, zwakte, verlies van eetlust, kortademigheid, pijnen in den rug, zenuwhoofdpijn, vroeg verval, en alle vormen van vrouwelijke zwakte, worden door dit medicijn genezen. Als een geneesmiddel voor rheumatiek, sciatica, lumbago en neuralgia zijn zij ongeëvenaard. Chronische dyspepsia en slechte spijsverteering worden door hun gebruik genezen.

HANDEL EN NIJVERHEID.

INSOLVENTIES VAN DE WEEK.

William Bent, alias Bentley, en May Bent, alias Bentley, handelende als W. Bentley, alis Bentley & Co., Kaapstad, gedwongen sekwestratie.

George Land, Kingwilliamstown, baten £92 8s 9d. lasten £178 18s 10d.

Alfred Sandback, Port Elizabeth, baten £373 14s 6d. lasten £934 5s 8d.

Charles William Brown, Zoutrivier, Kaapsche afdeeling, gedwongen sekwestratie.

IN DE SCHUTTEN TE GROOTRIVIER, Weltevreden en Olysenrivier bevinden zich respektieflijk een bul, een struisvogel en een os.—Zie voor verdere bijzonderheden advertenties.

OPEN BRIEF

AAN DEN

MINISTER VAN LANDBOUW.

Petrusville, 23 November, 1896.

Aan den Redacteur.

Mijnheer,—Gelieve zoo goed te zijn onderstaande copie van een brief aan ed. heer Faure in uw blad op te nemen.

En gij, heeren leden van den Afrikaner Bond, en allen die langs Grootrivier wonen, helpt ons met uwe medewerking in het houden van vergaderingen.

Uw dienaar,

N. G. SCHNEIDER.

Petrusville, 23 November, 1896.

Den edelen heer P. FAURE, minister van landbouw, Kaapstad.

Edele heer!—Op eene publieke vergadering alhier gehouden op den 31sten October, werd een afgevaardigde benoemd naar Vrijburg, namelijk de heer Petrus van der Walt, Doornfontein, om aldaar inlichtingen in te winnen in alles dat betrekking heeft tot de runderpest.

Zaterdag 21 dezer, werd hier weder eene vergadering gehouden om het rapport van dien afgevaardigde te hooren, en nadat dit gedaan was, werd eene commissie benoemd om een korten inhoud van het rapport en verdere zaken met betrekking tot de runderpest en de ongerieven der boeren langs de Grootrivier voor ued.'s aandacht te brengen.

De commissie benoemd was: Ds. P. J. A. de Villiers, N. G. Schneider (voorzitter der vergadering), L. J. de Jager (secretaris), P. van der Walt (afgevaardige naar Vrijburg), en Jonathan Fourie.

De genoemde commissie kwam hedenmorgen bijeen, en wenscht hiermede aan hare opdracht te voldoen aldus:—

De afgevaardigde was op eene vergadering te Vrijburg, op den 9den November, die door 60 boeren werd bijgewoond en alwaar de volgende verklaringen werden gedaan:

De heer Vorster, sr., heeft 70 beesten geënt, hiervan zijn 50 gezouten.

Van den heer Vorster, jr., zijn 600 beesten die niet geënt waren ziek geworden en allen gestorven.

De heer F. Truter had 436 beesten waaronder de ziekte uitbrak; toen begon hij te enten, en hij heeft 41 beesten overgehouden; hij verklaart zelf dat hij meent dat de "zucht" niet goed was die hij ingegeven heeft. Later heeft hij weer 12 koeien en 13 kalveren geënt die niet tot de 436 behoorden, en die zijn toen ernstig ziek geworden, maar allen weder gezond geworden.

De heer Breedekamp had 423 beesten, waaronder 117 ziek waren, toen hij begonnte enten; uit de 423 heeft hij 230 gezouten beesten overgehouden.

Vele andere gevallen werden genoemd, waaruit bleek dat het inenten zeer goed beantwoordt. Dan waren er ook andere personen die niet geënt hebben en de ziekte kwam onder hunne beesten en zij hebben alles verloren, namelijk:—

Van den heer Gert Visser	...	75	(allen dood)
,, ,, W. Kritzinger	...	42	do.
,, ,, Smits & Steward		200	do.
,, ,, Dennisson	...	80	do.

Dan hebben de heeren J. Venter en Van Niekerk geënt vóór de ziekte onder hunne beesten kwam, tezamen 849 beesten, en na 22 dagen, hoel door het enten aangetast, toch was er toen nog geen een gevrekt.

De heer Venter had 22 dagen geleden 111 beesten geënt, na 12 dagen waren er 5 dood, en sedert geene meer.

De heer F. van der Linden had 17 dagen geleden 350 geënt, en allen leven nog.

De heer Laurens zeide al zijne beesten, schapen en bokken zijn door de runderpest-commissie gedood, maar van zijn buurman werden 160 geënt en daarvan bleven 60 over.

Ook zeide de heer Laurens, dr. Hutcheon kwam op de plaats van den heer Inderson, alwaar *een kalf* onder een troep beesten ziek was. Dr. Hutcheon zeide aan de heer Inderson dat al de beesten gedood moesten worden, waarop hij antwoordde dat hij het kalf met Engelsch zout zou gezond maken. De politie kwam echter na een paar dagen om dood te schieten, maar de heer Inderson joeg hen op de vlucht, en het gevolg was dat het kalf gezond, en geene der beesten ziek geworden is, en de heer Inderson zijn heele troep behouden heeft.

De heer Mayers verklaart dat een kalf onder zijn troep beesten ziek werd en *al zijne beesten werden doodgeschoten*, slechts het zieke kalf werd niet geschoten, en dat was den volgenden dag gezond.

De heer Mayers wilde ook hiermede bewijzen dat in vele gevallen beesten gedood worden die aan andere ziekten lijden.

De heer F. Kruger, die door de Afrikaner Bond naar de Transvaal afgevaardigd was om aldaar de inenting na te gaan en hierover rapport te komen doen, zegt: Dat als de ziekte onder de geënte beesten komt, er dan meer dan 50 percent overblijven.

De afgevaardigde, de heer P. van de Walt, zeide verder vernomen te hebben van den heer F. Truter die bovengenoemd is, en 12 koeijen en 13 kalveren geënt heeft, dat inenting-stof genomen moet worden van een beest dat begint ziek te worden, en het moet bestaan uit het volgende: "*De zucht van het hart vlies, de zucht van aan de blaas, en een gedeelte van het gal*"; het is algemeen bevonden dat dit het beste middel is, terwijl "bloed, pensmest" en dergelijke geen baat gegeven hebben.

De heer Brown heeft gezegd dat de ziekte onder zijne 100 geënte beesten gekomen is, en er zijn 24 van gevrekt, terwijl 8 niet eens ziek werden; van denzelfden heer Brown, werden op een andere plaats van hem 156 ziek en er vrekten maar 34.

De heer Theron, van Drooge Harts, verklaarde ook aan onzen afgevaardigde, dat 22 zijner beesten gezouten zijn uit een troep van 88. Deze troep was echter al ziek toen zij geënt werd. Verder verklaarde de heer Theron dat zijne schapen- en bokken uit dezelfde kribben en kuilen moesten drinken, waaruit de zieke beesten drinken, en geen schaap- of bok werd ziek.

Ook de heeren Schombee en Raubenheimer, van Drooge Harts, verklaarden, dat hunne schapen, bokken- en varkens uit dezelfde kuilen met hun zieke beesten dronken, en geen een van hen werd ziek.

De varkens van den heer Raubenheimer zijn vet geworden door het eten van gevrekte beesten.

De afgevaardigde rapporteert dat het algemeen gevoelen te Vryburg, is dat het groot onderscheid in het zouten van beesten hierin ligt, omdat er niet altijd goede zucht genomen werd.

Al het bovenstaande in aanmerking nemende wordt uedele vriendelijk, maar ernstig verzocht, om dadelijk bevel te geven dat het *doodschieten gestaakt worde, en dat inenting verplichtend gemaakt worde in alle besmette distrikten onder de koloniale regeering.*

Tevens wordt ued. verzocht om de medewerking van den Oranje Vrijstaat te verzoeken met betrekking tot *verplichte inenting* in dien staat.

Daar het gebleken is uit bovengemelde verklaringen van de heeren Theron, Schombee en Raubenheimer te Drooge Harts, dat schapen en bokken door het drinken van water niet aangetast worden door de ziekte, zoo verzoeken wij *door den nood er toe gedrongen*, dat de boeren langs de rivier toegelaten zullen worden om hunne schapen en bokken in de Grootrivier te laten drinken, en ook in de afgesloten lijn te laten grazen, tevens dat de eigenaars van de plaatsen langs de rivier en de wachters van hun klein vee zullen toegelaten worden om binnen de lijn te gaan.

Verder verzoeken wij ued. bevel te geven, dat het doodschieten van beesten gestaakt worde alvorens de draadheining klaar is; en nadat dezelve klaar is en misschien ergens mocht breken door vechten van vee, of overstroomingen door regens, of waar dezelve niet behoorlijk gemaakt mocht zijn, om dan, ingeval er een beest per ongeluk binnen de lijn komt, om dan zoodanig beest niet te dooden, maar te doen uitjagen bij een der hekken die voor den toegang van schapen en bokken zullen toegelaten worden.

Edele heer! Wij hebben u lastig gevallen met een langen brief, maar wij gevoelen dat de nood der zaak het vereischt.

Als gij met ons distrikt bekend waart, en de vreeselijke ongerieven en schaden zoudt gadeslaan waartoe de rivierboeren gedreven zijn, zoudt gij zeggen: ... Het is geen wonder dat zij geene moeite ontzien om de zaak behoorlijk voor mijne aandacht te brengen.

Wij verblijden ons ook te kunnen melding maken van de loyale stemming die in al onze vergaderingen heerscht.

Toch aan het taaist geduld komt een einde, en verkeerde behandeling der politie-dienaren en anderen kan een noodlottig gevolg hebben voor den vrede en de welvaart van ons land.

Hier is weer een publieke vergadering besteld tegen Zaterdag 6 December, des avonds ten 6 ure. Zou het niet doenlijk voor ued. zijn die vergadering te komen bijwonen? Indien niet, gelieve ons dan voor dien datum volledig antwoord op dezen brief te zenden.

Wij hebben de eer te zijn,
Namens de commissie voornoemd,
Edele heer,
Ueds. onderdanige dienaren,

get. P. J. A. DE VILLIERS, v.d.m.
Voorzitter.
N. G. SCHNEIDER,
Secretaris.

Robbeneiland Kerstfonds, 1896.

Kantoor van den commissaris,
Robbeneiland, 21 Nov., 1896.

Aan den Editeur.

Waarde heer,—Daar Kerstmis thans ophanden is, moet ik u andermaal vragen mij door middel van uw blad goedgunstig te veroorlooven een beroep te doen op het publiek in het algemeen om ondersteuning bij het oprichten van een fonds voldoende om bij die gelegenheid een genot te verschaffen aan de patienten, beide melaatschen en krankzinnigen, die op het eiland aangehouden zijn.

Verleden jaar werd een soortgelijk beroep door mij gedaan met de meest bevredigende resultaten, zijnde de bijeengebrachte som ietwat over de £190 geweest, die besteed werd aan het koopen van een geschenk voor ieder patient op het eiland alsook om aan de lijders vele kleine lekkernijen te verschaffen die onder de dagelijksche lijst niet begrepen zijn; bovendien vonden er den dag na nieuwjaar eenige "sports" onder de mannelijke melaatschen plaats, als wanneer prijzen in geld ter waarde van £7 aan de geslaagde mededingers werden uitgeloofd.

Mogelijk zijn er velen die mogen denken dat de bovengenoemde som meer was dan benoodigd werd voor het doel waarmede zulks gevraagd werd, doch als ik zeg dat het aantal patienten op het eiland bij de 800 is, zal het des te gemakkelijker kunnen verstaan worden, dat de balans op het oogenblik in handen maar een zeer kleine is; doch met het resultaat van verleden jaar voor mij, houd ik mij overtuigd dat ik, om even goed te slagen bij deze gelegenheid, enkel bekend heb te stellen dat een subscriptie lijst geopend en dat de inzameling van gelden toevertrouwd is, zooals in vorige jaren, aan den heer Pereira, hoofdbootman ter dezer plaatse.

Het niet aanzoeken door dien beambte behoeft, echter, geen milddadiggezinden, in de stad of buitenstreken, te beletten bijdragen te geven, en het zal mij aangenaam zijn postwissels of cheques, naardat het hun het gerieflijkst, voorkomt te ontvangen.

Met de geschenken verleden jaar ontvangen, waren de patienten zeer opgedaan, niet alleen van wege de werkelijke waarde dier giften maar ook omdat zij daarin een bewijs zagen dat zij op het vasteland niet vergeten waren, en mij is door velen van de melaatschen verzocht hun dank te be uigen aan dezulken die bijgedragen hadden om blijdschap in alle geval op één dag van hun treurig bestaan aan te brengen!

Met het oog op de ruimte die natuurlijkerwijze in eenig nieuwsblad zou opgenomen worden, heb ik van mijn voornemen, om een volledig verslag van inkomsten en uitgaven met betrekking tot het fonds van verleden jaar te publiceeren, afgezien, doch ter wille van inteekenaren kan ik zeggen dat "vouchers" met alle stukken behoorlijk naar het departement van den kolonialen secretaris werden gezonden om geaudit teerd te worden.

Daar de keuze van geschenken wat tijd vereischt, zal het mij aangenaam zijn als degenen, die op een afstand wonen en voornemens zijn wat bijtedragen, mij kennis willen geven om hunne namen op de lijst te plaatsen en dat wel zoo spoedig mogelijk.

Door dit in uw blad optenemen, en de aandacht uwer lezers bij mijn beroep ten behoeve van die vele ongelukkige lijders op Robbeneiland te bepalen, zult gij grootelijks verplichten,

Uw toegenegene,
GEORGE PIERS,
Commissaris.

Het eerste Hollandsche theologische seminarie buiten Europa.

[BIJGEDRAGEN.]

In de dagen toen de Hollandsche Compagnie gezag voerde aan de Kaap, over geheel Indië, zelfs tot Japan, besloot men te Batavia, de hoofdstad van Java, waar de gouverneur-generaal, die ook over ons gesteld was, zijn verblijf had, een kweekschool voor predikanten der Hollandsche Kerk te stichten. In 1745, toen gouverneur-generaal van Imhoff, die ook in de Kaap van nabij bekend was, de leidsels in handen had, werd het seminarie opgericht met een reglement, waaruit wij het volgende putten:— Het seminarium heeft tot zijn voornaamste doelwit het groote werk der voortplanting van den Christelijken Hervormden godsdienst in deze gewesten. Het getal der leerlingen is vooreerst bepaald op twaalf. Dit zal geaugmenteerd worden tot op zes en dertig, waaruit jaarlijks van drie tot vier naar Nederland gezonden zullen worden ter volleering in de theologie. Allerlei slag van jonge lieden, zonder onderscheid van natie of geslacht, mits van eerlijke ouders en zich zelven ten dienste der kerken en scholen afstaande zullen worden aangenomen. In de kweekschool, zal voorniet geleerd worden, en ook behoorlijke spijs, drank en kleeding verzorgd worden, en wanneer de leerlingen de vijf klassen doorgemaakt hebben, zullen zij ten koste van de Compagnie naar Nederland gezonden worden om aldaar volleerd en vervolgens als predikanten teruggezonden te worden. De jongelingen als permanente alumni geadmitteerd moeten niet minder als acht en niet veel meer als twaalf jaar oud zijn. Alle morgen precies ten half zeven en 's avonds ten half acht zal door den krankenbezoeker het daartoe opgesteld gebed gedaan en vervolgens een of meer kapittelen uit Gods word voorgelezen. De kweekelingen zullen des Zondags zoo wel als op andere feestdagen, den publieken godsdienst eens in de Hollandsche en eens in de inlandsche kerken behoorlijk bijwonen. Ook zullen vaste wekelijksche catechisatien gehouden worden voor degenen die rijper van kennis en jaren zijn. De lessen nemen een aanvang van half-acht tot elf en van drie tot vijf uur. De rector zal over de noodige tucht en economie waken. In het huis zal moeten wonen een provisor of huisbezorger om wat tot tafelkleeding en huishouding behoort op zich te nemen. De rector zal ten dienste van het huiswerk twaalf goede en capabele manslaven hebben. De meesters van de eerste klasse zullen ieder tot douceur genieten 10 rijksdaalders van 48 stuivers ieder, per maand, in contant, behalve een halve rijksdaalder voor iederen discipel behalve de vaste kweekelingen. De Latijnsche meester zal genieten 15 rds. contant. Den kweekelingen zullen tweemaal des jaars kleederen verschaft worden. Zij zullen Woensdag en Zaterdag achtermiddags hun ouders en vrienden mogen bezoeken. Zij zullen des morgens de klokke zes uren opstaan om alvorens het gebed begint zich behoorlijk te kunnen verschonen en aankleeden, en des avonds ten tien ure insgelijks een ieder op zijn kamer moeten zijn. Het ontbijt zal bestaan uit brood, goede Hollandsche boter, rijst met gerookte visch, of iets anders, naar tijds gelegenheid. Het avondeten zal bestaan in een goede melkspijs, het middagmaal uit vleesch, visch, cadjang boontjes, enz. Alle drie maanden zal aan het huis verstrekt worden 50 lbs. Hollandsche boter, 360 waskaarsen, 45 kannen klapperolie, 360 kannen witte wijn, enz. De rector zal boven zijn ordinaire bezoldiging genieten 1000 guldens contant, 400 bossen pady, 2 amen wijn, 2 vaten bier, 4 ponden foelie, 4 ponden noten, 4 ponden nagelen en 4 ponden kaneel.

Het kweekschoolfonds werd later vermeerderd met een derde van de pachten der hanevechterijen en *conjings*, en een vierde van de *wagings* (dobbelspelen). In 1755 werd bevonden (en geen wonder), dat de inrichting niet aan haar doel beantwoordde, behalve dat zij tot een *zeer zware lastpost van de Compagnie strekte*, en met meerderheid der stemmen werd in den hoogen raad van Indië besloten om de kweekschool af te schaffen en de gebouwen te verkoopen, maar met het aangevangen drukken van den bijbel in Maleisch zou voortgevaren worden.

Zoo ging de eerste theologische keekschool in Neêrlands Indië te gronde.

BILJART TAFELS.—Koop direkt van de fabrikanten. Nieuwe en gebruikte tafels en toebehooren van allerlei sooort in voorraad, of op de plek gemaakt. Oude kussens weer opgemaakt. Thurston en Co, Kaapstad

Uitleveringstractaat tusschen Nederland en de Zuid-Afrikaansche Republiek.

De overeenkomst tusschen Nederland en de Zuid-Afrikaansche Repuubliek, tot regeling der wederzijdsche uitlevering van misdadigers is gepubliceerd.

Blijkens art. 1 wordt uitlevering toegestaan wegens: aanslag tegen het leven van den koning, van de regeerende koningin, van den regent of van den president der republiek; doodslag of moord, kinderdoodslag of kindermoord, oudermoord, vergiftiging; het opzettelijk veroorzaken van de afdrijving der vrucht van eene vrouw door haar zelve of door anderen; mishandeling voor zoover de wetten van het land, waaraan de uitlevering gevraagd wordt, op dien grond uitlevering toestaan; verkrachting of een ander misdrijf tegen de zeden, voor zoover de wetten van het land, waaraan de uitlevering gevraagd wordt, op dien grond uitlevering toestaan; dubbel huwelijk, oplichting, wegvoering, verberging, wegmaking of onderschuiving van een kind; het namaken of vervalschen van muntspeciën of muntpapier of het opzettelijk in omloop brengen van valsche of vervalschte muntspeeien of muntpapier, beide voor zoover de wetten van het land, waaraan de uitlevering gevraagd wordt, op dien grond uitlevering toestaan; valschheid in zegels of merken, voor zoover de wetten van het land, waarvan de uitlevering gevraagd wordt, op dien grond uitlevering toestaan; valschheid in geschriften of bankpapier en het met opzet gebruik maken daarvan, voor zoover de wetten van het land, waarvan de uitlevering gevraagd wordt, op dien grond uitlevering toestaan; meineed, valsche getuigenis, omkooping van getuigen; omkooping van ambtenaren, knevelarij, verduistering door ambtenaren, voor zoover de wetten van het land, waaraan de uitlevering gevraagd wordt, op dien grond uitlevering toestaan; opzettelijke brandstichting, voor zoover de wetten van het land, waaraan de uitlevering gevraagd wordt, op dien grond uitlevering toestaan; opzettelijke en wederrechtelijke vernieling van een gebouw of getimmerte, dat geheel of gedeeltelijk aan een ander toebehoort, voor zooyer de wetten van het land, waaraan de uitlevering gevraagd wordt, op dien grond uitlevering toestaan; openlijk geweld met vereende krachten tegen personen of goederen, voor zoover de wetten van het land, waaraan de uitlevering gevraagd wordt, op dien grond uitlevering toestaan; het wederrechtelijk en opzettelijk doen zinken of doen stranden, vernielen of onbruikbaar maken van een vaartuig, voor zoover de wetten van het land, waaraan de uitlevering gevraagd wordt, op dien grond uitlevering toestaan; muiterij en verzet van passagiers tegen den schipper en van mindere schepelingen tegen hun meerdere in rang: het opzettelijk doen ontstaan van gevaar voor een spoortrein; diefstal, verduistering, oplichting, misbruik van een handteekening in blanco; bedriegelijke bankbreuk (bedriegelijke insolventie), voor zoover de wetten van het land, waaraan de uitlevering gevraagd wordt, op dien grond uitlevering toestaan.

Onder de voorgande qualificatiën zijn begrepen de poging en de medeplichtigheid, voor zoover zij strafbaar gesteld zijn bij de wetgeving van het land, waaraan de uitlevering gevraagd wordt.

Aan de overige artikelen is het volgende ontleend:

De vraag, of een feit valt onder de benamingen van artikel 1 wordt beslist naar de wetgeving van het land, waaraan de uitlevering wordt gevraagd.

De bepalingen van het tegenwoordig verdrag zijn *niet toepasselijk op staatkundige misdrijven.* Hij, die ter zake van een der in artikel 1 genoemde gemeene feiten is uitgeleverd, kan derhalve in geen geval worden vervolgd of gestraft in den staat, waaraan de uitlevering is toegestaan, ter zake van een staatkundig misdrijf, door hem gepleegd vóór zijn uitlevering, noch van eenig feit met zoodanig staatkundig misdrijf samenhangende, tenzij hij de vrijheid hebbe gehad het land weder te verlaten, gedurende een maand, nadat de tegen hem ingestelde vervolging zal zijn afgeloopen, en hij, ingeval van veroordeeling, de hem opgelegde straf zal hebben ondergaan of hem daarvan gratie zal zijn verleend.

De uitlevering zal worden aangevraagd langs diplomatieken weg in Nederland aan en door den minister van buitenlandsche zaken: in de Zuid-Afrikaansche Republiek aan en door den staatssecretaris. Het tegenwoordig verdrag, dat niet toepasselijk is op de koloniën, zal in werking treden drie maanden na de uitwisseling der akten van bekrachtiging. Het zal van kracht blijven, tot zes maanden na verklaring in tegenovergestelden zin, door eene der beide regeeringen gedaan.

Een 19de eeuwsche ketterjachter.

Zoo heeft dan, heer editeur, de "Dienskneg van Jezus Christus," weder een nieuw ambt aanvaard, namelijk dat van aarts-ketterjachter. Aan de Paarl vergadert de raad der inquisitie op Vrijdag, 7 Jan., 1897.

Voor dezen hoog-eerw., zeer geleerden onpartijdigen raad moeten nu al de predikanten der Ned. Geref. Kerk verschijnen; of neen het getuigenis door ketterspeurders aangaande hunne orthodoxie ingeleverd is genoeg. Het is den kettermeester om 't even of zij tegenwoordig zijn of niet.

De namen der aangeklaagden zullen "vooreerst" geheim gehouden worden—alleen de kettermeester zal het weten. Wat de straf der veroordeelde ketters wezen zal weten wij niet—mogelijk zal het begin van 1897 een brandstapel aan de Paarl voor het *Patriots*-kontoor zien oprichten, en gelijk in 't begin van 1896 aller aandacht naar 't noorden was gericht zoo zal die nu naar 't zuiden getrokken worden.

Maar wat zal de waarde wezen van het ingewonnen getuigenis? Hoe onzijdig! Hoe weinigen van ds. Du Toit's volgelingen op godsdienstig gebied zijn trouwe kerkgangers en weten wat er geleerd wordt? Waarlijk ik weet niet of men dat kettergericht meer bewonderen of beklagen moet.

Maar tot een zeker hoogte mogen de Ned. Geref. predikanten zich troosten, zij zijn niet de eenigen. Ook de Gereformeerden zullen zich aldaar moeten verantwoorden over het niet zingen der Gezangen.

De uwe,

GEEN KETTERSPEURDER.

[Wij hebben een paar zinnen geschrapt.—RED.]

TANDEN, TANDEN, TANDEN. De heer NOLAN Tanden Dokter, Heynes Mathews Gebouwen, Adderley Straat, Kaapstad, geeft hiermede aan het publiek van Zuid Afrika kennis, dat, in antwoord op de aanvraag naar goede en billijke tandheelkunde, hij gereed is om eerste-klasse werk te leveren tegen de volgende prijzen:—

Een geheele stel Tanden, bovenste en onderste tegen £10. 10s., gewaarborgd voor 10 jaren, en gedeeltelijke stellen tegen evenredige prijzen.

Stellen tanden van goede kwaliteit kunnen ook tegen lagere prijzen gemaakt worden, indien verlangd.

Tanden zonder pijn uitgetrokken, zonder het gebruik van Gas, Chloroform of eenig iets dat bewusteloosheid veroorzaakt.

De heer NOLAN kan een stel tanden klaar maken in 24 uren voor buiten patienten, mits dat minstens 24 uren kennisgeving vooraf worde gedaan. Door middel van dit verbeterde Suetie Stelsel, is het niet in den regel noodig de wortelen uittetrekken, of eenige andere gezonde tanden, daar later tanden bi gevoegd kunnen worden tot diezelfde plaat, tegen slechts geringe kosten.

Aangestokene tanden worden door povulling bruikbaar gemaakt.

Het bovengenoemd werk wordt gewaarborgd te zijn het beste in Zuid Afrika te bekomen, en waarvoor in den regel tweemalen zoo veel betaald wordt Deze prijzen worden inzonderheid ter kennis van het publiek gebracht daar zij slechts voor een korten tijd op die lage schaal zullen aangehouden worden De heer NOLAN heeft een specialiteit gemaakt van Kunstmatige Tanden en pijnlooze uittrekkingen en heeft meer dan 15 jaren lang onafgroken ondervinding gehad zoowel in Europa als in dit land, en hij wil vooral op het gemoed van het publiek imprenten, dat, hoewel zijne prijzen billijk zijn, de kwaliteit van het werk met geen mogelijkheid in Zuid Afrika kan overtroffen worden. Consultatie gratis. Let op het adres: De heer NOLAN Heynes, Mathews Gebouwen, Kaapstad. [Advt.]

RIJWIELEN.—Zie Singer en Coventry beroemde Rijwielen alvorens ergens elders te koopen. Een prachtig assortiment Dames' en heeren modellen: alsmede alle jongste toebehooren, wielbanden lampen, klokjes, gereedschap, enz. Thurston en Co. Kaapstad.

Afdeelingsraad van Calvinia.

Calvinia, 7 November, 1896.

De voorzitter, de heer J. C. Stapleton, in den stoel.

Leden tegenwoordig zijn de heeren H. C. Nieuwoudt, W. P. J. Louw, S. W. B. en F. J. van der Merwe, en W. Visagie.

De notulen der vorige vergadering zijn gelezen en goedgekeurd.

RE PAD KOPFASFONTEIN.—Rapport commissie lid J. N. van der Merwe, gedateerd 9de October, 1896, waarin hij den raad meldt dat hij bovengenoemd pad van den heer H. Visagie voor de som van £6 sterling heeft gekocht, als ook, dat hij genoemd pad volgens aanwijzing aan de heeren Izaak Visagie en Jan van Wijk, jun., onder kontrakt heeft uitgegeven voor de som van £27 10s. sterling, gelezen en goedgekeurd.

Brief van J. G. van Wijk gedateerd den 7 November, 1896, den raad verzoekende den heer P. du Toit volgens kontrakt *re* Calvinia Schoorkraal pad uit te betalen, gelezen.

Besloten den heer Du Toit £20 sterling, als vol salaries van bovengenoemd kontrakt te betalen.

RE PAD SCHUINSHOOGTE.—Lid H. C. Nieuwoudt rapporteert dat hij voor genoemd pad heeft tenders gevraagd en dat tender C. P. van der Merwe, zijnde £95, de laagste is, besloten genoemd tender aan te nemen.

De heer C. P. van der Merwe nu tegenwoordig zijnde, slaat nog £5 op genoemd tender af en neemt aan genoemd pad voor de som van £90 sterling te maken.

RE WIJDTE VAN WEGEN.—Besloten dat dit oversta tot aanstaande vergadering.

Besloten dat lid W. Visagie het hek aan den ander kant van het huis van Kareehoutrivier op onkosten van den eigenaar laten wijder maken.

RE BRUK POSTKAR BURGER.—Besloten dat de voorzitter en lid F. J. van der Merwe deze zaak onderzoeken, en na hunne goedkeuring behandelen.

RE SCHUT NELSKOP.—Lid S. W. B. van der Merwe geeft kennis dat hij geen voorstel aangaande genoemd schut zal maken.

GANAGA PASS.—De voorzitter leest nu rapport van den heer Bromley, gedateerd 2 October, 1896, waarin hij rapporteert dat geen speciale voorwaarde is ingegaan tusschen geuvernement en lid W. Visagie, aangaande het maken van het pad te Ganaga pas.

RE DAM TE AKKERENDAM.—Brief gelezen van den secretaris van publieke werken, gedateerd 24 October, 1896, waarin hij melding maakt dat genoemd dam niet zal kunnen worden gemaakt om volgende reden, viz: (*a*) omdat daar reeds te Ganaga werk voor de armen is begonnen; (*b*) omdat het te langen tijd zal opnemen met het doel voor de armen eer dat het werk zal kunnen worden begonnen.

Brief van A. Visser, gedateerd 6 November, 1896, waarin hij den schutmeester van Spitzkop aanklaagt, dat hij nog geen penning heeft gekregen voor goed naar genoemd schut gezonden, gelezen.

Besloten dat de secretaris den heer Visser kennis geve dat de raad daar niets aan kan doen, dit is zijne zaak.

RE SLUITING PAD TUSSCHEN OORLOGSKLOOF EN ZWARTKLIP.—Op verzoekschrift van de heeren W. P. en J. W. Louw, gedateerd den 4 November, 1896, wordt nu besloten dat de secretaris de noodige stappen neme tot het sluiten van bovengenoemd pad.

Op aanzoek door een petitie gedateerd 22 Agustus, 1896, wordt besloten een schut te Stofkraal West op te richten en den heer E. A. Nel, J.zoon, aldaar als schutmeester aan te stellen, op voorwaarde dat hij de noodige kosten daaraan verbonden drage.

RE TENDER PAD SCHUINHOOGTE.—Brief van P. P. A. Koetzee, gedateerd 2 Ooctober, 1896, waarin hij voor £90 sterling tendert voor bovengenoemd pad, gelezen.

Besloten dat de secretaris den heer Koetzee schrijve, dat dit reeds een afgehandelde zaak is.

Op een bedanking van den heer F. J. J. Brand voor het schut te Camdanie, wordt—op verzoek—besloten den heer P. A. Nel aldaar, als schutmeester aan te stellen.

Brief van A. G. J. Kotzee, gedateerd 7 November, 1896, den raad om een schut te Loeriesfontein verzoekende, gelezen.

Besloten dat secretaris hem kennis geve om met aanstaande vergadering voor dit doel toestemming der medebezitters van Loeriesfontein in te leveren.

Brief gelezen van den secretaris van den afdeelingsraad Willowmore, gedateerd den 12 September, 1896, waarin men al de afdeelingsraden der Kolonie verzoekt samen te werken ten einde het parlement te verzoeken wet No. 40 van 1189, zoo te amendeeren opdat geen afdeelingsraad zal aansprakelijk zijn voor schadevergoeding die op ongeproklameerde paden mocht gebeuren en voor het instand houden waarvan zulke afdeelingsraad heeft bijgedragen.

SCHUT ADVERTENTIE KORANT VOOR DE GEHEELE KOLONIE.—Brief gelezen van den secretaris van den afdeelingsraad Kenhardt, gedateerd 8 October, 1896, alle afdeelingsraden hunne medewerking verzoekende ten einde dat het gouvernement eerbiedig verzocht wordt met het doel hetzelve voor het parlement te leggen, in de eerst komende zitting de schut wet soo te veranderen, dat alle schut advertenties van de geheele Kolonie geplaatst zullen worden in een kourant, als eene bijvoegsel, tot de *Gouvernement Gazette* en de inteekening gelden zoo laag in prijs te maken, dat het voor het geheele publiek verkrijgbaar is, zonder verplicht te zijn in te teekenen voor de *Gazette*, en dat afdeelingsraden verplicht zullen zijn deze kourant gratis aan hunne respective schutmeesters te verschaffen.

Besloten dat de secretaris ontvangst hiervan erkene en onze goedkeuring te kennen geve.

Petitie gelezen van A. Erda en anderen, gedateerd Augustus, 1896, den raad verzoekende om het pad van Hoek van Spruit, over Brandvlei tot aan de lijn van Kenhardt, als een afdeelingsraadsweg te verklaren.

Besloten dat de secretaris de ontvangst hiervan erkene en dat dit oversta tot aanstaande vergadering.

RE OPRICHTING VAN SCHOLEN.—Brief gelezen van den onder kolonialen Secretaris re 't oprichten van scholen in 't distrikt. Besloten dat dit overstaan tot aanstaande vergadering.

RE PROKLAMATIE SCHUTTEN.—Brief gelezen van den onder kolonialen secretaris re proklamatie der schutten, namelijk:

1. Schut te Rietvallei in den achter Hantam.
2. Schut te Uitspanning in den achter Hantam.
3. Schut te Buffelskop in den vóór Hantam.

Allen in het distrikt Calvinia, als ook brief van den civielen commissaris, gedateerd 17 October, 1896, re proklamatie der volgende schutten, namelijk:

1. Schut te Groote Vlakte in den achter Hantam.
2. Schut te Oorlogskloof in den vóór Hantam, beiden in de afdeeling Calvinia.

REKENINGS RE GANAGA PAS ZIJNE GEPASSEERD ALS VOLGD, NAMELIJK: Van den heer J. C. Stapleton voor inspektie- en reiskosten, Ganaga Pas, 21sten tot 24sten Januari, £2, en 3de tot 6de Juni, £2; van lid F. J. van der Merwe, van 21sten tot 24sten Januari, £6; 28sten April tot 1ste Mei, £6; en 3de tot 6de Juni, £6; van E. Albertijn, salaris opzichter voor maand Juli, 1896, £10; van 1ste tot 18den Augustus, 1896, £5 15s. 10 d.; van werklieden voor Juli, 1896, £23 13s. 3d., £30 4s. 6d., £14 16s., £30 6s. 9d., en £29 0s. 6d.; werklieden voor Augustus, 1896, £16 11s. 6d., £15 13s. 6d., £7 14s., £14 5s., en £7 2s. 6d.; van W. Steenkamp, reiskosten en inspektie, Genaga Pas, den 11den en 12den September, 1895, £3; van lid W. Visagie voor hout, ijzer en leer verschaft in Juni, 1896, £2 7s.; van Nightingale en Co. voor goederen verschaft in Juli, 1896, £6 6s.; van S. Augustijn voor reperatie aan gereedschap in Juli en Augustus, 1896, £32 18s. 6d.; van Nightingale en Co. voor goederen in Augustus, 18s.

De secretaris wordt nu gelast om voortaan zijne half-jaarlijksche verslag niet meer in het *Gouvernements Gazette* te laten plaatsen, maar alleenlijk in een nieuwsblad zooals bijvoorbeeld *Ons Land.*

SALARIS CONTRAKTEURS RE PAAIEN VOLGENS KONTRAKT van 16den Mei tot 16den Augustus, 1896, zijn doorgegaan en goedgekeurd, namelijk: P A Z Burger, £3 15s; W Steenkamp, £7 10s; W van Zijl, £3 15s; I J Louw, £7 10s; E A Nel, £10; A J van der Merwe, £8 5s; G D van der Heever, £4; J A van Wijk, £3 5s; W W J van der Merwe, £4 15s; W J du Toit, £5; N E Louw, £7 10s; A Visser, £3 10s; A Visagie, £6 5s; G J Visagie, £16 5s; J A van der Merwe, £3. Alsook rekenings: W. Lubbe £3 voor reperatie aan pad te Schoorkraal; W P J Louw 10s voor reparatie aan pad tusschen Narisie en Rietfontein; van lid W Visagie £10, zijnde voorschot voor werkslieden Ganaga Pas op den 21sten Januari, 1896, £150 voor werkslieden Ganaga Pas op den 10den Juli, 1896, £100 voorschot voor werkslieden Ganaga Pas op den 25sten 1896, £160 voorschot voor werkslieden Ganaga Pas op den 7den S[illegible]mber, 1896; van N S Louw £5 16s 8d, salaris voor September, en £8 6s 8d, salaris voor October, 1896; van W A Richards en Sons, £6 9 7d voor forms, schrijfpapier en envelopes, alsook £16 1s 6d voor advertenties; van Van de Sandt de Villier en Co., £17 voor advertenties; van Argus Co., £1 16s 2d voor Cyclostyle, papier, roller en ink; van N S Louw £11 13s 4d, salaris voor Juli en Augustus; van C W H Johnson, secretaris dorpsbestuur, £26 12s 3d voor belasting gecollecteerd; als ook rekening van Van de Sandt de Villiers en Co. £2 15s, zijnde voor advertenties; van W A Richards en Sons £1 8s 4d, zijnde voor vorms en drukwerk; van N S Louw, £2 13s. van Mei tot 26 October, 1896, voor zegels op brieven, receipts en schutberichten, en £27 18s voor aanschrijvings van September, 1895, tot Juli, 1896.

De secretaris legt nu het kassa boek ter tafel, hetgeen aanwijst een balans van £284 4s. 9d sterling.

Besloten dat aan den heer W. Steenkamp, sen., £2 sterling worden uitbetaald, zijnde voor reparatie aan het pad van Zand Hoogte over Hardebeestfontein, over Nieuweplaats tot onder Roodehoogte.

RE DE OUDE BOKKEVELDS BERG.—Besloten den heer T. G. N. Kotzé uit te betalen en voor het jaar eindigende Mei, 1896, £15 te betalen.

RE GELIJKTIJDIG DIPPEN.—Besloten dat de secretaris aan den onder-secretaris van landbouw schrijve hem verzoekende om het tijdperk voor het gelijktijdig dippen in deze afdeeling te schortsen daar de droogte nu te drukkend is.

Besloten dat lid W. Visagie het pad Onder-Osberg van het hek van Oudeplaats af aan tot waar het pad weder inkomt volgens zijne goedkeuring laten maken, alsook dat hij het pad van Koos Louw's dam tot naar Ganaga's Berg pad laten maken.

PAD ZOETWATER-TOL NAAR DWARSRIVIERSDRIFT.—Besloten om den heer Straus nu, op aanbeveling van lid Nieuwoudt, van 7 September, 1896, tot 7 Maart, 1897, £6 uit te betalen en voor de volgende zes maanden het ander £6 op goedkeuring van het Wijk's lid.

Besloten dat de secretaris den magistraat verzoeke het gouvernement te vragen om de prisoniers hier te houden voor het doel om de volgende paaien te gruizen, namelijk: het pad van den Vangdam van het dorp door de pachtlanden heen, zijnde een distantie van omtrent een kwart mijl; het pad van het dorp door de Jachtvlakte, eene distantie van omtrent vijf mijlen, daar de raad gewillig is om voor speciale konstabels en het noodige gereedschap te zorgen.

Als commissie daartoe werden aangesteld de voorzitter en de heer F. J. van der Merwe.

Besloten dat de secretaris het recht zal hebben uit te gaan uit het dorp op voorwaarde dat de heer Mollet (zijn klerk) in zijne plaats in het kantoor blijve, doch kan de heer Mollett niet tegenwoordig zijn dan moet de secretaris, volgens goedkeuring van den voorzitter, een ander in zijne plaats aanstellen.

Het noodige werk nu verricht zijnde zoo wordt de vergadering door den voorzitter verdaagd,

M. S. LOUW,
Secretaris.

[Schrijf toch s.v.p. aan *eene* zijde van het papier.—RED.]

Speciale parlementssessie en vrijhandel.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Wanneer ik lees van Bondstakken en zoogenoemde Bondsorganen die den Bond willen gebruken om het gouvernement te dwingen een speciale parlementssessie te beleggen, dan denk ik aan de mot die dwingt om in de kaarsvlam te vliegen. Verkrijgt men de speciale sessie, dan zullen onze vee- en korenboeren een mooie kans loopen om opheffing van de vleesch- en graanbelasting er van present te krijgen. Wat de sessie omtrent runderpest kan uitwerken weet Jaap. Laat onze Bondsmannen toch niet zoo dom zijn om hunne grootste tegenstanders, de Kaapstadsche schreeuwers, in de hand te werken. Ik ben blij te zien dat gij u toch nog er tegen verzet.

Ik ben,
Uw dw. dienaar,
GEEN UILS KUIKEN.

STADSRAAD.

VERGADERING OP EERGISTEREN.

De maandelijksche vergadering van den stadsraad werd eergisteren gehouden, onder voorzitterschap van den heer J. Woodhead (burgemeester). Tegenwoordig waren benevens hem: de heeren J. W. Attwell, G. Smart, D. Robertson, T. J. Hofmeyr, T. Ball, E. B. Garland, H. Boalch, J. Fock, D. P. de V. Graaff, L.W.R., J. C. Hofmeyr, T. J. O'Reilly, G. Kitch, A. R. McKenzie en de stadsklerk, de heer C. J. Byworth.

DE MAASCHAPPELIJK PEST.

Op voorstel van den heer Garland, gesecondeerd door den heer Boalch, ontving de raad een deputatie van predikanten en anderen met betrekking tot de maatschappelijk vrouwenpest. De deputatie bestond uit den bisschop en deken der Anglikaansche kerk en di. E. Nuttall, L. Nuttall, A. P. Bender, T. E. Marsh, dr. Zahn, W. Flint, E. Baker, T. Browning, Z. de Beer, E. de Beer, D. Russell, J. M. Russell, Moffatt, G. Robson, F. X. Roome, B. Marchand, D. Bosman, A. J. Steytler, Maver, W. Yule, A. H. Hodges, en den heer W. J. Sprigg, secretaris van jongelings christelijke vereeniging.

De volgende resolutie werd ter overweging van den raad voorgelegd: "Dat de leden dezer vereeniging ten sterkste bij den raad er op aandringt de voorgestelde regulaties met betrekking tot de suppressie van de prostitutie in deze stad te passeeren, daar zij die als een stap in de rechte richting beschouwen."

De wel-eerw. J. M. Russell zeide dat deze resolutie aangenomen werd op een vergadering van de Kaapsche-predikanten-vereeniging. Deze vereeniging beschouwde deze zaak van zoo veel gewicht dat zij besloten had in persoon haar besluit te ondersteunen. Als leden dier vereeniging waren zij niet van oordeel dat eenige regulaties een einde aan dit kwaad zouden maken, doch zij meenden dat er zekere dingen waren die door zoodanige regulaties konden gedaan worden, vooral met het oog op dat wat tot de publieke welvoegelijkheid dient.

Ds. D Russell zeide dat het enkel plichtsgevoel was dat hen bewogen had naar den stadsraad te komen, en niet omdat zij het noodig oordeelden den raad tot belangstelling in deze zaak aantesporen. Hun doel was de handen van den raad te sterken, zeide hij, en hij wees ten slotte op het groote gevaar dat er bestond.

Ook werd een brief van den deken der Anglikaansche kerk alsmede een verzoekschrift van eenige personen hieromtrent gelezen.

De burgermeester bedankte de deputatie, en zeide dat zij de handen van den stadsraad in deze had gesterkt, waarop de deputatie zich verwijderde.

HET BURGEMEESTERS CONGRES.

Daar beide de burgemeester en vice-burgemeester (de heer Attwell) het volgende congres te Oost Londen in Maart aanst. niet zullen kunnen bijwonen werden de heeren Smart en Mocke gekozen om den raad bij die gelegenheid te vertegenwoordigen.

KOELKAMERS.

Met betrekking tot het benoodigde stuk gronds voor bovengenoemd doel aan het ondereinde van Breestraat, werd op voorstel van den heer St. Leger besloten deze zaak in handen van het comité over financiën en stadsgronden te stellen.

NIEUWE PRODUKTENMARKT.

Op een voorstel van den heer O'Reilly werd deze zaak gesteld in handen van het comité van publieke werken, ten einde advies intewinnen en bij een volgende vergadering te rapporteeren.

STADSWATERWERKEN.

Een lang rapport van de commissie hierover werd voorgelezen, waaruit onder anderen bleek dat er voor de Tafelbergsche werken reeds £139,970 4s. 6d. zijn uitgegeven. Het rapport werd aangenomen.

STRAATREGULATIES.

Een rapport van de commissie hieromtrent werd na wat discussie voor verder behandeling uitgesteld tot over veertien dagen.

DRAINEERSTELSEL VOOR DE VOORSTEDEN.

Een brief werd gelezen van den heer J. S. Tonkin, voorzitter van een gemeenschappelijke commissie in zake een voorgesteld draineerstelsel voor de voorsteden, en daarop naar het comité van publieke werken verwezen.

FILLIS CIRCUS.

Besloten werd, aan den heer Fillis zes maanden kennis te geven zijn gebouw aan het ondereinde van Adderleystraat van daar te verplaatsen.

De raad verdaagde daarop.

AFRIKANER BOND.

MOLTENO.

WARME RESOLUTIES.

NOTULEN eener Bondsvergadering van wijk no. 1, gehouden te Molteno op Zaterdag den 21sten November, 1896.

Omtrent 25 leden tegenwoordig.

De voorzitter de heer J. J. Marais, vroeg of er iemand was die wenschte lid te worden, toen de heeren D. Putter, Jacobus de Klerk, Johannes van Zijl, Philip Vorster, Jacobus Vorster, en L. van Wijk als nieuwe leden inteekenden. Het doel der vergadering was *a*) om de geldelijke zaken te regelen, *b*) eene resolutie door den tak van Klapkloof gepasseerd te bespreken. De heer P. Hattingh bedankte als dienstdoend comite lid; dei heer A. J. Liebenberg werd in zijn plaats alsook tot vice-voorzitter gekozen. De voorzitter verzocht den vice-voorzitter zijne plaats in te nemen. De heer J. C. de Klerk werd tot tijdelijken secretaris gekozen, daar de heer W. Steyn als zulks bedankt heeft. De resolutie van den Klapklooftak kwam toen ter sprake. De discussies waren warm; de vice-voorzitter verdaagde de vergadering tot 3 uur des namiddags. Toen men weer vergaderde stelde de voorzitter de heer J. J. Marais de volgende resolutie voor (gesecondeerd door den heer F. Pienaar) dat algemeen aangenomen werd:—"Deze vergadering acht het haren heiligen plicht de ongegronde uitdrukkingen in de resolutie gepasseerd door den Klapklooftak van den Afrikaner Bond tegen te spreken. *a*) Ten eerste eischt deze vergadering een bewijs, voor eerst komend districts bestuur, of indien niet, het terugtrekken er van, in welken zin, en waar zij tegen medewerking volgens constitutie gehandeld heeft. *b*) Waar en in welken zin deze tak door zijne handelwijze tot groot nadeel is voor den Afrikaner Bond, en niet aan die vereeniging beantwoordt. *c*) Ook eischt deze tak een bewijs waar hij de orde verzuimd heeft te handhaven. *d*) Deze vergadering verzekert de Klapklooftak dat het met hen zoo gesteld is als met Eliza van ouds, dat het niet alleen zij zijn die overgebleven zijn uit de ware Afrikaners, waar dat de Molteno tak ook nog vele leden telt die tot die organisatie behoren. *e*) Verder beschouwt deze vergadering het zeer onkundig van gemelden tak om zich op den voorsteller van eene resolutie der volle vergadering te beroepen om zijne voorgestelde en algemeen aangenomen resolutie persoonlijk te herroepen in de nieuws bladen, daar zulks alleen kan gedaan worden door de gemelde volle vergadering, en ook om de persoonlijkheid aangehaald en dreigementen gebruikt tegen gezegde voorstellen. Deze vergadering besluit ten eenemale niet de opgemelde resolutie te herroepen en deze vergadering betreurt van harte de handelwijs van den Klapklooftak.

Met betrekking tot de beschuldiging dat de voormannen van den Molteno tak onwijze en onverstandige voormannen zijn, stelde de heer J. C. de Klerk voor, gesecondeerd door den heer J. J. Erasmus en algemeen aangenomen. "Deze vergadering laat het over aan het geëerd publiek behalve aan de voormannen van den Klaplooftak, om zelf te oordeelen, daar de volgende de positie van den voorzitter is. 1. Voozitter wijk no 1. (Afrikaner Bond); 2. Afgevaardigde naar het districts bestuur; 3. Secretaris districts bestuur; 4. Afgevaardigde bonds congres; 5. Cirkelcomite lid.; 6. Vice-kapitein wapenschouwingvereeniging voor wijk no. 1.; 7. Kapitein rfle genootschap, en dat bij al de werkzaamheden van gemelden voorzitter nog nooit eenige klachte was.

Daarop stelde de heer J. C. de Klerk voor, gesecondeerd door den heer C. Z. F. Pretorius: —"Deze vergadering bedankt den aftredenden secretaris hartelijk voor zijne onwaardeerbare diensten aan dezen tak gedurende zijn diensttijd bewezen". Algemeen aangenomen.

De vergadering besluit om op den eersten Zaterdag in December te vergaderen ten einde de geldelijke zaken te regelen. Daarop ging de vergadering uiteen.

J. C. DE KLERK,
Sec. *pro. tem.*

Molteno.
21 Nov., 1896.

STOCKENSTROOM.

EEN TWEEDE TAK GESTICHT.

Publieke vergadering gehouden ten huize van den heer J. A. Pieterse, om een nieuwen tak van den Afrikaner Bond te stichten. Tegenwoordig 39 personen.

Tot ageerend voorzitter en secretaris werden met algemeene stemmen gekozen de heeren Thos. Dreyer, sen., en Paul J. Roux, respectievelijk.

Vergadering geopend met gebed door den heer J. A. Pieterse; waarna de ageerende voorzitter in gepaste woorden de aanwezigen welkom heette, en voornamelijk den voorzitter en leden van andere takken voor hunne tegenwoordigheid en belangstelling dankte.

Besprak de wenschelijkheid van het oprichten van eenen nieuwen tak, raadt allen die nog niet leden van den Afrikaner Bond zijn zich aan te sluiten, voornamelijk in aanmerking nemende den kritieken tijd waarin wij leven, en het doel en de werken van het "Loyal Colonial League" betoogende.

De heer Christiaan Dreyer aan het woord: dankte voor het voorrecht aan allen gegeven om te spreken zoolang de publieke vergadering aan den gang is. Het verheugde hem dagelijks, in den Bond te zijn gegaan, is een warme Bondsman, en hoopt een Bondsman te sterven. (Hoor! hoor!) Hij wees ook er op dat indien iemand in den Bond gaat om gemeenschappelijk zaam te werken tot welvaart van land en volk, het niemand eenig leed doen kan, enz.

De heer Andries Dreyer aan het woord, wees ook op de handelwijze van het "Loyal Colonial League," en dat het zelfs gekleurden aanneemt en laat aansluiten om hare macht te versterken en alzoo de Afrikaner partij te ondermijnen; en maakte gewag van hare eensgezindheid en gemeenschappelijke zamenwerking—alhoewel het tegen ons werkt.

De heer Hans Pieterse, sen., als oud lid en voorstander, dankte ook de leden van andere takken en wijken voor hunne overkomst en de belangstelling getoond.

De heer P. Pieterse, alhoewel lid van den reeds bestaanden tak, beaamde alles wat gezegd werd. Verheugde zich dat elke Afrikaner het doel der league inziet, en zich nu gedrongen gevoelt den Afrikaner Bond te ondersteunen.

Regels van beginselen (n.l. hoe men te werk gaat met het oprichten van eenen tak) en constitutie werden naar voorschrift door den ageerenden voorzitter gelezen.

Voorgesteld door den heer Hans Pieterse, sen., gesecondeerd door den heer Hans Dreyer: dat een tweede tak van den Afrikaner Bond te Stockenstroom zal gesticht worden.—Unaniem aangenomen.

Gelegenheid werd nu gegeven aan diegenen die wenschten leden te worden hunne namen te komen teekenen, waarop 25 zich aansloten.

Hierna ging men over tot het kiezen van bestuursleden, waarop de heer Thos. Dreyer, sen., met volstrekte meerderheid tot voorzitter, tot secretaris de heer Paul J. Roux met 17 tegen 6 stemmen voor den heer L. Pieterse, tot tresaurier den heer L. Pieterse met volstrekte meerderheid, tot hulpvoorzitter de heer R. F. Pieterse, sen., met 15 tegen 10 stemmen voor den heer Hans Pieterse, sen., tot hulpsecretaris de heer L. Pieterse met volstrekte meerderheid tegen den heer Jan Human op het tweetal, en tot commissie-leden de heeren K. F. Pieterse, sen., L. Pieterse (hulpvoorzitter en secretaris, respectievelijk). Thos. Dreyer, jun., Doors Pieterse en Hans Pieterse, sen., gekozen werden.

Commissie aangesteld om huishoudelijke regels op te stellen en voor de volgende vergadering te leggen: de heeren Siebert, Hans Pieterse, jun., en Thos. Dreyer, jun.

Voorgesteld door den heer Thos. Dreyer, sen., en gesecondeerd door den heer D. J. de Lange: Dat den secretaris gelast worde een brief te richten aan den voorzitter van den oudsten tak, hem bekend te maken van het stichten van een tweeden tak, en dat het de wensch van de vergadering is dat een distriktsbestuur gevormd worde.—Algemeen aangenomen.

Voorgesteld door den heer Hans Dreyer, gesecondeerde door den heer K. F. Pieterse, sen.: Dat de volgende bijeenkomst op den de[illegible]en Zaterdag in December 1896, ten huize van den heer Thos. Dreyer, jun., te Blinkwater zal gehouden worden.—Aangenomen.

De heer Christiaan Dreyer wenschte den nieuwen tak met zijne beginselen van harte geluk, wenschte hem een voorspoedige loopbaan toe, en drukte de hoop uit van een eendrachtelijke zamenwerking.

De voorzitter uit naam der vergadering bedankte den heer J. A. Pieterse (Oom Klein Hans) en gade voor hunne gastvrijheid en vriendelijk onthaal.

Hierop werd de vergadering met gebed door den heer J. A. Pieterse gesloten.

PAUL J. ROUX, Hon. Sec.

Stockenstroom 14 Nov. 1896.

TELEGRAMMEN

OVERZEESCH.

DR. JAMESONS TOESTAND.

ALLERLEI.

LONDEN, 25 Nov.—(*Reuter*).—Dr. Jameson kan zonder slaapdranken niet slapen en houdt slechts weinig voedsel binnen.

Sedert den regenval zijn de vooruitzichten in Deccan (Indie) aanmerkelijk verbeterd. Er is ook een zichtbare verbetering in de midden provincien en merkbaar in de noordwestelijke provincien.

Japan gaat een oorlogschip zenden naar de Phillippijnen ten gevolge van rustverstorende tijdingen van daar.

Het wordt gezegd dat de rebellen in een gevecht de overwinning hebben behaald en een aanval op Manilla wordt verwacht.

De doklui te Bremen hebben werk gestaakt.

De Egyptische begrooting maakt voorziening voor een vermeerdering van het leger met vier afdeelingen infanterie, twee eskaders ruiterij en een artillerie-batterij.

GEEN REDEN TOT VREES.

LONDEN, 26 Nov.—(*Reuter*).—De hoogedele C. F. Ritchie, president van het Handelsbestuur, zeide gisteren avond te Croydon dat de uitvoer en invoer voor de eerste 10 maanden van het jaar een vermeerdering hebben aangetoond. Ook zeide hij dat het onderzoek dat ingesteld wordt in zake Duitsche competitie aantoont dat ondernemingsgeest noodig is, doch dat er geen reden tot vrees bestaat.

SIR JOHN ROBINSON.

DR JAMESONS TOESTAND.

LONDEN, 26 Nov.—(*Reuter.*)—Sir John Robinson had een lang en aangenaam onderhoud vandaag met den heer Chamberlain. Sir John zal naar Natal met de *Scot* terugkeeren op 5 December.

Dr. Jameson verkeert in zeer uitgeputten staat, en al wordt hij ook in vrijheid gesteld zal hij vooreerst niet vervoerd kunnen worden. Voor de Gecharterde Compagnies nieuwe uitreiking is er aanmerkelijk meer voor ingeschreven. De aandeelhouders zullen enkel van 40 tot 45 percent boven hun pro rata proportie krijgen.

Leutenant Henderson en 100 man hebben "Cape Coast Castle" verlaten om het Kumassie garnizoen te versterken.

DR. JAMESON.

EEN NIEUWE "KNIGHT."

ONTWIKKELING DOOR SPOORWEGEN.

LONDEN, 27 Nov.—(*Reuter.*)—De *Daily Telegraph* vraagt dr. Jamesons dadelijke vrijlating.

De Rawul Pindi affaire werd vergroot, slechts 40 Sepoys waren betrokken en verscheidenen werden gearresteerd.

De heer Poynter, de nieuwe R.A. president, is bekroond.

Een telegram uit Berlijn in de *Standard* zegt dat twee spoorwegen ontworpen zijn voor Duitsch Oost Afrika om de meeren met de kust te verbinden.

KAAPKOLONIE.

TEGEN DE INVOERBELASTING.

ALICE, 26 Nov.—(*Reuter.*)—Op een publieke vergadering gisteravond werden er bijna eenparig resoluties gepasseerd dat de invoerrechten op koren, meel en vleesch zullen afgeschaft worden en dat diamanten en koloniale dranken moeten belast worden. Voorts dat de premier eerbiedig doch tevens met nadruk, worde verzocht een speciale sessie van parlement te beleggen, om de runderpest, verlaging van spoorvracht en de belastingen op ingevoerd graan en vleesch te overwegen.

MARKTBERICHTEN.

PORT ELIZABETH, 26 Nov.—(*Reuter*).—Er was maar een zwakke vertooning heden op de wolmarkt. Het bieden was bij gevolg zeer zwak. Uit de 87 balen aangeboden werden 62 verkocht.

OVERTREDING VAN DE DRANKWET.

ALLERLEI.

TULBAGH, 26 Nov.—(*Speciaal*).—De heer Bloementhal van Piketberg-weg statie stond heden beschuldigd van een legger wijn te hebben verkocht aan een heer te Piketberg weg zonder licentie. Beklaagde pleitte schuldig en werd verdedigd door den heer Shaw van de Kaapstad. Hij werd uitendelijk beboet met £10, en 23 halve leggers wijn, op de plek gevonden en gewaardeerd op over de £100, werden verbeurd verklaard. Een appel is aangeteekend.

Het weder is bijzonder veranderlijk geweest, gevolgelijk veel ziekte, vooral onder kinderen. De boeren zijn bezig met oogsten; over 't algemeen zijn de oogsten zeer schraal, doch hooge prijzen worden verwacht.

De Ned. Ger. kerk wendt pogingen aan om £600 van de leden te krijgen voor hoogst noodzakelijke reparatien aan het dak van het kerkgebouw, dat de heer Freeman gevaarlijk beschouwt. Succes wordt verwacht.

NATAL.

AANRANDING EN MAZELEN.

PIETERMARITZBURG, 27 Nov.—(*Reuter.*)—W. Jackson van de rijdende infanterie is in hechtenis genomen beschuldigd van aanranding van een dorps-politiedienaar die hem in hechtenis nam. Het wordt gezegd dat de gevangene den konstabel met een bottel sloeg zijn schedel bezeerende. De politie-dienaar is in het hospitaal.

Mazelen heerscht hier, de helft der kinderen in de gouvernements-scholen is daardoor afwezig.

PETITIEN TEGEN INSTROOMING VAN AZIATEN.

DURBAN, 27 Nov.—(*Reuter.*)—Een groote en enthousiastische vergadering werd gisteravond in het stadhuis gehouden om de kwestie te bespreken van de instrooming van Aziaten binnen de Kolonie. De volgende besluiten werden eenparig aangenomen onder groote hoerahs:—Dat in aanmerking nemende de voortdurende invoering van Aziaten, de volgende petities worden rondgezonden door geheel de Kolonie om aan de regeering te worden voorgelegd:—"Wij, de ondergeteekenden, ingezetenen van de kolonie Natal verzoeken de regeering mits deze eerbiedig stappen te nemen die de instrooming van Aziaten in de Kolonie zullen beletten. Oudere en rijkere Britsche kolonien, Australie en Nieuw Zeeland hebben bevonden dat deze soort van immigranten schadelijk is voor de beste belangen der ingezetenen en hebben wetten gepasseerd ten doel hebbende de algeheele uitsluiting van Aziaten. (2) De onevenredigheid tusschen blanken en zwarten is alreeds zoo groot in deze kolonie dat het hoogst nadeelig voorkomt om die nog grooter te maken. (3) De voortdurende invoering van Aziaten is in den hoogsten zin nadeelig voor de inboorlingen dezer kolonie daardoor dat zoo lang als het goedkooper Aziatische werk te verkrijgen is, zal de beschaving van de naturellen ten achteren blijven, daar hunne beschaving af hangt van hun verkeer met de blanken, en de lage zedelijke toon en smerige gewoonten der Aziaten zijn een voortdurende bron van gevaar voor den vooruitgang en gezondheid der Europeesche bevolking. Dat afschrift van deze besluiten gezonden zal worden aan de regeering en de leden van den stadsraad, en dat deze vergadering besluit dat een vereeniging gevormd worde met het doel om ten uitvoer te brengen het oogmerk van deze petitie, en dat de secretaris van het provisioneele comité gegemachtigd worde eene vergadering te beleggen met zulk een doel zoo spoedig mogelijk.

Dat de stadsraad eerbiedig worde verzocht een wet op te trekken voor de aanstaande zitting van 't parlement met het doel om wetgevende macht te verkrijgen hun het recht gevende om handels licenties uit te reiken of te weigeren.

Z.-A. REPUBLIEK.

DOOR HET WEERLICHT GEDOOD.

JOHANNESBURG, 26 Nov.—(*Reuter.*)—Een hevige donderstorm trok heden namiddag over de stad, te midden waarvan een jongeman met name Jacobus Steijn en twee paarden, waarvan hij de drijver was, door het weerlicht getroffen en gedood werden.

EEN HOTEL OP GROOTE SCHAAL.

JOHANNESBURG, 25 Nov.—(*Reuter*).—Een zeer groote schema wordt aangekondigd door de "London and South African Development and Financial Company" (beperkt) om een groot en nieuw hotel te bouwen op de meest moderne principen, een restaurant, een biljaart-zaal bevattende 16 tafels en de grootste schouwburg in Zuid-Afrika naar den stijl van het Criterion. Deze gebouwen zullen naast aan het Victoria hotel gelegen zijn.

VREESELIJK ONGELUK.

GEWELDIGE STORM.

JOHANNESBURG, 26 Nov.—(*Reuter.*)—Een vreeselijk mijnongeluk had gisteren plaats op de Glen Luce Deep waarbij vier Europeanen en zes kaffers begraven werden. Het gezelschap was bezig op den bodem van een schacht te werken zoowat een duizend voet diep, toen het houtwerk begaf en de ongelukkigen met aarde bedekte. Geen hoop wordt gekoesterd dat een van hen levend zal uitgehaald worden, daar er geen uitweg was en de arme menschen moesten oogenblikkelijk door het puin gedood zijn.

Geruchten zijn ingekomen van mijnen en buitenstreken van groote schade door den storm van gisteren veroorzaakt. Geheele gebouwen werden in enkere gevallen van den grond opgeligt en op eenigen afstand van daar geworpen, en vele anderen vernield.

NAMEN DER VERONGELUKTEN.

JOHANNESBURG, 26 Nov.—(*Reuter.*)—De namen der slachtoffers in het Glen Luce ongeluk zijn: William Willow, Jonathan Spedding, Edward Tanner en Henry Millington. Twee andere personen zijn op wonderbare wijze ontkomen door zich in den hoek van de schacht te versteken alwaar zij gedurende acht uren moesten vertoeven.

UITSPRAAK UITGESTELD.

KAFFERS TREKKEN WEG.

JOHANNESBURG, 27 Nov.—(*Reuter.*)—Uitspraak in de St. Alphonse laster-zaak is weer uitgesteld tot Dinsdag.

Groote bezorgdheid wordt veroorzaakt doordien een groot aantal naturellen thans de Rand verlaat. Bijna een paniek schijnt zich van hen meester te hebben gemaakt en het pas-departement reikt passen voor 't reizen ten bedrage van 100 per dag uit.

DE REGISTRATIE WET.

DE ZAAK VAN DR. O'FLAHERTY.

JOHANNESBURG, 27 Nov.—(*Reuter.*)—Het veldkornets departement werd bezig gehouden door dezulken die zich lieten registreeren overeenkomstig de voorziening der nieuwe wet.

Het verhoor van dr. O'Flaherty, beschuldigd van een ongeoorloofde operatie op mejufvr. Matthews die aan de gevolgen overleden is, en van kindermoord, is vandaag begonnen. Geneeskundige getuigenis werd afgelegd ten effekte dat de overledene aan "septicolmia" dat volgens hun oordeel veroorzaakt werd door het ongeoorloofd gebruik van zekere instrumenten waardoor abortie aangebracht werd overleden is. De vrouw op haar sterfbed legde een verklaring af die door den heer Van Leggelo neergeschreven werd, doch tegen het lezen van dit document werd geobjecteerd door den heer Bikers, die de verdediging had.

De zaak is nog aan den gang.

PRESIDENT KRUGER GELUKGEWENSCHT.

President Kruger wordt heden avond op een diner onthaald door een aatal hoofd ambtenaren—omtrent 130 zullen tegenwoordig zijn, en groote voorbereidselen zijn gemaakt. Gelukwenschen zijn van de meeste Europeesche en andere mogendheden ontvangen.

Transvaalsche Volksraden.

[*Reuters-telegrammen.*]

N.Z.A. SPOORWEGMAATSCHAPPIJ.

PRETORIA, 26 Nov.—In den raad heden ochtend werd op voorstel van den heer Tosen, gesecondeerd door den heer Wolmarans, besloten met 15 tegen 8 stemmen, de Nederlandsche Zuid-Afrikaansche Spoorwegmaatschappijlijnen onder tegenwoordige omstandigheden niet over te nemen. De heeren Jeppe, Loveday, Paul Maré en Jan de Beer spraken sterk ten gunste van de overname. De heer Loveday hield een lange toespraak en haalde cijfers aan ter ondersteuning van zijne argumenten, terwijl de heeren Jan Meyer, Wolmarans, Tosen en anderen die even sterk afkeurden, op grond dat de tijd er voor nog niet aangebroken was.

IMMIGRATIE VAN VREEMDELINGEN.

PRETORIA, 26 Nov.—De wet handelende over immigratie van vreemdelingen, opgetrokken door de regeering, werd hedenochtend voor den eersten raad gelegd. Zij bevat negen clausulen waarvan vier heden gepasseerd zijn. De wet eischt dat alle vreemdelingen met behoorlijke passen uit den vreemde zullen voorzien zijn, aangezien door den consul der republiek en uit dien pas moet het blijken dat de vreemdeling voldoende middelen van bestaan heeft of die door te werken verkrijgen kan. Bij gebrek aan passen mogen vreemdelingen toegelaten worden op zekere documenten van goed gedrag of eenvoudig door zich aan te melden, mits zij bewijzen van hunne identiteit leveren en blijken geven dat zij aan de vereischten in zake onderhoud voldoen kunnen. Toelating zal verleend worden door veldkornets of door hunne aangestelde beambten ter plaatse waar zij eerst aanlanden, die een pas zullen uitreiken voor het reizen en verblijven, die 3 maanden van kracht zal zijn en daarna met nog drie maanden kan verlengd worden. Tijdsverlenging kan niet geweigerd worden met uitzondering van het niet voldoen aan de voorziening in zake onderhoud, en het besluit van den veldkornet zal aan een beroep op de regeering onderworpen zijn. Vreemdelingen kennis gevende van hun voornemen om in de republiek zich te vestigen, hebben enkel een vernieuwing voor het reizen noodig.

PRETORIA, 26 Nov.—De overige artikels van de immigratiewet van no. 5 tot aan het einde zijn gepasseerd zonder eenige verandering van beteekenis, en het werd besloten met 14 tegen 12 stemmen dat de wet met Januari aanst. in werking trede, hoewel de waarnemende staatsprocureur adviseerde en de heer Jeppe volhield, dat volgens internationale wet het niet meer dan billijk was drie maanden kennis te geven aan andere naties.

POKKEN-BELASTING.

PARIJSCHE EXHIBITIE.

PRETORIA, 26 Nov.—In den eersten raad heden namiddag werd een besluit genomen, een belasting van 10s. leggende op ieder inwoner van Pretoria voor de betaling van zoowat £6,000 uitgaven door het pokken comité in 1893 gemaakt.

De regeering werd ook gemachtigd stappen te nemen in zake de vertegenwoordiging van den Staat op de Parijsche exhibitie in 1900.

Een proklamatie zal morgen uitgevaardigd worden, aan de boeren verlof gevende transport te rijden met gezonde ossen, dat is, dezulken die van de runderpest genezen zijn.

NIEUWE WETTEN.

PRETORIA, 27 Nov.—Heden was in den raad aan de orde de bekrachtiging als anderszins der ambtenaren in 1885 aangesteld.

De heer De Boer, lid voor Waterberg objecteerde tegen den heer Krogh als ondersecretaris van binnenlandsche zaken op zekere gronden. De zaak werd echter uitgelegd, en dr. Leyds en vele leden spraken van zijne degelijkheid. De overige posten werden aangenomen. De immigratie bill werd voor de derdemaal gelezen en aangenomen. De wet omtrent invoer van wapenen werd zoo veranderd dat geene vreemdelingen behalve Vrijstaatsche burgers ze mogen inbrengen.

Een schema om Volksrust met water te voorzien hield den raad gedurende het laatste gedeelte van den middag bezig, en de regeering werd gelast volle bijzonderheden a.s. sessie te verschaffen.

TROEBELEN in RHODESIA.

[*Reuters-telegrammen.*]

CHIQUAQUA EN KUNZI.

GENERAAL CARRINGTONS OPINIE.

SALISBURY, 23 NOVEMBER.—Het lager wordt opgebroken en de verplaatsing der troepen is door generaal Carrington besloten geworden.

Majoor Jenner heeft Vrijdag weer een indaba met Chiquaqua gehad. Chiquaqua verklaarde andermaal dat hij naar vrede verlangde, en zeide tot majoor Jenner dat hij bezig was deze kwestie met de indunas te bespreken.

Majoor Jenner ging daarop naar Kunzi's distrikt en een indaba had Zaterdag plaats. Kunzi was niet persoonlijk tegenwoordig, ziekte voorgevende, doch zijne indunas schenen met volmacht bekleed te zijn. Kunzi ontkende de moorden en sprak den wensch naar vrede uit. Hij klaagde bitterlijk over het gedrag van de inboorlingen politie. Majoor Jenner gaf hem de verzekering dat die door blanken zouden vervangen worden. De ceremonie van het aanbieden van graven, het zinnebeeld van bearbeiding en vrede werd doorgegaan, en Kunzi beloofde manschappen te zenden om met het bouwen van een fort in zijn distrikt behulpzaam te zijn doch zeide dat hij geen gezag over sommigen had en aarzelde om de wapenen optegeven.

Generaal Carrington zegt dat de oorlog op een einde en de organisatie der politie bijna voltooid is.

GEEN VERTROUWEN IN DEN VREDE.

KOMMANDANT FERREIRA VRIJGESPROKEN.

SALISBURY, 24 Nov.—Een legermacht zal alhier op den 10den of 11den der volgende maand arriveeren, wanneer de zoldaten waarschijnlijk ontslagen zullen worden. De besluiting van een gelapten vrede wordt alhier niet goedgekeurd, daar de naturellen zooals geloofd wordt, naar vrede hebben verlangd enkel om hunne oogsten intezamelen en den strijd te hervatten.

Kommandant Ferreira beschuldigd van een kaffermeid te Enkeldoorn te hebben geschoten is vrijgesproken.

TERECHTSTELLING WEGENS MOORD.

DE PROFEET VAN DEN MLIMO.

BULAWAYO, 24 Nov.—Grevla en Malsheta beschuldigd van den moord van Edwards te Inyati en Ishonshalane beschuldigd van den moord van de gebroeders West te Tabasinamba, werden heden ochtend ter terechtstelling verwezen. Malsheta erkende zijne schuld, zeggende dat hij een mes in den buik van den blanken man gedreven had.

Inboorlingen berichten den Gwelo naturellen-commissaris dat Mkwati des Mlimos profeet voornemens was een impi te zenden om hen die zich hadden overgegeven te vermoorden. De commissaris is op weg naar Gondoma met een macht bevrienden, daar een menigte rebellen zich nog niet hadden overgegeven.

Het aantal dat zich tot op datum in het Gwelo distrikt hadden overgegeven is 500 man, 1,800 meiden en kinderen, 500 assegaaien en 16 geweren.

De commissaris is op het spoor van de moordenaars van Jocelyn, Anderson en Thomas Lee.

Sekombo en Manyakavula zijn van daag in de stad. Deze is de eerste verschijning van Manyakavula die een neef van Lobengula is en gewond werd bij den aanval op Brands patrouille.

DE HEER RHODES WORDT KWAAD.

HET MIJNBESTUUR.

SALISBURY, 24 Nov.—Een vergadering van het mijnbestuur werd heden gehouden om het rapport van de deputatie naar den heer Rhodes te overwegen, met betrekking tot zijne belofte om een publieke vergadering toetespreken over spoorweg verlenging en andere hervormingen in de administratie van Rhodesia. De deputatie rapporteerde dat het onderhoud stormachtig was, en dat de heer Rhodes geweigerd had zijn belofte natekomen, op grond dat hij niets nieuws te zeggen had. Hij herhaalde dat hij beloofd had de uitgaven van de verlenging der lijn naar Umtali en 5 percent voor 20 jaren te waarborgen dat op £35,000 per jaar te staan kwam. Hij klaagde over de houding van het publiek, dat elken dag iets te eischen had. Hij wilde geen geschreven waarborg geven. Als zijn woord niet genoeg was konden zij doen zooals zij wilden.

De vergadering besloot na discussie aan den heer Rhodes te schrijven hem bedankende voor de herhaling zijner beloften die op een stilzwijgende erkenning of weigering er van konden uitloopen, waardoor de zaken in behoorlijken vorm zullen gebracht worden. Ook werd besloten om zekere heeren die naar Europa gingen macht te geven en ageerende als eene commissie, met macht om het bestuur voor de parlementaire commissie van onderzoek te vertegenwoordigen. De president en andere leden zoodanige commissie uitmakende konden voor zichzelven persoonlijk handelen, doch als zij voor het bestuur handelden zullen zij verantwoordelijk zijn.

BULAWAYO VOL MET KAFFERS.

TERUG NAAR ZIJNE PLAATS.

BULAWAYO, 25 Nov.—De stad is vol van naturellen. Twee honderd en twintig zonder passen werden gevangen genomen.

Honderden mans, meiden en kinderen doen elken dag bij den commissaris aanzoek om kost, doch allen zien er wel gevoerd uit. De hongerlijdende naturel blijft er buiten.

Een boer vertrok vandaag met zijn familie en toebehooren naar zijne plaats 13 mijlen noord-oost. Hij zal in aanraking zijn met Shiloh en Bulawayo. Dit is de eerste proef sedert den oorlog om zich weer neer te zetten met familie, uitgezonderd langs den Mafeking-weg.

SALISBURY VERONTWAARDIGD.

GROOT HOTEL TE WORDEN GEBOUWD.

SALISBURY, 25 Nov.—De heer Rhodes, sir Charles Metcalf en twee troepers zijn van daag van Salisbury vertrokken naar Inyanga, en van daar naar Umtali en naar het zuiden. Zijn plotseling en ietwat geheimzinnig vertrek baarde verontwaardiging, en een publieke vergadering is belegd tegen Vrijdag. Hij was in den laatsten tijd zeer ongenaakbaar, voorgevende dat de ongehoorde eischen door 't publiek gemaakt walgelijk zijn.

Majoor Jenner keerde vandaag naar Chiquaqua terug en zal waarschijnlijk het opperhoofd weder zien om schikkingen te maken.

De heer Rhodes heeft een bouw-concessie verleend en geld gegeven voor een groot hotel te Salisbury aan private personen, waarmede dadelijk een aanvang zal gemaakt worden aan den kant der stad waar de gouvernements gebouw zijn.

AANDEELENMARKT.

(Van de heeren Johan Jansen & Co., St. Georgestraat, Kaapstad, makelaars en algemeene agenten.)

Vrijdag, 27 November 1896.

Markt zwakker.

GOUDAANDEELEN.

African Estates 24s 0d, Bantjes 42s 6d, Blue Sky 12s, Bonanza 56s 0d, Buffelsdoorn 44s, Britirh S Africa 46s 9d, Barnato Banks 29s 6d, Consolidated Gold Fields 165s, Clydesdale Colliery 25s 6d, Driekopjes (Diamond) 4s 9d, East Rand 78s 6d, East Coal and Gold 12s 6d, Florida 19s 6d, French Rands 37s 6d, Geldenhuis Estate 62s, George Goch 31s, Ginsberg 35s, Molyneux West 5s, Primroses 80s 0d, Randfontein 43s, Robinson Diamond 16s, Roodepoort Heidelberg 18s 6d, Rand Colliery 15s, Rand Nigels 14s 0d, Vogelstruis Consolidated Deep 32s, Witwatersrand Deep 34s, Yorks 18s 0d, 6d Steyn Estate 24s.

ANDERE AANDEELEN.

Argus Company 25s 6d, Ægis Assurance 162s 6d, Colonial Fire 19s, Commercial Fire 65s, Equitable Marine 21s, Guardian Assurance 162s 6d, Colonial Orphan Chamber £330, S. A. Association £225 Gen. Est. & Orphan Chamber £187 10s, S. A. Milling 40s 6d, Standard Bank £65, Bank of Africa £10, African Banking Corporation £5, Cyphergat Coal 16s 0d.

JOHANNESBURG.

26 Nov.—(Per telegraaf.)—De markt is stiller afhangende van de berichten uit Londen. Verkoopen:—East Rand 85s 3d, Bantjes 45s. Koopers:—Wits Deep 39s, French Rand 39s, Heidelberg 21s, Africans 25s.

27 Nov.—(Per telegraaf.)—De markt is stil. Koopers:—East Rand 84s 3d, Chartered 47s, Bonanzas 56s 6d, Floridas 21s, Heidelbergs 19s.

De Runderpest-Ziekte.

DOODSCHIETEN VAN VEE.

Middelburg, 24 November, 1896.

Aan den Editeur.

Waarde heer,—In mijn vorigen brief heb ik getracht aan te toonen dat het doodschieten van vee tegen Gods Woord en onze belijdenisschriften is. Ik wil nu trachten eene beschuldiging te wederleggen die gewoonlijk tegen onze Afrikaansche bevolking gemaakt wordt. Ik zal trachten dit te doen uit hetgeen ik te Vrijburg gezien en gehoord heb.

Omdat, door Gods genade, de Afrikaansche bevolking over het algemeen nog vast houdt aan de voorzienigheid Gods en geloofd dat "De Heere regeert," daarom wordt zij beschuldigd van traag te zijn.

Het wordt haar dikwijls verweten dat, door haar traagheid en nalatigheid, de ziekten zich verspreiden. Ik wil nu bewijzen met feiten dat in Vrijburg de burgers gewillig waren alles in hun vermogen te doen om de regeering te steunen en te helpen. Er werden verschillende vergaderingen gehouden over deze vreeslijke ziekte te Vrijburg.

De vergaderingen werden natuurlijk bijgewoond door minister Faure en den veearts, dr. Hutcheon, en op die vergaderingen werden door de Afrikaansche burgers de volgende voorstellen gedaan. Zij vroegen de regeering om hun toch voor eene maand een proefplaats te geven. Op die plaats beloofden de burgers het zieke vee te dokteren, en als na die maand dit dan niet hielp dan zouden zij het vee aan de regeering overgeven om naar haar goeddunken te handelen.

De burgers zeiden de regeering kon hen in de boete slaan als zij niet getrouw op hun post waren. Doch hiermede wilde de regeering niet instemmen. Zij zeide er is geen ander middel dan doodschieten.

Toen teekenden weer vijftig burgers hunne namen dat zij gewillig waren zelven naar de grenzen te gaan om het vee op te passen, daar zij toch niet eene vreemde politie wilden hebben, die zelve geen vee heeft en dus niet ware belangstelling kan hebben. Maar ook dit werd niet aangenomen.

Daarop verzochten eenigen toch als eene proeve te mogen enten, en proeven met middelen te nemen, doch zij werden bedreigd dat zij beboet zouden worden. Neen, de beesten moesten doodgeschoten worden.

Wat konden de burgers meer doen?

De Afrikaansche bevolking heeft getoond in Vrijburg dat zij hare regeering in alle geoorloofde middelen wil steunen, en dat zelfs met groote opofferingen van hare zijde: maar dit hielp niet.

Ik moet hier ook melden dat ds. D. Pienaar, leeraar der Nederduitsche Gereformeerde gemeente te Vrijburg, krachtig opgetreden heeft tegen het doodschieten van vee. Op verschillende vergaderingen heeft zijneerwaarde uit Gods Woord aangetoond dat het doodschieten van vee in strijd met Gods Woord is en het zondige en gevaarlijke van deze handelwijze.

Als een getrouwe herder heeft zijneerw. in dezen niet alleen voor zijne gemeente gewaakt, maar ook de belangen der gansche Afrikaansche bevolking beschermd. Zijn eerw. heeft in dezen door woord en daad getrouwelijk gemeente en volk gewezen op de Voorzienigheid en den God hunner vaderen, waarvoor het gansche distrikt zijn eerw. dank verschuldigd is.

Doch ook de krachtige en ernstige pogingen van zijn eerw. konden de regeering niet doen afzien van het besluit om dood te schieten. Het werd toen besloten dat waar de ziekte uitbrak, ook de gezonde beesten zouden gedood worden.

Nu vertelt zelfs ons gezond verstand ons toch, dat vooral in Zuid-Afrika dit zoo verkeerd is. Ons land staat bekend voor zijne vee boerderij. Dit is zijn bestaan. Hierdoor wordt het gansche land onderhouden.

De Afrikaner gevoelt zich zeer over zijn vee. Hij beschouwt zich de rentmeester door God over zijn vee gesteld, waarvan hij rekenschap moet geven. Hij wil dus zijn vee dokteren en behartigen. Door het doodschieten wordt dus geene gelegenheid gegeven om middelen te beproeven. Ik zal in een volgend schrijven aantoonen dat, met den zegen des Heeren, middelen aangewend wel degelijk gebaat hebben in Vrijburg. Ik verwijs naar mijn vorigen, brief waaruit blijkt dat in een geval uit 120 beesten 20 gered zijn, een ander van 101 zijn, beesten gered. Er was geen keeren aan. Men besloot tot doodschieten in Vrijburg, en vreeslijk waren de tooneelen die toen aanschouwd werden. Zooals ik in een vorigen brief aantoonde is reeds het beginsel van doodschieten strijdig met Gods Woord en dus zondig.

Maar als men nu hoort hoe dit uitgevoerd is, dan moet toch zelfs ook de regeering overtuigd zijn dat hare handelwijze in deze verkeerd was.

Het lust mij niet alles op te noemen omtrent de wreede behandeling der dieren. De inwoners zeiden het doodschieten was voor hen een zwaarder straf dan de ziekte zelve. De bedoeling der regeering was wel goed om de ziekte te keeren, maar uit den uitslag moet zij ook overtuigd zijn dat het middel verkeerd was. Geheele troepen van 120 beesten werden doodgeschoten, terwijl maar 2 of 3 daarvan ziek waren. Politie, waarvan velen ongeoefend in het schieten waren, moest het vee afmaken. Het wordt gezegd dat op sommige beesten van 10 tot 14 schoten gedaan werden. Sommige van de arme dieren waren zoo gekwetst dat zij den volgenden dag nog leefden. Frissche vette koeien met de kleine kalveren werden doodgeschoten.

Het volgende is hartverscheurend. Eene koe werd geschoten, beenen en horens af, maar het arme beest kroop naar haar kalf en voor het sterven lekte zij het kalf. Ziedaar de moederliefde bij het redelooze vee. De inwoners gevoelen nog zeer over de mishandeling van hun vee. De spanning tengevolge van het doodschieten werd zoo groot dat er dadelijk aan de regeering getelegrafeerd werd, als het doodschieten niet gestopt wordt zal er opstand komen. Toen werd het gestopt. Ik zal het nooit in mijn leven vergeten, hoe bejaarde, zedige, christelijke mannen met tranen in hunne oogen mij vertelden de grove mishandeling van hun vee. Hoe droevig en donker zulke dagen zijn, komt toch de waarheid van Gods Woord aan den dag. Door de zware beproeving werd de bevolking geleid om op te zien tot den Heere onzen God en Hem aan te roepen. Hierdoor werd zij gelouterd en werd haar vertrouwen sterker in de goede voorzienigheid Gods. Als wij nu de mishandeling van het vee vernemen en de straffe maatregelen, dan moeten wij vragen: Is dit chistelijk, is dit beschaafd? Wij roemen dat wij in eene beschaafde, verlichte eeuw leven en onder eene beschaafde regeering. Maar toonen de daden en vruchten zulks aan? Hoe jammer toch dat de regeering het niet ingezien heeft dat de Afrikaner zich laat leiden maar niet drijven. Gelijk blijkt uit het begin van mijn brief waren toch de burgers gewillig met alle opofferingen te helpen en de regeering te steunen, zoolang zij volgens Gods Woord handelt. Hoe donker ook deze dagen voor Vrijburg waren en hoe zwaar de beproeving voor de inwoners, is reeds het goede er uit geboren. Dit is ook een regel in het bestuur van de goede voorzienigheid Gods dat uit het kwade en door de beproeving het goede voor land en volk moet komen. Want eene overwinning is behaald aan de zijde van het vertrouwen en geloof in de Voorzienigheid Gods. Het volk gelooft vaster dan ooit in den God zijner vaderen. Vrijburg heeft een strijd voor gansch Zuid Afrika gestreden. Moge de bevolking van Vrijburg toch nu maar vergevingsgezind en niet wraakzuchtig zijn. Wij hebben gezien dat men niet op den mensch maar op den Heere moet vertrouwen. Ik heb opgemerkt dat door deze verdrukking de menschen ook meer eensgezind in kerk en staat zijn geworden. Moge alle plagen en kastijdingen ons geloof en vertrouwen vast en onwrikbaar op den God onzer Vaderen stellen. In een volgende zal ik aantoonen dat zelfs uit een geldelijk oogpunt de menschen er beter aan toe zouden geweest zijn, had men het vee niet doodgeschoten. Voor ditmaal genoeg.

Uw d.w. dienaar,

MARTINUS POSTMA.

(*Te worden vervolgd.*)

MIJNBERICHTEN.

GOLDEN KOPJE.

JOHANNESBURG, 26 Nov.—(Per telegraaf.)—De nieuwe Golden Kopje mijn behelzende 52 claims tezamen met de gebouwen, gereedschap en andere baten werd heden ochtend publiek verkocht voor £725.

De kerkeraad van Fraserburg heeft aan de weduwe van wijlen ds. P. D. Rossouw voor volle zes maanden, gerekend van 1 November 1896, het salaris van wijlen haren echtgenoot toegekend, en haar in het bezit en genot gelaten van de pastorie en tuin tot haar vertrek of tot dat een nieuwe leeraar aldaar zijn intrek moet maken.

De Steynsburgsche deputatie.

RAPPORT aan de heeren A. S. du Plessis, C. van Rooy en J. P. Kruger, leden van het Steynsburg staand comité re runderpest.

Waarde heeren,—Wij waren naar Grootrivier geweest, om te voldoen aan uw opdracht, krachtens besluit eener publieke vergadering gehouden te Steynsburg den 7den dezer, om persoonlijk kennis te gaan nemen van de regeeringsmaatregelen langs de Oranjerivier tot wering der runderpest, alsmede van onze grensboeren in algemeen er over te raadplegen, en u dan schriftelijke onze bevinding mee te deelen.

Wij gingen over dat deel der bewaakte lijn dat ligt tusschen Norvals Pont en Rhenosterhoek (de plaats van den heer P. Henning, dicht bij Oudendaalstroom). Met onze reis kwamen wij in aanraking met verscheidene grensboeren, politie wachten en hoofden en werden door allen vriendelijk bejegend en geinformeerd. Deze informatie bij hetgeen wij voor onszelf zagen heeft ons tamelijk goed op de hoogte gebracht omtrent de runderpest maatregelen, daar waar omtrent wij nu wenschen te rapporteeren als volgt:—

1.—De breedte der ontruimde belt tusschen de rivier en de draadheining gaat zeker ver om het doorkomen der pest te beletten.

2.—De draadheining (dat nu bijna voltooid is) is zoo dat kleinvee, reebokken en dergelijk wild, honden, enz., er gemakkelijk door kunnen en naar onze meening moest dezelve met nog minstens drie draden versterkt worden. Het spreekt van zelf dat de rivier aan de andere en eene degelijke draadheining aan deze zijde, het cordon tot eene groote mate doeltreffend moeten maken.

3.—De personen in dienst als wachters daar, zijn meestal van de Kaapsche politie (waaronder kleurlingen) die onder goede orde en toezicht schijnen te staan. Gelegenheid tot plichtverzuim is zeker niet licht mogelijk, en die betrapt worden zich daaraan schuldig te maken worden afgezet hetgeen laatste maand alleen met zestien personen het geval was. Er zijn ook nog verscheidene burgers in dienst van wie eene goede getuigenis gegeven wordt. Burgers hebben zich te verbinden tot eenen dienst tijd van drie maanden.

5.—De wachten zijn drie mijlen van elkander gestationeerd, en hebben zich zoo te bewegen op en neer tusschen de posten dat ze altoos halfweg elkander krijgen, en over en weer zich aan te melden een ieder bij zijn naastliggend post. In een paar gevallen zijn de posten verder van elkander verwijderd, zijnde er eene span zelfs van zeven mijlen, doch halfweg in deze is men voornemens eene kamp op te slaan.

5.—Bergen, bosschen en takriviertjes geven hier en daar gelegenheid voor menschen en dieren om onopgemerkt door het cordon te komen. Er is ook een geval bekend waar iemand alzoo heen en weer is doorgegaan. Op zulke plekken is het zeker geraden de wachten nader aan elkander te hebben, vooral als de pest nader aan de rivier komt. Onze grensboeren zouden zichzelven en de geheele Kolonie eenen grooten dienst bewijzen zoo zij, waar zij van personen te weten komen die zich alzoo schuldig maken, ze dadelijk aan de authoriteiten te rapporteeren.

6.—Het doodschieten van vee in de ontruimde belt schijnt westelijk van Norvals Pont meer ontevredenheid onder onze veel te verduren grensboeren verwekt te hebben, dan in dat gedeelte waarover wij gereisd zijn, waar eigenlijk alleen het schieten van den heer Viljoens volgelstruisen door velen als onzedelijk wordt beschouwd. Het komt ons voor dat zoolang de draadheining nog niet voltooid is, en er *zekerheid* bestaat dat de pest nog niet te dicht aan Grootrivier is onze grensboeren alle mogelijke consideratie van wege de authoriteiten toekomt bij zulk overtreding van hun vee, aangezien hunne bijzondere moeilijke omstandigheden langs de rivier, vooral wegens de vreeselijke droogte. Toch aan de andere zijde weer is het uiterst gevaarlijk waar zulk een groot gevaar dreigt om te toegeeflijk te zijn. Is eerst de heining klaar of de pest dichterbij, is het zeker noodzakelijk geen de minste consideratie te betoonen. Er is te veel aan gewaagd.

7. De ontsmetting van reizigers wordt zooveer wij gezien hebben degelijk uitgevoerd, doch het was alleen naturellen op wie wij dit zagen uitoefenen. Zoover het blanken geldt vernamen wij is het verre van geruststellend. En daar de pest zich ook reeds in den Vrijstaat erg uitbreidt is degelijkheid in dezen maatregel zeker even noodzakelijk dan in andere.

8. Om te willen beslissen of het geraden is het cordon te laten bewaken door burgers in plaats van politiedienaars zou van ons te aanmatigend zijn. Wij wagen het echter aan te raden dat de burgerij zich wel moet bedenken alvorens bij de regeering aan te dringen de politie daar door burgers te laten vervangen, omdat de burgers van wie men waarlijk goed werk zou kunnen verwachten zulk eene taak niet kunnen overnemen tenzij zij na rijp beraad, en berekening der kosten, ten volle bereid zijn tot groote opofferingen van hunne belangen tehuis, om niet eens te spreken van wat in die zwaren dienst zal moeten worden verduurd aan lichamelijk ongemak en beteugeling van gemoed om te kunnen gehoorzamen aan strenge orde en discipline (want die moet er zijn of het in kinderspel.) Wist men zeker dat het slechts voor zeer korten tijd is, zou het misschien nog gaan, doch hoe als het eenige jaren duren moet, wat hoogst waarschijnlijk is. Om ons vrijwillig tot zulk eene harde en zware taak op te offeren zal bijna bovenmenschelijke wilskracht en vastberadenheid vereischen. Of zijn onze beste burgers, die meestal bazen zijn, en een bitteren afkeer hebben van overheerscht en gecommandeerd te worden, bereid de regeering gemachtigd te zijn, om door een Meden en Perzenwet hen tot zulk eene harde dienstbaarheid te dwingen, en voor, wie weet, hoe lang, dag na dag en nacht na nacht, onderworpenheid en gehoorzaamheid op straffe te eischen. De politie is min of meer aan die ontberingen, strenge discipline en kommandeeren gewoon en moeten gehoorzamen.

Vergun ons evenwel ten slotte nedrig maar dringend aan te bevelen dat onze burgers alle pogingen aanwenden om de regeering zoover mogelijk te steunen. Laten wij niet meenen dat de regeerings maatregelen alleen voldoende zijn. Deze ontzettende, naderende ramp is onzer aller aandacht waardig, en vordert de eendrachtigste zamenwerking van de regeering en heel het volk zoo wij, met Gods zegen, dezelve ontkomen willen.

Wat door de burgerij gedaan kan worden wagen wij niet voor te schrijven, doch zoo de Afrikaner Bond de zaak krachtig en beslist wil aanpakken, in harmonie met de regeering, en alle koloniale vereenigingen zal eene goede weg wel gevonden worden.

Hopende dat het spoedig hiertoe komen mag noemen wij ons met hoogachting.

Uwe d.w. dienaaren,

MARTH. MARAIS, en
JOHS. KLOPPERT.
(Afgevaardigden als voormeld.)

DRIEDUBBEL IS HIJ GEWAPEND,
DIE EEN RECHTVAARDIGE TWIST HEEFT.

CLEMENTS TONIC,
DER WERELDS GROOTE HERSTELLEND MIDDEL, HEEFT MEER GEVALLEN VAN INDIGESTIE, NEURALGIE, ZWAKHEID, WATERZUCHT, NIER- EN LEVERKWAAL GENEZEN DAN ALLE ANDERE MEDICIJNE ZAAMGENOMEN.

Zoo gij krank zijt en uw leven op prijs stelt, sta er op Clements tonic te hebben, en geen substituut anders zult gij teleurgesteld zijn.

Mejufvr. Annie Levett Manchesterstraat, Christchurch, N.Z., schreef den 19den April, 1893:—Ongeveer twee jaar geleden kreeg mijn zenuwgestel een grooten schok, die eene klopping ten gevolge had, en mij het te bed houden voor eene maand. Ik ontbood een dokter, doch hij deed mij maar weinig goed, nogthans werd ik ietwat beter; ik begaf mij daarop tot een apotheker, daar ik zeer zwak en zenuwachtig was, en ongeschikt voor eenig werk; ik had geen lust tot eenig werk, en mijn leven was mij tot een last. Ik had gelezen van Clements tonic, en liet mij overhalen hetzelve te gebruiken. Ik deed zulks en bevond dat het de beste medicijn was die ik ooit voor mijn kwaal gebruikt heb—in derdaad het heeft mij weer sterk gemaakt en nieuwe levenskracht in mij gebracht; het heeft mijn eetlust op wonderbare wijze verbeterd, en het onaangenaam gevoel van zwakheid en lusteloosheid weggenomen. De uwe, Annie Levett, Manchesterstraat, Christchurch, N.Z.—ADVT.

Daar de zoo zeer benoodigde vergrooting van het doofstommen instituut te Worcester naar berekening zoo wat £2,000 zal te staan komen, werd het besloten dat er in elken ring een persoon worde benoemd om bij de respektieve gemeenten van den ring te collecteeren. Zooals wij vernemen, heeft ds. Van Heerden, van Richmond, reeds een som van iets over de £100 in de gemeenten Beaufort West, Murraysburg en Fraserburg voor dit doel ontvangen.

RUNDERPEST.

(*Reuters-telegrammen.*)

STRENGE BEWAKING AANBEVOLEN.

ALICE, 26 Nov.—Op een vergadering van de Victoria Oost Boeren-vereeniging werd een besluit aangenomen dat met het oog op de meest doelmatige middelen voortdurend te worden gebruikt ter voorkoming dat de runderpest naar de Kolonie zich verspreidt, de regeering een genoegzaam aantal menschen zal aanstellen om alle mogelijke toegangs plaatsen te bewaken. Werd besloten dat, ten gevolge van de verwijdering der Kaapsche politie de regeering 15 Europeesche politie voor dit distrikt aantestellen.

Een deputatie werd benoemd om den magistraat over vermeerdering van politie te spreken.

HEILIGSCHENNIS.

Kaapstad, 27 November, 1896.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Weer heeft de kerkeraad van de Groote Kerk een heiligschennis gepleegd. Eerst was het vervangen van de echt Afrikaansche ruiten met de regenboogkleurig "Cathedral" glas. Nu moeten de plaveisteenen of zarken, zooals de oorkonden ze noemen, plaats ruimen voor veelkleurige Engelsche tichel steentjes. En zoo verdwijnt van lieverlede de statige eenvoudigheid van onze kerk, die van haar begin af door dat feit alleen de bewondering van volken tot zich trok. Nu is het slechts een stap tot de wierook vaten van de Roomsche Kerk, en wie weet wat de kerkeraad verder plant.

Hierbij zou men zich bepaald hebben, waren die steenen van geene beteekenis, maar wat vinden wij? Dat die steenen de deksels uitmaken van de graven onzer voorouders, waarop hun namen, of minstens de voorletters hunner namen met de datums uitgebeiteld staan. In De Wets geschiedenis van de kerk vinden wij den volgenden volzin:—"Ook de grond binnen de kerk werd tot graven verdeeld en verkocht aan hen die zulks verlangden, onder bepaling van de noodige veiligheidsmaatregelen betrekkelijk het uitmetselen, onderhouden, openen en sluiten van dezelve." En Valentijn, de geschiedschrijver, die hier in de laatste eeuw was, spreekt van een gouverneur Joan Bacx en vele anderen die toen reeds onder de kerk begraven lagen.

Het zijn die steenen die de kerkeraad in zijn overmoed heeft doen opbreken. Die steenen zullen als bouwklippen bij den aannemer McKillop tegen zooveel per karvracht te koop te krijgen zijn—de grafsteenen onzer voorvaderen!

Het is een zaak die alle Afrikaners, waar zij zich ook in Zuid-Afrika bevinden, raakt, en wij hopen dat indien het nu te laat is om de zaak te keeren de verschillende gemeenten door het land zullen aanteekenen wie de schenders zijn die niet ontzagen de graafsteenen hunner vaderen te doen verkoopen.

De uwe,

VERONTWAARDIGD.

Z.-A. REPUBLIEK.

Als kandidaten voor de betrekking van landdrost te Krugersdorp zijn aangewezen de heeren C. B. Otto en H. Hugo, thans waarnemende landdrost te Carolina.

Met betrekking tot het kabelgram door eenige Engelsche predikanten en parlementsleden onlangs aan president Kruger re de prostitutie-kwestie toegezonden, zegt de *Volksstem*: wij hebben al meer dan eens geklaagd over de hinderlijke kritiek die men zich schier in alle kringen in Engeland veroorloofd op alles, zelfs op de meest huishoudelijke aangelegenheden der Zuid-Afrikaansche Republiek, en vraagt verder: met welk recht en waarom die heeren komen aandragen met eene belofte van ongevraagd advies in een kwestie die van zuiver binnenlandschen aard is en omtrent welker oplossing nog geen enkele beslissing is genomen.

KERK EN SCHOOL.

PREEKBEURTEN.

ZONDAG, 29 NOVEMBER, 1896.

Groote Kerk.—'s Morgens (Hollandsch), ds. J. E. Weitz (Steytlerville); 's namiddags, 3·30, bloemendienst: 's avonds (Engelsch), dr. Kotzé.

Zeepunt.—'s Morgens, dr. Kotzé.

Papendorp.—'s Morgens, ds. Roome: 's avonds, ds. Steytler.

Maitland.—'s Namiddags, eerw. P. Smeer.

Hanoverstraat Kapel.—'s Morgens, eerw. P. Smeer; 's avonds, ds. F. Roome.

Roggebaai.—'s Avonds, eerw. Knobel.

Nieuwe Kerk, Breestraat.—'s Morgens, 9·30 en 's avonds, 7 uur, ds. C. F. J. Muller.

Buitenkantstraatzaal, (Engelsche diensten.)—'s Morgens, 10.30, en 's avonds, 7 ure, ds. D. Bosman.

Rondebosch.—'s Morgens en 's avonds, ds. Marchand.

St. Stephens.—'s Morgens, 9·30, ds. M. C. Botha; 's avonds, 7 ure, ds. J. T. Weitz, van Steytlerville.

Evang. Luth. Kerk, Strandstraat.—'s Morgens, 10 ure (Hollandsch), en 's avonds, 6·30 (Engelsch), dr. Zahn. Zondagsschool, 3 ure. Woensdagavond 7·30 (Hollandsch).

Groenepunt.—Hollandsch, 9·45 v.m., Engelsch, 11·15 v.m., en 7 ure 's avonds, ds. E. de Beer. Zondagsschool, 3 n.m.

Ebenezer Zendingkerk, Rozestraat.—'s Morgens, 9·30, en 's avonds, 6·30, eerw. Dreyer.

Wijnberg.—'s Morgens, 10 ure (Hollandsch), en 's avonds, 7 ure, (Engelsch), ds. A. J. L. Hofmeyr, B.A.

Simonsstad.—'s Morgens en 's avonds (Engelsch), ds. Van Lingen.

Vrije Protestantsche Kerk, Houtstraat.—Avonddienst (Engelsch), 7 ure, onderwerp: "Man's search for God," ds. D. P. Faure.

Ds. W. A. Alheit is door de hoogeerw synodale commissie tot lid van de commissie van toezicht over het instituut tot opleiding van zendelingen te Wellington benoemd in plaats van ds. C. D. Bam, die reeds eenigen tijd geleden naar den Vrijstaat is vertrokken.

Er zijn op het oogenblik 48 studenten op het theologisch seminarie te Stellenbosch. Dit is het hoogste getal dat zich gelijktijdig aldaar heeft bevonden.

Ds. Van der Meulen zal zich met het begin van aanstaande maand naar Namakwaland begeven, om op 14 December bij eene gecombineerde kerkeraadsvergadering voor het uitbrengen van een beroep te presideeren.

Ds. A. Murray (Nyassaland) is bezig in het belang zijner zending van plaats tot plaats te gaan. Heden treedt hij op te Dewetsdorp, O.V.S.; aanstaanden Zondag is hij te Smithfield, terwijl hij op Zondag, 6 December, te Cradock hoopt te zijn. Mocht hij (D.V.) aanstaande jaar tijd hebben, dan zal hij nog andere plaatsen, zooals Winburg en Philippolis, bezoeken.

Ds. Muller, van Tarkastad, heeft het beroep naar Burgersdorp aangenomen, terwijl ds. J. Murray, hulpprediker te Worcester, voor dat naar Greytown, Natal, heeft bedankt.

Gevraagd:—Onderwijzer en assistente voor de school te Ottoshoop, Z.A.R. Onderwijzeres voor de tweede-klasse publieke school te Bredasdorp.

SCHEEPVAARTBERICHTEN.

TAFELBAAI.

AANGEKOMEN.

Nov. 25—Gloaming, van Nieuw-York.
26—Mailboot Tartar, van Southampton.
26—Duitsche bark Rialto, van de Oostzee.
Noorsche bark Gratia, van Christiansund.
26—Noorsche bark A. B. Bull, van Rio.

VERTROKKEN.

Nov. 25—SS Gaul, naar kusthavens.
26—Duitsch oorlogsschip Condor, naar de West-kust.
27—SS Agnar, naar Knysna.

LONDEN.

25 Nov.—(Per telegraaf.)—De Moor, op de uitreis, is van Madeira van daag om 5 n.m. vertrokken.

De Hawarden Castle, op de terugreis, is te Madeira aangekomen op Dinsdag, 10 n.m.

De Methven Castle, op de uitreis, is van Las Palmas vertrokken om 10 uur Dinsdagavond.

26 Nov.—(Per telegraaf.)—De Clan Munroe is hedennamiddag van Liverpool vertrokken.